

Belastingdienst

Cookbook VDA Modelleren

Maart 2024

CONCEPT v0.95

Versie beheer

Versie	Datum	Wijzigingen/opmerkingen
v0.1	Nov 2023	werkversie
v0.2	02-02-2024	Deelbare versie voor review stewards en Minne van der Sluis
v0.7.1	16-02-2024	Review van Minne van der Sluijs, Ceagan Deets, Arno Pasma, Nour Salloum-van Es verwerkt
v0.8	20-02-2024	VDA raamwerk 3.0 verwerkt
v0.9	21-02-2024	Concept versie ter review bij eigenaren* onderdelen
v0.91	18-03-2024	Review eigenaren* verwerkt
v0.95	26-03-2024	Redactieslag en opsplitsing in persona's

*Eigenaren:

- Modelautoriteit: Lennart van Bergen / Marco Brattinga
- VDA: Miriam Gibbs/ Nicole Groot Nibbelink
- CDO: Erwin Spekschoor
- Consultancydienst: Paul van Egmond
- Vertegenwoordiging data stewards: Minne van der Sluijs
- Proces implementatiebegeleiding: Ketenbureau Gegevens

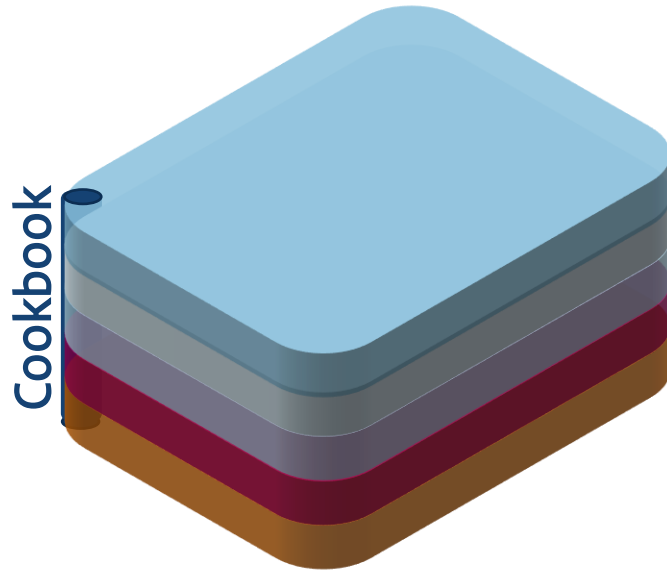
Leeswijzer

Dit cookbook is opgesteld om praktische handvaten te geven aan ieder om de VDA modelleeropgave binnen eigen directie te organiseren. Er is veel informatie beschikbaar over het VDA modelleren, maar niet alle informatie is relevant voor een ieder. Daarom hebben we een aantal persona's gemaakt met een selectie van de meest relevante informatie uit het cookbook. Afhankelijk van jouw rol en interesse kun je de meest passende versie van het cookbook bekijken. De persona's zijn weergegeven in de tabel hiernaast.

Note: Het cookbook is modulair opgebouwd, waarbij de volledige versie bestaat uit 5 hoofdstukken. In de compactere versies voor de Fiscalist en Adviseur kan het voorkomen dat een verwijzing/link niet correct werkt. Mocht je meer willen weten over een onderdeel en werkt de link/verwijzing niet, open dan de volledige versie van het cookbook voor meer informatie of neem contact op met ons via regie.op.gegevens@belastingdienst.nl.

Persona	Beschrijving	Inhoud
Fiscalist	Een fiscalist in de uitvoering die verantwoordelijk is om aangifte te beoordelen. Deze persoon toets zijn beoordeling aan wet- en regelgeving, jurisprudentie, beleid en standpunten.	Deze versie van het cookbook begint met een introductie die de huidige situatie en problemen beschrijft. Daarna wordt beschreven waarom het van belang is om te gaan modelleren en welke doelstellingen we willen bereiken.
Adviseur	Een adviseur die op de hoogte is van de laatste trends en ontwikkelingen op haar vakgebied. Ze is actief betrokken bij de VDA modelleeropgave die elke keten heeft. Ze wilt weten wat er allemaal speelt voor het geval het er ter sprake komt tijdens overleggen met haar collega's van andere onderdelen.	Deze versie van het cookbook is een uitgebreidere variant van de "Fiscalist". In deze versie wordt niet alleen de probleem- en doelstelling beschreven, maar bevat ook meer informatie over wat modelleren voor de keten en dienstonderdelen betekent en wat hiervoor georganiseerd moet worden.
Business data steward	Een persoon binnen de directie die een initiërende en coördinerende rol hebben ten aanzien van planning en realisatie van de VDA modelleeropgave. Hij moet op de hoogte zijn van alle laatste ontwikkelingen op het gebied van VDA modelleren, zodat hij dit kan meenemen in de implementatieplan.	Deze versie van het cookbook is het meest uitgebreid en bevat praktische handvaten om de modelleeropgave binnen eigen directie te organiseren.

Wat is het cookbook?

Praktische handvaten om de modelleropgave zelf uit te voeren in jouw directie, waarbij antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag:

“Hoe organiseer je het modellerproces?”

Waar bestaat het cookbook uit?

01

Waarom?

- Waarom eenduidig modelleren van administratie nodig is
- De VDA doelstellingen
- Kaderstelling

02

Wat?

- Wat betekent modelleren inhoudelijk?
- Wat moet je organiseren?
- Wat heb je aan capaciteit nodig?

03

Wie?

- Samenwerking met andere dienstonderdelen (bijv. Consultancydienst, Vaktechniek, DF&A, Team VDA, IV, Keten bureau Gegevens etc.)
- Rol en verantwoordelijkheden van datasteward

04

Hoe?

- VDA Modelleren
- Beschikbare hulpmiddelen, FAQ
- Self reporting

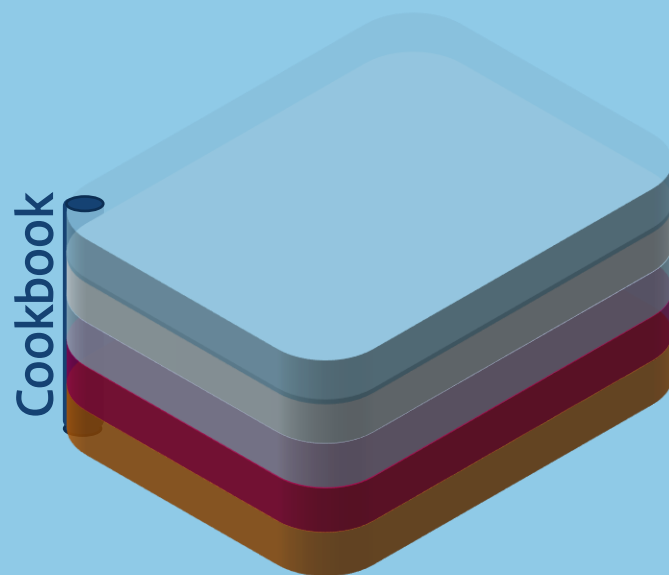
05

Vervolgstappen

- Afstemmen & vaststellen
- Randvoorwaarden
- Checklist

Lijst met afkortingen

Afkorting	Beschrijving
ALEF	Agile Law Execution Factory
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BMS	Begrippenmodel spreadsheet
BOM	Bedrijfsobject model
BVR	Beveiligingsvoorschrift Rijksdienst
CDO	Chief data office
CIM	Conceptueel Informatie Model
FBM	Feitgebaseerd model
HDA	Horizontale Datalogistieke Architectuur
LGA	Logisch gegevensadministratiemodel
LGG	Logische gegevensgebruikmodellen
LGI	Logisch gegevensinteractiemodel
LGP	Logisch gegevensgebruikmodel van proces
RA GGHH	Referentie architectuur GegevensHuishouding
SBM	Semantisch Begrippen Model
SED	Set-gebaseerde gegevensdienst
SLD	Sleutelgebaseerde gegevensdienst
SOA	Service Oriented Architecture
VDA	Verticale datadefinitiearchitectuur
VIR	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst
WOO	Wet Open Overheid
WPG	Wet Politiegegevens
WR&U	Wetgeving, regelgeving en uitvoeringsbeleid

1. Waarom?

Inleiding

- ❖ Achtergrond
- ❖ Van ontsluiten naar aansluiten
- ❖ Wat is Verticale Datadefinitie Architectuur?
- ❖ Doelstelling VDA
 - Doelstelling 1: Wet & regelgeving
 - Doelstelling 2: Wendbaarheid
 - Doelstelling 3: Reduceren Technische Schuld
- ❖ Kaderstelling Gegevenstyperingsbeleid 2024
- ❖ DWA Transitie
 - DWA transitie in het kort
 - Toekomstige situatie DWA
- ❖ Samenhang
 - Vernieuwing op gegevens
- ❖ Opdracht
 - Wat is de opdracht voor de ketens/dienstonderdelen?
 - Wat betekent dit voor jouw directie/dienstonderdeel?

Waarom VDA?

Inleiding

Gegevens zijn een onmisbaar ingrediënt bij het uitvoeren van de strategie van de Belastingdienst. We willen onze dienstverlening en toezicht zo goed mogelijk regelen. Tegelijkertijd willen we verantwoord omgaan met gegevens, waarmee we aan wet- en regelgeving voldoen. Door de toenemende omvang aan gegevens waar we gebruik van maken, is een andere manier van werken nodig.

Gegevens en gegevensmanagement is een vakgebied dat volop in beweging is. En niet alleen qua voorzieningen, maar juist ook wat organisatie en governance betreft. Verantwoord omgaan met gegevens betekent immers niet alleen iets voor de voorzieningen maar in de breedte aandacht voor bedrijfsprocessen en de verankering van gegevens daarbinnen.

Met de maatschappelijke aandacht voor privacy- en gegevensbescherming, openbaarheid van data en de wetgeving op dat gebied (de [Algemene Verordening Gegevensbescherming \(AVG\)](#), [Wet Politiegegevens \(WPG\)](#) en de [Wet Open Overheid \(WOO\)](#)) heeft de Belastingdienst de permanente opdracht zich te verantwoorden en transparant te zijn over haar gegevensgebruik. Dat maakt dat we te allen tijde **'in control'** moeten zijn op het hebben en het gebruik van gegevens: 'wie heeft, wanneer, voor welke doeleinden, over welke gegevens beschikking'. Ook het tijdig archiveren en schonen van data is daar een onderdeel van. Om de juridische, technische en organisatorische waarborgen te creëren die informatiegestuurd werken vereist, met een open blik voor eisen en wensen vanuit de samenleving, wordt ingezet op realisatie van [integraal datamanagement](#) bij de Belastingdienst.

Kortom, als we verantwoord willen omgaan met gegevens dan hebben we niet alleen iets te doen aan onze voorzieningen waarmee we gegevens verzamelen, maar hebben we ook iets te doen aan het opbouwen van inzicht. *Welke*

gegevens hebben we waar beschikbaar op basis van welke grondslag en met welke betekenis?

De verticale datadefinitiearchitectuur (VDA) biedt een raamwerk met methoden, technieken, hulpmiddelen en voorschriften om de **kennis** die is benodigd voor de **uitvoering** van de taken van de Belastingdienst te ordenen en beheren. De focus van de VDA ligt op gegevens en gegevensgerelateerde regels. De VDA richt zich op de definitie van gegevens en hun samenhang, niet op de reis van de gegevensexemplaren(data) in of tussen werkprocessen. Dit zijn onderwerpen van de HDA, de Horizontale Datalogistiek Architectuur. Ook wordt aandacht geschonken aan governance (*wie is waarvoor verantwoordelijk*) en aan *voorschriften voor het gestructureerd beschrijven van onze gegevens*. Dit alles met als gevolg om een om **flexibel en wendbare voorzieningen** te hebben.

Wat is het probleem?

- **Ontoereikende verantwoording van gegevensgebruik**: wie gebruikt wat (doelbinding), vooral m.b.t. vertrouwelijke en privacy gevoelige gegevens;
- Onvoldoende en/of **onbekende kwaliteit van de data**: betekenis, actualiteit. Modellen zijn niet actueel, niet onderhouden, niet gealigneerd met dataopslag en/of met wetgeving;
- **Paniek van de logistiek**: waar staat wat (traceerbaarheid);
- Kloof tussen juristen, uitvoering en IV: veel **'vertaalwerk'** nodig;
- **Kennis** zit in (vergrijzende) hoofden die ons de komende jaren gaan verlaten.

Waarom VDA?

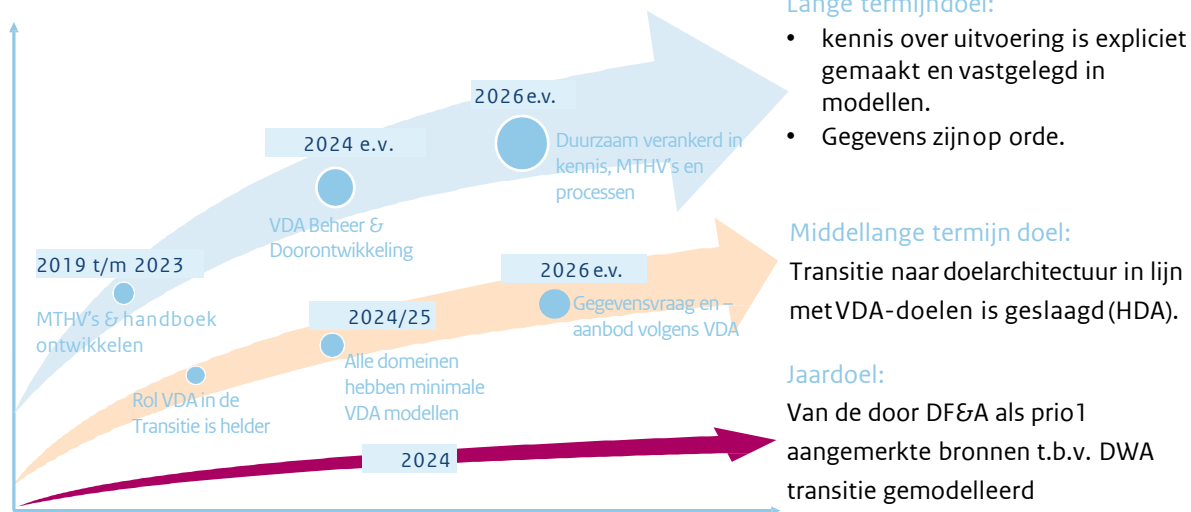
Achtergrond

Onze missie is het verbeteren van het **verantwoord gebruik en hergebruik van gestructureerde gegevens** en het verbinden van alle partijen binnen de Belastingdienst die hieraan bijdragen. De strategie die we daarbij hanteren is afgeleid van de **gegevensvisie van Belastingdienst** te weten:

- Gegevens worden **eenduidig gemodelleerd**, op basis van voorafgaande analyse van de opdracht die volgt uit de wetgeving en het uitvoeringsbeleid dat invulling aan de wet geeft. Daarmee wordt de herleidbaarheid naar wet- en regelgeving en de juiste betekenis van gegevens voor iedereen zichtbaar en bruikbaar.
- We gaan van **ontsluiten naar aansluiten**: data blijft zoveel mogelijk in de oorspronkelijke bronadministratie. Andere gebruikers dan het oorspronkelijke domein sluiten aan op de daar geadmistreerde gegevens.
- We ontkoppelen de data van de applicaties die proces- en rekentaken uitvoeren. Daarmee neemt de **wendbaarheid** van ICT-voorzieningen toe.
- We zetten een **centraal gegevensplatform** neer, waar de data op een eenduidige manier, voorzien van metadata, zijn opgeslagen en worden beheerd.
- We brengen gegevens onder **heldere en duidelijke governance**, verantwoordelijkheden voor gegevensverwerkingen zijn helder belegd.
- IV-voorzieningen **scheiden de “know” en de “flow”**: de kennis over gegevens (know) en het gebruik ervan (flow) gescheiden blijft.
- Stoppen met **kopiëren van data**, data blijft zoveel mogelijk aangesloten op de oorspronkelijke bronadministratie.

Gegevens moeten daarom, conform de architectuurprincipes beschreven in Referentie architectuur GegevensHuishouding, in alle domeinen eenduidig gemodelleerd worden zodat **alles herleidbaar is naar wetgeving, regelgeving en uitvoeringsbeleid (WR&U)**. Een gedeelte van de werkzaamheden zal (IV)-portfolio impact hebben en moet dus ook daar van prioriteit voorzien worden.

Waar willen we naar toe gaan?

Figuur 1: Overzicht van termijn doelen

Waarom VDA ? | Relatie VDA en HDA

Van ontsluiten naar aansluiten

We hebben nu tientallen applicaties die gegevensverwerkingen ondersteunen. Hiermee halen we bijvoorbeeld gegevens op uit een bronbestand en zetten dat over in een ander systeem om verder te verwerken. In 2023 is begonnen deze applicaties geleidelijk te vervangen door één nieuw [gegevensplatform](#). Het resultaat zal zijn dat het delen van gegevens, zoveel mogelijk, vanuit de oorspronkelijke administratie zal plaatsvinden en dat gegevens niet worden gekopieerd (aansluiten in plaats van ontsluiten).

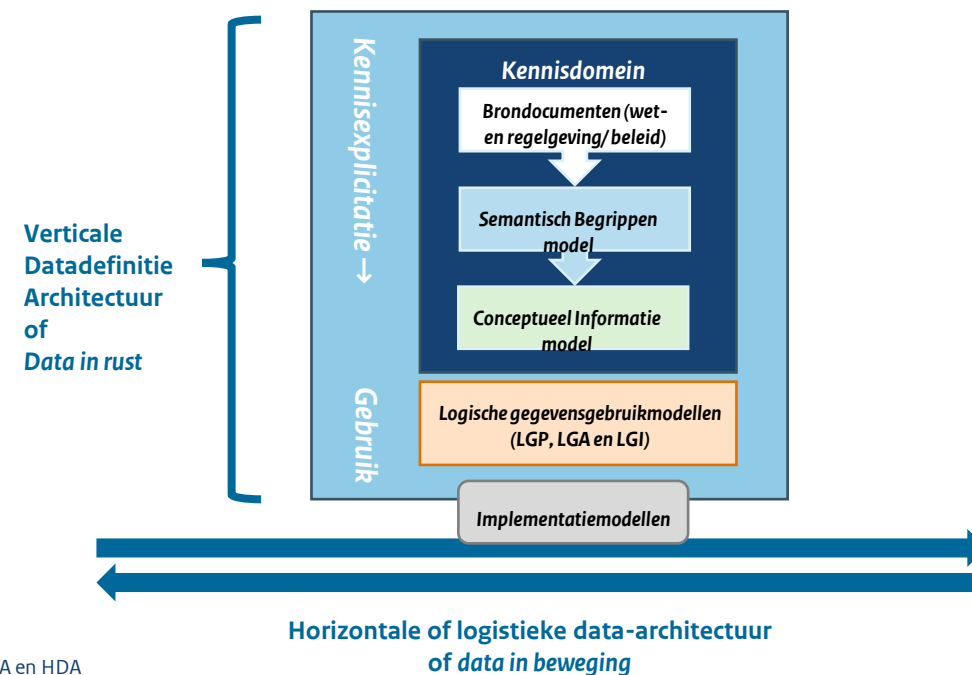
We gaan van ontsluiten naar aansluiten. We [stoppen](#) met kopiëren, data blijft zoveel mogelijk aangesloten op de oorspronkelijke bronadministratie. Andere gebruikers dan het oorspronkelijke domein sluiten aan op de daar geadmistreerde gegevens. Dat wil zeggen beheer de data zoveel mogelijk bij de bron, beheer daar ook de kwaliteit en kopieer de data niet maar breng gebruikers naar de gegevens toe. En zorg ervoor dat er voor elke bron een verantwoordelijke is aangewezen. Dat principe hebben is vertaald in ‘[van ontsluiten naar aansluiten](#)’.

Hiermee brengen we de data onder strakke regie en verbeteren we de gegevensbescherming. We borgen de veiligheid van onze gegevens en informatiesystemen door maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. We krijgen zo meer grip op het hergebruik van gegevens en kunnen beter verantwoording afleggen over het gegevensgebruik binnen de organisatie.

Figuur 3 geeft de samenhang tussen de VDA (*Verticale Datadefinitie Architectuur*) en de HDA (*Horizontale Datalogistieke Architectuur*) weer, oftewel: data in rust en data in beweging. Bij zowel data in beweging als bij data in rust is sprake van metadata en de governance op metadata:

- De VDA beschrijft de [lineage](#) tussen de brondocumenten van kennis en het gebruik van kennis in administraties, processen en interacties; kortom *validatie* en *verantwoording*;

- De HDA beschrijft [hoe](#) gegevens in beweging zijn, waarbij metadata wordt verzameld over de beweging; Gegevens [eenmalig](#) vastleggen en toegang tot gegevens via twee diensten: de [sleutel-gebaseerde gegevensdienst](#) en de [set-gebaseerde gegevensdienst](#).
- Tenslotte moeten vooraf duidelijke resultaatafspraken worden gemaakt met aanleverende en afnemende partijen over welke gegevens nodig zijn. En hoe we gegevens ontvangen en beschikbaar stellen. Deze afspraken leggen we vast in een gegevensleveringsovereenkomst (GLO).

Figuur 3: VDA en HDA

Waarom VDA? | Wat is het?

Wat is Verticale Datadefinitie Architectuur?

VDA staat voor *'Verticale Datadefinitie Architectuur'* en richt zich op het [herleidbaar](#) en [herbruikbaar](#) maken van definities naar een bepaalde rechtmatige bron en betrouwbaar en [efficiënt uitwisselen](#) van gegevens binnen de Belastingdienst en daarbuiten.

De VDA biedt een raamwerk met methoden, technieken, hulpmiddelen en voorschriften om de [kennis](#) die is benodigd voor de [uitvoering](#) van de taken van de Belastingdienst te ordenen en beheren. Kennis ziet zowel toe op de gegevens waarmee de Belastingdienst werkt, de functionaliteit (activiteit) die wordt uitgevoerd als de processen die beschrijven hoe de Belastingdienst haar taken uitvoert.

De VDA richt zich op de definitie van gegevens en hun samenhang, niet op de reis van gegevensexemplaren (data) in of tussen werkprocessen. Dit zijn onderwerpen van de HDA, de horizontale datalogistiek architectuur.

VDA is een middel om invulling te geven aan het [verantwoord](#) omgaan met gegevens en om [gestructureerd gegevensdefinities](#) vast te leggen. Hierdoor wordt inzichtelijk welke gegevens met welke betekenis voor welke taak op basis van welke wettelijke grondslag wordt gebruikt.

VDA heeft als doel het gebruik van data te vereenvoudigen. Het goed administreren van de gegevens in de VDA maakt het mogelijk gegevens te koppelen aan het ondersteunende proces en aan de juridische kaders dat aan deze gegevens ten grondslag liggen.

De VDA is randvoorwaardelijk voor verandergebied 4 (gegevenshuishouding op orde) uit het Informatieplan Belastingdienst één onderdeel van het grotere

Informatieplan Belastingdienst. Dit plan geeft richting aan en inzicht in de strategische keuzes die de Belastingdienst op het gebied van IV maakt. Het is opgesteld op basis van de Meerjarenvisie Belastingdienst 2020-2025 en de I-Strategie Rijk 2021-2025 en het geeft richting aan onder andere de Meerjarenportfolio.

Meer informatie:

- [VDA hoofdpagina](#)
- Kijk voor algemene informatie en onze VDA webinars op de [vernieuwing Gegevens Intranetpagina](#) en op [B-tube](#) (Data Academie).
- [Referentiearchitectuur Gegevenshuishouding 2019](#)
- [Referentiearchitectuur Gegevenshuishouding 2021](#)
- [Meerjarenvisie 2020-2025](#)
- [Informatieplan Belastingdienst 2024-2028](#)
- [Meerjarenportfolio](#)

Waarom VDA?

Doelstelling VDA

Een **betrouwbare overheid** vereist transparante, rechtvaardige, verantwoordbare en controleerbare uitvoering van wetgeving. Het vereist een uitvoeringsorganisatie die mee kan bewegen met veranderingen in politiek en samenleving.

- Beleidsmatig is gekozen voor een Verticale Datadefinitie Architectuur (VDA), met als uiteindelijk doel: een **wendbare** Belastingdienst op het gebied van gegevens en regels.
- Binnen de VDA wordt door modelleren kennis van experts geëxpliciteerd en zorgen modellers er gezamenlijk voor dat deze kennis op een **eenduidige wijze** wordt vastgelegd. Daardoor wordt het overbrengen van gegevens uit de broncontext waar de informatie ontstaan is, naar de vraagcontext waar het gegeven hergebruikt gaat worden, eenvoudiger.
- Uitgangspunt bij modelleren is dat **kennis** door verschillende lagen heen aan **elkaar verbonden** wordt, zodat gegevens in datasets gekoppeld kunnen worden aan het juridische kader dat aan deze gegevens ten grondslag ligt. Daarmee zijn we in staat om bij wijzigingen in het juridische kader de impact te bepalen op gegevens.
- **Grip op onze gegevens** en ons **gegevensgebruik**!

Meer informatie:

- [VDA Handboek](#)
- [VDA hoofdpagina](#)
- de [vernieuwing Gegevens](#) Intranetpagina en op [B-tube](#) (Data Academie).
- [Referentiearchitectuur Gegevenshuishouding](#)
- [Wendbare wetsuitvoering Belastingdienst](#)

Door VDA toe te passen kunnen we antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke gegevens zijn er, wat betekenen de gegevens, welke beperkingen zijn gesteld aan de populatie (regels), welke kwaliteitseisen worden gesteld, (waar) zijn de gegevens verankerd in wet- en regelgeving, welke beperkingen gelden in het gebruik van gegevens (vertrouwelijkheid, privacy gevoeligheid).

Binnen de VDA wordt door modelleren kennis van experts geëxpliciteerd en zorgen modellers er gezamenlijk voor dat deze kennis op een eenduidige wijze wordt vastgelegd. Met de gegevensgebruiksmodellen brengen we op type-niveau ook gebruik van gegevens in processen in kaart.

Uitgangspunt bij modelleren is dat kennis door verschillende lagen heen aan elkaar verbonden wordt, zodat gegevens in datasets gekoppeld kunnen worden aan het (juridische) kader dat aan deze gegevens ten grondslag liggen. Daarmee zijn we onder meer in staat om bij wijzigingen in het juridische kader de impact te bepalen op gegevens.

Waarom VDA? | Doelstelling VDA

Doelstelling 1: Wet & regelgeving

Gegevens worden binnen de Belastingdienst vastgelegd in verschillende ICT-systemen. Voor het gebruik van deze gegevens is altijd een wettelijke basis nodig. Om wet- en regelgeving te ‘vertalen’ naar onze uitvoeringsprocessen, gegevens, regels en systemen, maken we gebruik van modellen.

De referentie-architectuur gegevenshuishouding (RA GGHH) levert een noodzakelijk fundament om duurzaam te kunnen voldoen aan uitgangspunten zoals die geformuleerd zijn in wet- en regelgeving (zoals AVG en Archiefwet) en Rijksbrede kaders met betrekking tot informatiebeveiliging (zoals BVR, VIR en BIO). Daarnaast is de RA GGHH sterk verbonden met het gedachtengoed van Common Ground, het BZK initiatief ‘[Regie op gegevens](#)’ en het in het informatieplan beschreven concept van Wendbare Wetsuitvoering.

Onder de noemer Wendbare Wetsuitvoering maken we steeds meer inzichtelijk hoe de uitvoering van de Belastingdienst [herleidbaar is naar wet-en regelgeving](#). We doen dit door kennis uit de wet- en regelgeving vast te leggen in kennismodellen, zodat we de impact van toekomstige wijzigingen gemakkelijker kunnen bepalen en wijzigingen sneller kunnen doorvoeren waardoor we wendbaarder worden. Ook kunnen we zodoende beter verantwoording afleggen over de beslissingen die we nemen en beter inzicht geven in welke gegevens we hebben van burgers en bedrijven.

Een belangrijk principe binnen de RA GGHH is om alle gegevens eenduidig te typeren en modelleren, conform de VDA. Het resultaat is dat alle gegevens eenduidig worden beschreven in relatie tot wet- en regelgeving. Daardoor is elke beslissing of berekening daarop terug te voeren: dit gegeven komt uit dát

Meer informatie:

- [Referentiearchitectuur Gegevenshuishouding](#)
- [Domeinarchitectuur Gegevens](#)
- [Informatieplan Belastingdienst 2024-2028](#)

artikel van die wet. Dit doen we niet alleen voor nieuwe wetgeving, maar ook voor bestaande administraties en gegevensstromen. De transparantie en uitlegbaarheid die deze methode geeft, is belangrijk voor het vertrouwen van burgers. Ook helpt dit voor het verantwoord kunnen uitwisselen van de juiste gegevens met andere overheidsorganen.

Binnen deze referentie-architectuur is eenduidig vastgelegd welk domein verantwoordelijk is voor welk kennisgebied. Gebaseerd op deze uitwerking ontstaat er binnen de domeinarchitectuur van het desbetreffende domein de beschrijving van de benodigde bijbehorende Administratie(s).

Werken vanuit bedrijfsprocessen

In de Archimate of BIS worden er naast administraties ook vooral vanuit bedrijfsprocessen gewerkt. De verbinding leggen tussen VDA en HDA is hierbij essentieel. Met andere woorden het in kaart brengen welke relatie bedrijfsprocessen en/of diensten met elkaar hebben en welke gegevens daarbij een rol spelen. Hierdoor wordt inzichtelijk welke data wordt beheerd, voor welke doeleinde data wordt gebruikt en aan welke kaders hieraan ten grondslag ligt.

Met als doelstelling het verminderen van de dataschuld door gegevens in complete samenhang met wet-, regelgeving en uitvoeringsbeleid te modelleren.

Doelstelling 2: Wendbaarheid

Hoe komen we tot een wendbaarder applicatielandschap? Dat kunnen we op twee niveaus beschouwen.

1. Als eerste niveau zien we de voortbrenging in het algemeen. De ingezette ontwikkeling van Service Oriented Architecture(SOA) en het verservicen van applicaties is daarin heel belangrijk. De applicatie is niet langer de focus van de voortbrenging. We bewegen van applicatie centrisch denken naar **datacentrisch** denken. Dat wil zeggen (benodigde) data centraal, services/gegevensdiensten die de data bewerken en combinatie van services die een bedrijfsproces ondersteunen. Daarvoor moeten dus **alle** domeinen hun nieuw te ontwikkelen voorzieningen baseren op wetsanalyse, gegevensmodellen, en services. Door het toepassen van services wordt het landschap afgebroken in kleinere beheersbare componenten en daardoor ook **wendbaarder**. Hierdoor ontstaat ook zicht op gegevensgebruik in de uitvoering op het niveau van gegevenstypen en gegevenspopulaties. Het vergroot bovendien de mogelijkheid om de toegang tot gegevens veel fijnmaziger te gaan beveiligen.
2. Het tweede niveau vinden we binnen Gegevens zelf. De voorzieningen die we gebruiken voor: het **beschikbaar krijgen** en **beschikbaar stellen** van gegevens en **het beheer van** klantgegevens. De vele verschillende vormen van gegevensstromen van buiten de organisatie naar binnen hebben gezorgd voor een groot aantal verschillende applicaties waarin dezelfde taken op verschillende manieren worden ondersteund en applicaties

meerdere taken in zich herbergen waardoor de wendbaarheid van het landschap steeds verder afneemt. De sleutel ligt in het enerzijds decomponeren van de applicaties naar de verschillende taken en anderzijds zorgen voor een generieke, wendbare invulling van die verschillende taken. Die generieke basis vinden we in het verwerken van gegevens op basis van **logische gegevensmodellen**. We denken ook hier niet langer vanuit een applicatie, maar denken vanuit gegevensmodellen en de verwerking daarvan. We hebben naar techniek gezocht en ook gevonden die in staat is om aan de hand van gegevensmodellen de fysieke ontvangst geautomatiseerd te verwerken. Die techniek hebben we aanbesteed, aangekocht en maken we nu met behulp van pilotstromen gereed voor het verwerken van gegevensstromen.

De hiervoor genoemde punten hebben als doel het de waarde van gegevens voor de Belastingdienst te verhogen met als resultaat een wendbare Belastingdienst op het gebied van gegevens en regels.

Meer informatie:

- [Vernieuwing Gegevens](#)
- [referentie architectuur gegevenshuishouding](#)
- [domeinarchitectuur gegevens](#)
- [Webinar: https://btube.belastingdienst.nl/media/0_li5ocwnt](https://btube.belastingdienst.nl/media/0_li5ocwnt)

Waarom VDA? | Doelstelling VDA

Doelstelling 3: Reduceren technische schuld

Het terugdringen van de technische schuld is ook belangrijk voor het vergroten van onze wendbaarheid. Van de Belastingdienst mag verwacht worden dat zij in staat is aanpassingen (zoals wetswijzigingen) binnen een redelijke tijd en tegen acceptabele kosten door te voeren. Verouderde ICT-systemen belemmeren dat. Vaak voorkomende problemen zijn:

- Gegevens zitten in silo's (primaire systemen)
- Gegevens, processen en (reken)regels in de systemen zijn vaak niet gescheiden
- Betekenis van gegevens is **niet eenduidig vastgelegd én niet centraal beschikbaar** voor alle gebruikers
- We kopiëren veel en vaak voor hergebruik - lastig om ons te verantwoorden over opslag en gebruik
- **Kennis over systemen en gegevens zitten** in hoofden van medewerkers waarvan bekend is dat een grote groep binnen uitstroomt

Samengevat: we hebben geen grip op onze gegevens en ons gegevensgebruik.

Hoge mate van achterstallig onderhoud (ook wel technische schuld) in de ICT-applicaties van de Belastingdienst tot gevolg heeft dat een steeds groter deel van de beschikbare ICT-capaciteit wordt besteed aan beheer en onderhoud; dat

gaat ten koste van de capaciteit beschikbaar voor wetgeving, vernieuwing en modernisering informatievoorziening (IV).

Een van de doelstelling is daarom het **verminderen van de technische schuld** door het zoveel mogelijk voorkomen dat gegevens tussen applicaties gekopieerd worden. Met andere woorden van [ontsluiten naar aansluiten](#).

Meer informatie:

- [Informatieplan 2021-2025](#)

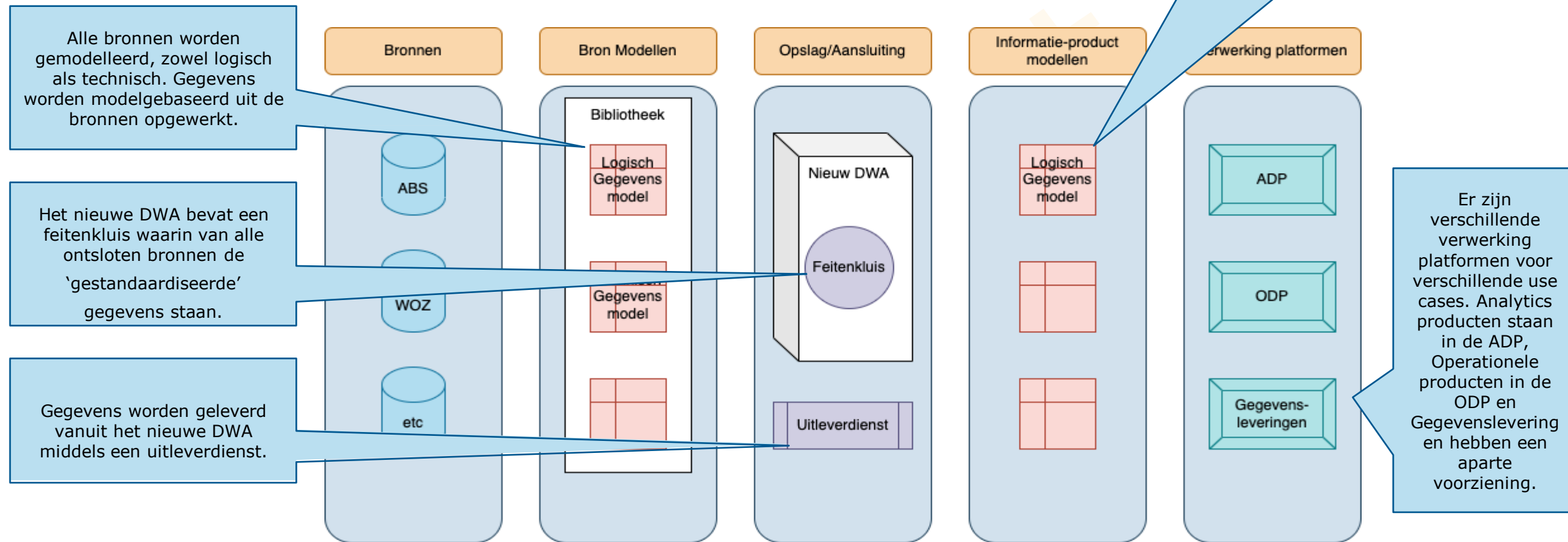
- Erwin Spekschoor (ebcwm.spekschoor@belastingdienst.nl)

Waarom VDA? | DWA Transitie

Toekomstige situatie DWA

DWA - Toekomstige situatie (globale schets)

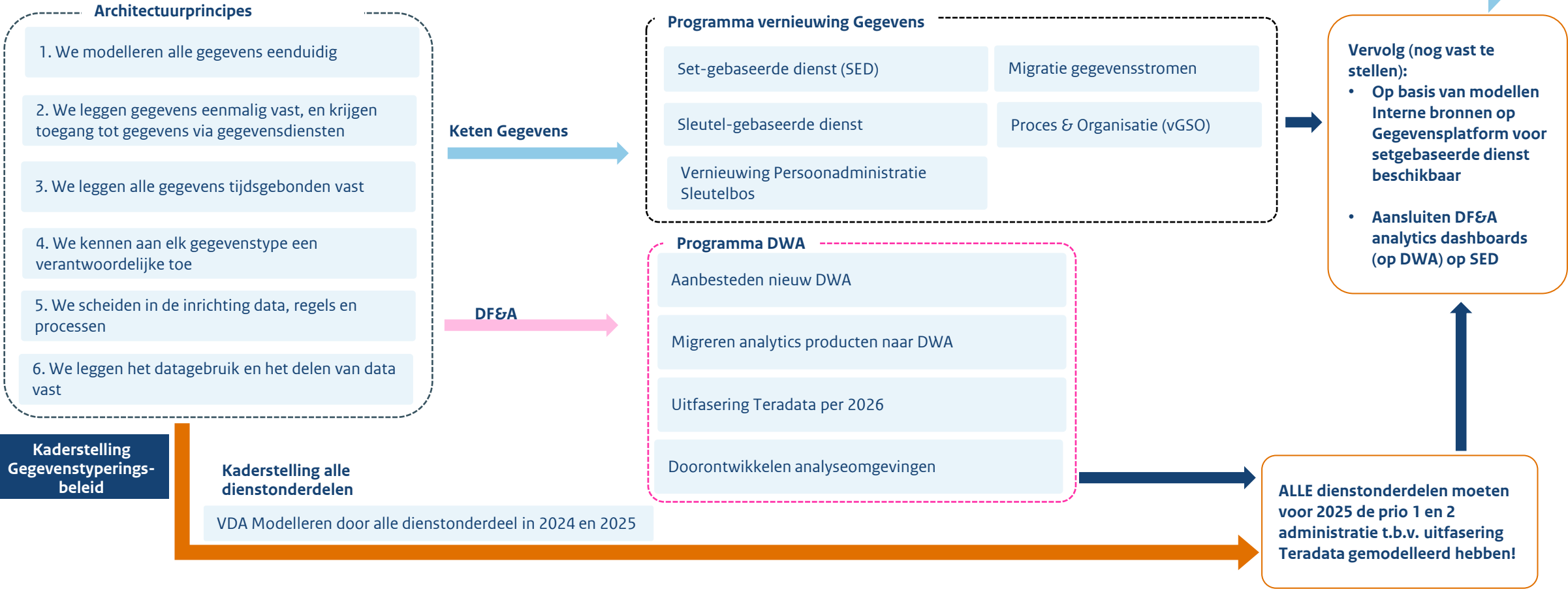
Voor vragen of meer informatie kun je de domein architect of solution architect van jouw domein benaderen

Waarom VDA? | Samenhang

Vernieuwing op gegevens i.r.t. transitie DWA

Referentie architectuur Gegevenshuishouding = kaders voor datacreatie, dataopslag, datagebruik, data-delen.

Figuur 6: Samenhang van verschillende initiatieven op het gebied van Vernieuwing op gegevens

Waarom VDA? | Opdracht

Wat is de opdracht voor de ketens/dienstonderdelen?

- 1 Volgens VDA brongedreven aanpak modelleren van administraties
 - A. prio 1+2 lijst t.b.v. DWA transitie zoals vastgesteld door driehoek IV&D
 - B. overige administraties
- 2 Kennisgebieden uitwerken (per dienstonderdeel)
 - Elk kennisgebied is toegekend aan **één dienstonderdeel** zoals bestuurlijk vastgesteld in de [referentiearchitectuur gegevenshuishouding](#)
 - Kennisgebieden worden goedgekeurd door de Modelautoriteit en worden na goedkeuring gepubliceerd in de *modellenbibliotheek*
 - Een voorbeeld van een kennisgebied is te vinden in [bijlage 5](#).

Meer informatie:

- [Referentie architectuur Gegevenshuishouding](#)
- [Uitleg kennisgebieden in beeld](#)
- [prio 1+2 lijst](#)
- [Modellenbibliotheek](#)
- [kennisgebieden in Confluence](#)

VDA vereist een hele hoge mate van samenwerking en afstemming binnen en buiten teams, afdelingen, ketens en directies. Wie (welke rollen) heb je nodig en hoe ga de organisatie zodanig inrichten dat de mensen die veel afstemming met elkaar moeten hebben, elkaar snel weten te vinden. Om ketens en dienstonderdelen te helpen wordt in de volgende onderdelen een nadere toelichting gegevens op de [wat](#), [wie](#) en [hoe](#).

2. Wat?

Inleiding

- ❖ Wat moet er gedaan worden?
 - [Kennisgebieden](#)
 - [Administraties](#)
- ❖ Wat betekent modelleren inhoudelijk?
 - [Focus op \(beheer van\) gegevens](#)
 - [VDA raamwerk](#)
 - [Modeltype VDA](#)
 - [Kennismodellen](#)
 - [Gebruik van kennis van gegevens en regels](#)
 - [Gegevensmodellen](#)
- ❖ Wat moet er gemodelleerd worden?
 - [Kennisgebied](#)
 - [Bronadministraties t.b.v. DWA transitie](#)
- ❖ Wat is het resultaat?
 - [Modellenbibliotheek](#)
- ❖ Wat moet je organiseren?
 - [Proces in hoofdlijnen voor de steward](#)
 - Proces in details
 - [1. Voorbereiding](#)
 - [2. Organiseren startvoorwaarden](#)
 - [3a. Voortbrengen kennismodellen](#)
 - [3b. Voortbrengen databronmodellen](#)
 - [4. Modellen laten toetsen en publiceren](#)
- ❖ Wat heb je aan capaciteit nodig?
 - [Guestimate minimaal benodigde capaciteit per domein](#)
 - [Verwachte inzet voor het modelleren van begrippen](#)

Wat moet er gedaan worden?

Inleiding

De VDA geeft invulling aan de architectuurprincipes zoals beschreven in de Referentiearchitectuur gegevenshuishouding. Binnen de VDA wordt door modelleren **kennis** inzake gegevens binnen een context geëxpliciteerd.

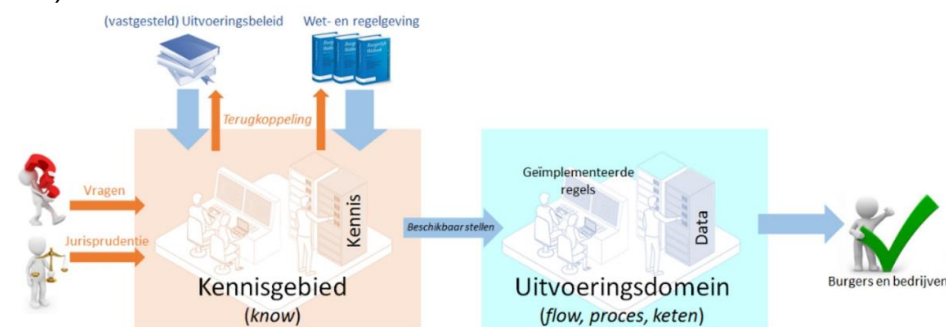
Kennis is in wet, regelgeving en uitvoeringsbeleid verwoord in juridische taal, een vorm die niet direct toepasbaar is in met name gestandaardiseerde en geautomatiseerde verwerking. Daarom is kennisexplicitatie nodig. Dat wil zeggen dat we de voor de uitvoering benodigde kennis middels analyse uit deze bronnen onttrekken (elicitatie) en in een geformaliseerde taal, die zowel voor mens en machine begrijpelijk is, vastleggen. Het vastleggen van kennis doen we in **kennisgebieden**. Deze kennis bestaat uit onder meer een omschrijving van de betekenis van een begrip, de specifieke toestand of context en de relaties met andere gegevens. Ieder kenniselement (gegevenstype, regel) wordt door exact één kennisgebied beheerd. Tijdens het modelleren ontstaan diverse modeltypen die de diverse lagen van de VDA invullen. Al deze modeltypen staan niet op zichzelf maar worden in een vereiste volgorde voortgebracht en zijn met elkaar verbonden via een in de modellen opgenomen kennisstructuur (binnen de VDA vaak *lineage* genoemd). De tot stand gekomen modellen worden centraal beheerd en beschikbaar gesteld in de **modellenbibliotheek**.

Natuurlijk zijn meer maatregelen nodig dan alleen VDA, denk aan grip op bedrijfsregels (**wetsanalyse**, regelbeheer, BRM), op doelmatigheid van gegevensgebruik (gegevensleveringsafspraken), op logistieke traceerbaarheid van individuele gegevens in de uitvoering (horizontale datalogistiek-architectuur, HDA) en de inrichting van gegevensdiensten die van deze maatregelen gebruik maken: **de setgebaseerde gegevensdienst (SED)** en de **sleutelgebaseerde gegevensdienst (SLD)**.

Eenmalig definiëren, meervoudig gebruiken

De kennis over de gegevens en regels beheren we eenduidig en eenmalig in de semantische modellaag en de conceptuele modellaag. We leggen in deze modellen vast wat de gegevens en regels betekenen en hoe ze samenhangen, niet of, waar en hoe ze gebruikt worden in de uitvoering. In de logische modellaag respectievelijk de implementatie-modellaag worden gebruik van gegevens en regels in de uitvoering respectievelijk de inrichting van voorzieningen uitgewerkt.

Beheer van de kennis is belegd in kennisgebieden, het gebruik van die kennis ligt bij ketens (operationele processen) en domeinen (inrichting en ondersteuning van de processen).

Meer informatie:

- [Referentiearchitectuur Gegevenshuishouding](#)
- [VDA Raamwerk](#)
- [Wetsanalyse, Gegevensmodellering, business analyse en regelbeheer](#)

Wat moet er gedaan worden?

Kennisgebieden

Een kennisgebied is een organisatorische eenheid van specifieke, bij elkaar horende kennis, waarin begrippen worden gedefinieerd en in relatie tot elkaar geplaatst worden in een model. Dit zijn afgebakende gebieden gebaseerd op kennisbronnen waar de uit wet- en regelgeving en uitvoeringsbeleid voortvloeiende specifieke kennis is samengebracht en waar de verantwoordelijkheid voor het onderhouden van deze kennis is belegd. Ieder kennisgebied beheert een exclusief deel van de totale kennis van de Belastingdienst. De kennis van een kennisgebied is beschikbaar voor alle ketens en processen binnen de Belastingdienst. Een kennisgebied heeft de vrijheid het kennisgebied nader onder te verdelen naar twee of meer kennisdeelgebieden.

De kennisgebieden zijn gedefinieerd in het [Kennisgebiedenregister](#) en zijn naar een aantal hoofdgroepen onderverdeeld:

- kennisgebied afgebakend op [wet](#) of samenhangend geheel van wetten, regelgeving en uitvoeringsbeleid. Voorbeelden zijn MRB, OB, IB, Formeel recht (AWR, AWB), VpB;
- kennisgebied afgebakend op [bedrijfsvoering](#). Voorbeelden zijn personeelszaken, financiële verantwoording;
- kennisgebied afgebakend op [procesinrichting en procesuitvoering](#). Voorbeelden zijn bijvoorbeeld voor de proceslogistiek (zaakgericht werken), interactie (berichten, leveringen, portalen), registratiepatronen (persoon, bewering, heffingsstandpunt) en management informatie.

Kennis(deel)gebieden kunnen ook ingericht zijn om relevante kennis, die andere organisaties beheren, beschikbaar te stellen binnen de Belastingdienst. Het gaat om kennisbeheer 'by proxy'. Denk aan kennis binnen RDW, UWV, KVK, Gemeenten.

Meer informatie:

- [Uitleg kennisgebieden in beeld](#)
- [Modellenbibliotheek](#)
- [kennisgebieden in Confluence](#)
- [FAQ Kennisgebieden](#)
- notitie [Concernarchitectuur Toelichting Domeinindeling](#)

Ieder begrip wordt in één kennis(deel)gebied gedefinieerd en beheerd. Daarbij kan wel worden verwezen naar een begrip uit een ander kennis(deel)gebied. In één kennisgebied komt elk begrip dus exact één keer voor. Over verschillende kennisgebieden kan hetzelfde begrip meer keer voorkomen maar nooit met dezelfde definitie.

Binnen in een kennisgebied wordt wetsanalyse uitgevoerd. De bron wordt daar geanalyseerd en via verschillende stappen leidt wetsanalyse tot [kennismodellen](#), begrippen en definities van die begrippen, die de producten zijn van een kennisgebied. De kennismodellen van een kennisgebied zijn gepositioneerd in de semantische en de conceptuele modellaag. Deze modellen worden opgesteld door kennismodelleurs en kennishouders. De modellen dekken het gehele kennisgebied af, of indien dit is onderverdeeld, een geheel kennisdeelgebied. Zie notitie [Concernarchitectuur Toelichting Domeinindeling](#).

Een kennisgebied is **altijd** ondergebracht binnen een domein en bestuurlijk toegewezen aan een keten. Elk kennisgebied valt onder precies één domein/keten en daarmee onder precies één directie.

IV&D bepaalt welke kennisgebieden er zijn, maar in overleg met de kennisgebieden zelf kunnen kennisgebieden worden samengevoegd, gesplitst, of nieuwe gecreëerd worden als nodig. Dit zorgt voor verbetering van de lijst.

De actuele lijsten beschrijving van de kennisgebieden is opgenomen in het kennisgebiedenregister, onderdeel van de [Modellenbibliotheek](#). Dit kennisgebiedenregister is op dit moment opgenomen op Confluence. Er wordt gewerkt om deze bibliotheek voor iedereen toegankelijk te maken.

Een voorbeeld van een kennisgebied is te vinden in [bijlage 5](#).

Meer informatie:

- [Referentie architectuur Gegevenshuishouding](#)
- [kader gegevenstyperingsbeleid](#)

Wat moet er gedaan worden?

Administraties

Een administratie is een afgebakende verzameling van bedrijfsobjecten gericht op het beheren van gegevens. Het beheer heeft betrekking op het kwaliteitsbeheer en de verantwoordelijkheden voor het vastleggen, verwerken en verstrekken van de gegevens.

Voor de afbakening van administraties gelden de volgende kaders:

- Afbakening van een administratie gaat (met name) aan de hand van:
 - a) Het gebruik van de gegevens. Op welke wijze worden gegevens binnen bedrijfs- en werkprocessen gebruikt. Gegevens die vaak samen gebruikt worden samen binnen dezelfde administratie afgebakend. Vanuit het oogpunt van separation of concerns worden gegevens die weinig tot nooit in samenhang gebruikt worden tot separate administraties afgebakend.
 - b) De beheerverantwoordelijkheden. Eén administratie wordt door één verantwoordelijke beheerd.
- De verantwoordelijkheid voor administraties volgt de verantwoordelijkheid voor de kennisgebieden. Over het algemeen vallen de bedrijfsobjecten van een administratie binnen de kennisgebieden van één domein. Het betreffende domein is daarmee dan ook verantwoordelijk voor de administratie. Dit sluit echter niet uit dat incidenteel een bedrijfsobject van een kennisgebied van een ander domein binnen een administratie valt. In dit geval is het domein waarvan de meeste objecten binnen de administratie vallen verantwoordelijk voor deze administratie.
- Een bedrijfsobject(type) kan in meerdere administraties (in meerdere bedrijfsprocessen) gebruikt worden, maar een specifieke instantie van een bedrijfsobject wordt in precies één administratie beheerd.

- Het domein dat verantwoordelijk is voor de administratie [beschrijft in de domeinarchitectuur](#) met welke applicatiecomponent(en) de administratie wordt gerealiseerd.

- Een begrip hoort bij één kennisgebied.
- Een begrip kan een specialisatie van een begrip uit een ander kennisgebied zijn. Bv. Aangifte OB is een specialisatie van Aangifte.
- Eén bedrijfsobject hoort bij één begrip uit een kennisgebied.
- Administraties omvatten bedrijfsobjecten uit één of meer kennisgebieden.
- Processen "schrijven" in één of meer administraties.
- Eigenaarschap van objecttype en administratie wordt afgeleid uit het kennisgebied.

Context administraties

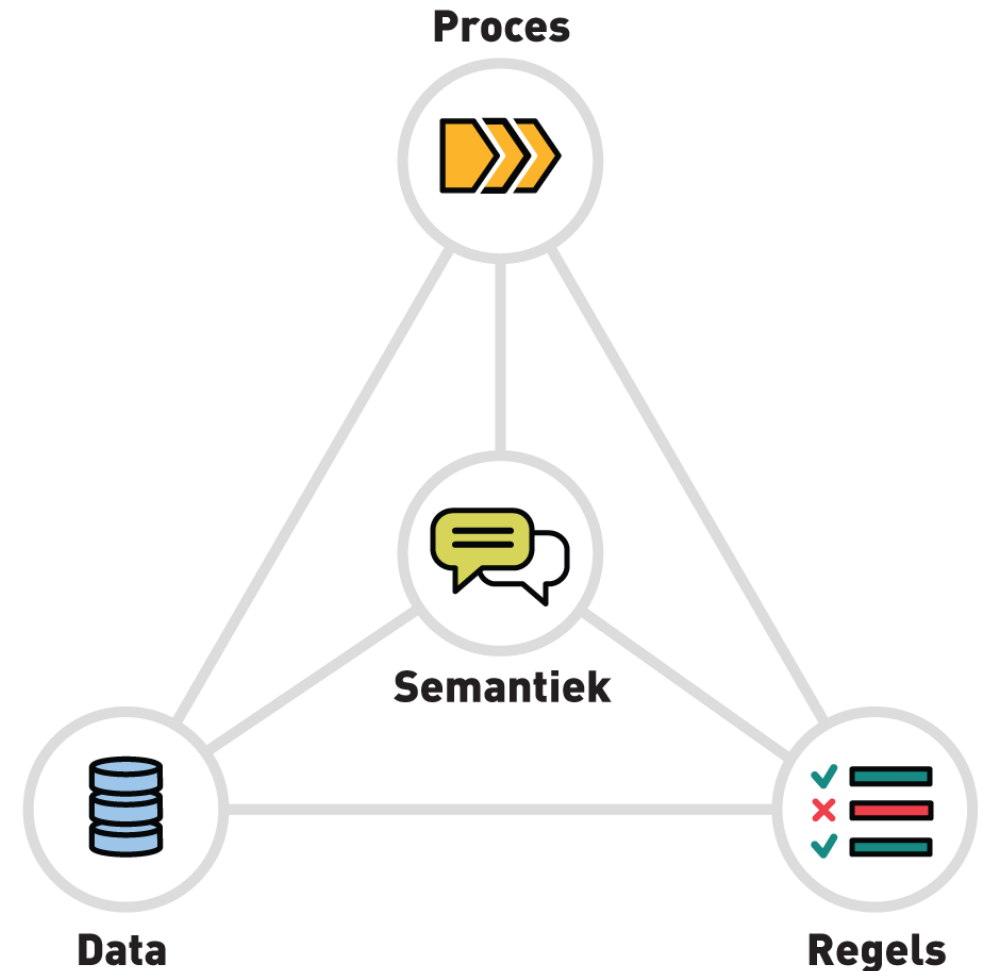
Meer informatie:

- [Architectuur en uitgangspunten](#)
- [Referentie architectuur Gegevenshuishouding](#)

Wat betekent modelleren inhoudelijk?

Focus op (beheer van) gegevens:

1. Basis in RA Gegevenshuishouding: gegevens zijn onze grondstoffen, onze producten, onze productiemiddelen;
2. Gegevens in administraties sluiten aan aan op **wet- & regelgeving en uitvoeringsbeleid** (wendbaar wetgeven);
3. We **uniformeren ons begrippenkader** en 'gegevenstaal', **onafhankelijk van IT-inrichting**;
4. We **scheiden** concerns voor gegevensdefinitie, gegevensgebruik en implementatie;
5. We **definiëren** gegevens en (gegevens)**regels één keer**, we **gebruiken ze meermaals**;
6. We organiseren de verantwoordelijkheid voor de kennis van gegevens onafhankelijk van die van gebruik van de gegevens: **kennisgebieden** versus proces- en administratie-gebieden);
7. We borgen '**verticale**' **lineage van kennisbron (wet- & regelgeving) naar databron** (datastore, bericht);
8. We **standaardiseren de modellen**, we onderkennen patronen voor o.a. tijd, multirealiteit, registratie;
9. We sluiten aan op modelgedreven voortbrenging van de Setgebaseerde dienst.

Figuur 7: Samenhang data-proces-semantiek en regels

Meer informatie:

- [VDA Raamwerk](#) (Versie 3.0.0)
- [Architectuur en uitgangspunten](#)

Wat betekent modelleren inhoudelijk?

VDA raamwerk

Binnen de VDA start kennisexplicitatie bij de bron, dat wil zeggen bij de kennis die is verwoord in wet- en regelgeving en beleid. Tegelijkertijd is er de uitvoeringspraktijk met bestaande inrichting van gegevensopslag of levering. Deze is zelden (nooit) conform het VDA raamwerk geëxpliciteerd. In beide situaties willen we uiteindelijk komen tot Conceptueel Informatie Modellen (CIM) waarin de kennis zodanig is geëxpliciteerd dat gegevensgebruik op logisch niveau kan worden vastgelegd in een logisch gegevensgebruikmodel (LGG), een logisch gegevensadministratiemodel (LGA) of een logisch gegevensinteractiemodel (LGI).

De VDA kan zowel worden toegepast voor kennisexplicitatie van data in de bestaande uitvoeringspraktijk (databrongedreven aanpak) als voor veranderingen van de uitvoeringspraktijk bij nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving (kennisbrongedreven aanpak).

Twee varianten

- **Kennisbrongedreven aanpak:** Wet- en beleidsgedreven om vanuit brondocumenten eerst semantische modellen te maken gevolgd door logisch gegevensdefiniëtiemodellen. Ook wel de *Top-Down* aanpak. Een voorbeeld is te vinden in [bijlage 2](#).
- **Databrongedreven aanpak:** Gegevensgebruik via een logisch gegevensgebruikmodel naar logische gegevensdefiniëtiemodellen. Dit betreft een **bedrijfsproces** gedreven aanpak of te wel *Bottom-up* aanpak. Een voorbeeld is te vinden in [bijlage 3](#).

Modellagen en modeltypen

Bij de modeltype van alles rond gegevens onderkennen we 4 modellagen, ieder met eigen niveaus van beschouwing, belangen (concerns) en modeltypen. Deze lagen worden nader toegelicht in [Modeltype VDA](#).

1.Semantische modellaag, waarin begrip (betekenis, semantiek) centraal staat en de gemeenschappelijke gegevenstaal beheerd wordt.

In deze laag positioneren we het [semantisch begrippenmodel](#) (SBM).

2.Conceptuele modellaag, waarin de structuur van de onderwerpen waarover we gegevens uitwisselen – de informatieconcepten – wordt beheerd.

In deze laag positioneren we het [conceptueel informatiemodel](#) (CIM).

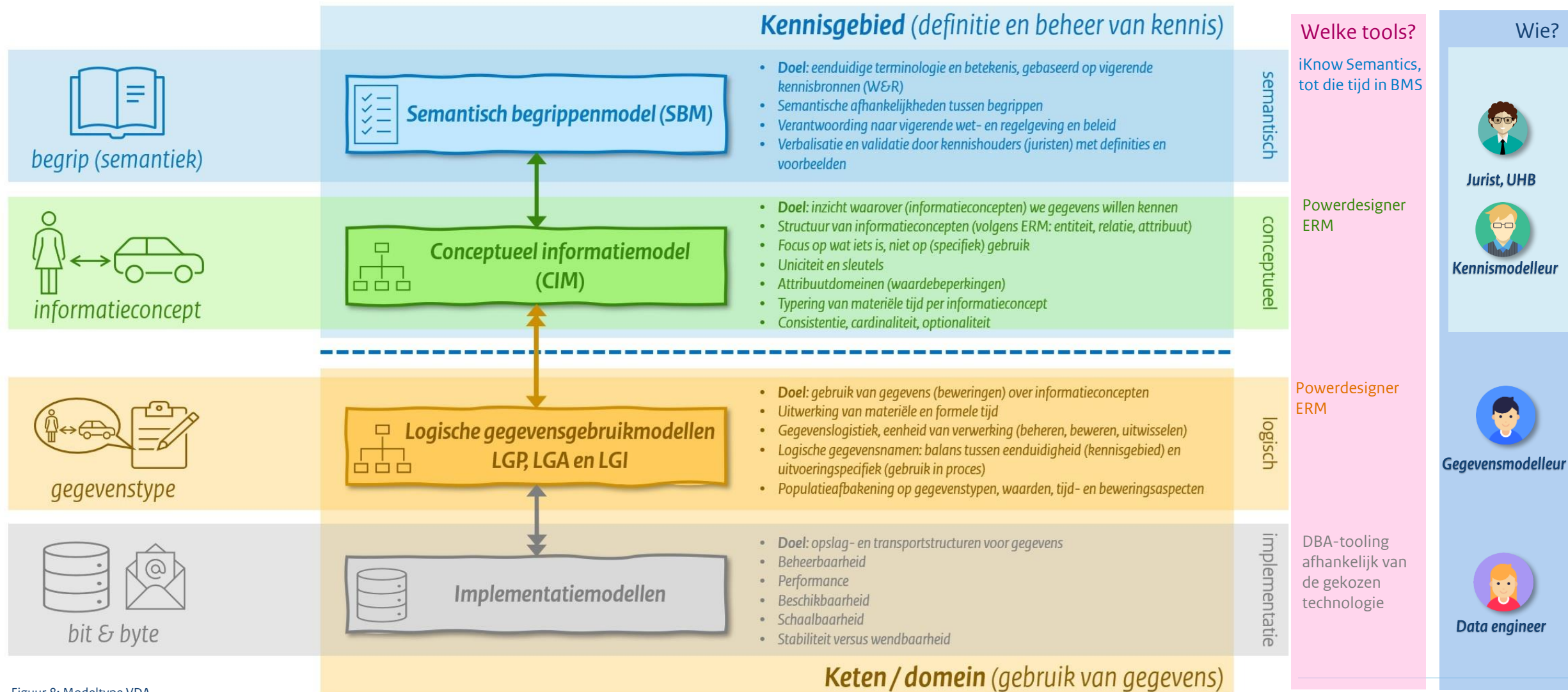
3.Logische modellaag, waarin de gegevens zijn gemodelleerd die over de informatieconcepten worden uitgewisseld, verwerkt, opgeslagen.

In deze laag positioneren we het [logisch gegevensadministratiemodel](#) (LGA), het [logisch gegevensinteractiemodel](#) (LGI) en het [logisch gegevensgebruikmodel van proces](#) (LGP).

4.Implementatie-modellaag, waarin de structuren zijn gemodelleerd waarin gegevens worden uitgewisseld, verwerkt en opgeslagen. De VDA heeft **geen** eigen modeltypen in deze modellaag in beheer. Wel zijn aansluitvoorwaarden op de VDA modeltypen opgesteld.

Figuur 8 geeft de 4 modeltype van de VDA schematisch weer, en welke tools en personen nodig zijn. Voor de volledigheid is implementatiemodellen is ook weergegeven in figuur 8, maar let wel op dat dit model **geen** onderdeel van VDA is.

Modeltype VDA

Figuur 8: Modeltype VDA

Kennismodellen

Een overzicht van de modeltypen waarmee kennis beheerd wordt is hieronder weergegeven. Voor de volledigheid zijn ook de feitgebaseerd model en bedrijfsobjectmoedel beschreven. Let op dat deze twee modellen zijn geen onderdeel van VDA.

Modeltype	Omschrijving
Semantisch begrippenmodel (SBM)	In het semantisch begrippenmodel ‘vangen’ we de relevante termen uit onze gemeenschappelijke taal. We leggen begrippen vast: termen verbonden met betekenis, vastgelegd met definitie, verwijzingen naar met name wet- en regelgeving (al dan niet geannoteerd op de brondocumenten en juridische geassocieerd), afhankelijkheden met andere begrippen, voorbeelden.
Conceptueel informatiemodel (CIM)	<p>Het conceptueel informatiemodel (CIM) structureert de dingen (informatieconcepten) waarover informatiebehoefte bestaat in de uitvoering van de Belastingdienst en waarover we dus gegevens willen kennen. Het CIM heeft een nauwe relatie met het SBM waar de betekenis van de informatieconcepten is vastgelegd. In het CIM wordt kennis vastgelegd over uniciteit en sleutels, waardebeperkingen, gedrag in de (materiële) tijd, cardinaliteit, optionaliteit.</p> <p>Het CIM wordt opgesteld met ER-modellering, waarbij de informatieconcepten worden afgebeeld op entiteitstypen, attribuuttypen en relatietypen. Het CIM wordt beheerd in Powerdesigner.</p> <p>Tot 2024 werd voor het CIM de naam LGD gehanteerd. Deze naam is vervallen.</p>
Feitgebaseerd model (FBM, geen VDA)	Het feitgebaseerd model, of kortweg feitmodel, zoals onderkend binnen de methode van wetsanalyse, is een model in de conceptuele modellaag en feitelijk een andere representatie van het CIM. VDA schrijft niet voor dat deze modellen gemaakt worden en biedt ook geen MTHV's aan. Wel vereist VDA dat relevante kennis die in feitmodellen is vastgelegd tevens wordt opgenomen in de CIM's van de kennisgebieden.
Bedrijfsobjectmodel (BOM, geen VDA)	Het bedrijfsobjectmodel (BOM) is geen VDA modeltype maar onderdeel van de domeinarchitectuur. Dit wordt in BES beheerd. Architectuur bepaalt welke entiteitstypen van welke kennisgebieden in de architectuur als bedrijfsobjecttypen worden aangemerkt en zorgt beschikbaarstelling ervan in de EMP conform de door architectuur opgestelde voorschriften.

Wat betekent modelleren inhoudelijk? | VDA Raamwerk

Gebruik van kennis van gegevens en regels

De gemodelleerde kennis van gegevens en regels in SBM en CIM worden toegepast bij het gebruik van gegevens en regels in de processen, administraties en gegevensuitwisselingen (interacties) binnen de ketens. De VDA heeft hiertoe een aantal [logisch gegevensgebruikmodellen \(LGG's\)](#) onderkend.

Om uitvoering te geven aan processen, administraties en interactie worden voorzieningen ingericht, waarvoor ook implementatiemodellen worden gemaakt. Waar de LGG's de gegevenstypen beschrijven, definiëren de implementatie modellen de structuren waarin gegevens worden opgeslagen (datastores), getransporteerd (berichten, interfaces) of verwerkt (in proces). In deze modellen komen 'technische' concerns aan bod als performance, beschikbaarheid, robuustheid, wendbaarheid en aansluiting op standaard datastructuren (pakketten).

Het logisch [gegevensgebruikmodel](#) is geen modeltype maar de [generalisatie](#) (verzamelnaam) van het logisch gegevensgebruikmodel van proces (LGP), administratie (LGA) en interactie (LGI). LGG's, ergo LGP, LGA en LGI, beschrijven de typen beweringen (gegevens) die gedaan worden over de in het CIM gemodelleerde informatieconcepten. Ieder modelement in het LGG verwijst dan ook naar een informatieconcept uit een CIM ([verticale lineage](#)). Beweringen betreffen niet enkel de waarden van in het CIM gemodelleerde informatieconcepten, ook identificatie van die informatieconcepten, waarden voor materiële en formele tijd en over de bewering zelf (door wie gedaan). Dat is uitgewerkt in de LGG's.

Voorbeeld: In het CIM is het lichaamslengte van een mens (het informatieconcept) gespecificeerd. Een bewering 'De lichaamslengte van de mens is 1,04 meter' is tamelijk nietszeggend, het wordt pas betekenisvol wanneer we weten wie wanneer dit beweerd heeft over welke mens en op welke beschouwingsmoment. Beter is dus: 'Bart beweert op 3 januari 2024: op 1 januari 1998 is de lichaamslengte van de mens Henk (geduid met zijn bsn, die we om privacy redenen niet melden) 1,04 meter.'

In de LGG's wordt tevens gegevenslogistiek (*wat moet in samenhang worden beweerd, aangeleverd, verwerkt*) uitgewerkt. De gegevenspopulatie is afgebakend (populatieafbakening), niet alleen op de gegevenstypen zelf, maar ook op waarden en tijd- en beweringsaspecten. Zo kan een LGG zijn opgesteld voor een gefixeerde periode of tijdstip (de Aangifte Gordijnheffing 2023 over het jaar 2023) of enkel beweringen bevatten van één beweerder (de Aangifte Gordijnheffing 2023 bevat enkel beweringen door de aangifteplichtige).

Een LGG is niet beperkt tot een kennis(deel)gebied, maar kan en zal in de praktijk naar CIM's van verschillende kennis(deel)gebieden verwijzen.

Meer informatie:

- [Logische gegevensgebruikmodellen](#)

Meer informatie:

- Gegevensmodellen

Wat betekent modelleren inhoudelijk? | VDA Raamwerk

Gegevensmodellen

Een overzicht van de **gegevensmodeltypen** waarmee kennis gebruikt wordt:

LGG modeltype	Omschrijving
Logisch gegevensgebruikmodel van proces (LGP)	Logisch gegevensgebruikmodel dat de gegevenspopulatie beschrijft welke binnen een procesaandachtsgebied gekend moeten worden. Het LGP kan worden beschouwd als een 'bevroren kijk op de wereld' voor een proces. Nadere uitwerking van het LGP volgt in een volgende release van het VDA Raamwerk
Logisch gegevensadministratiemodel (LGA)	<p>logisch gegevensgebruikmodel dat de gegevenspopulatie beschrijft welke vanuit een administratie beschikbaar kan worden gesteld. Voor iedere administratie in de keten die in de domeinarchitectuur is onderkend wordt een LGA opgesteld.</p> <p>logisch gegevensgebruikmodel dat de gegevenspopulatie beschrijft welke bij interactie met of tussen processen worden uitgewisseld of gebruikt. Hierbij wordt nog onderscheid gemaakt tussen gegevenstypen in het 'vraag-deel', het 'antwoord-deel' en het 'selectie-deel' van de interactie.</p>
Logisch gegevensinteractiemodel (LGI)	Wanneer een LGI de uitwisseling van gegevens beschrijft tussen 2 processen, dan moeten de gegevenstypen uit het LGI (vraag- en antwoord-deel) een subset zijn de gegevenstypen uit de LGP's van deze processen: interacterende processen moeten immers beide begrijpen wat de betekenis is van de uitgewisselde gegevens.

Wat moet gemodelleerd worden?

Kennisgebied

In de [modellenbibliotheek](#) is vastgelegd welke kennisgebied(en) binnen een domein zijn ondergebracht. Ieder [kennisgebied](#) is toegewezen aan (exact) één (architectuur)domein. Af en toe komt er 1 bij of splitst er 1 af of wordt de afbakening aangepast. Dit [beheerproces](#) (impact op afbakening of domeinen) ligt bij de [modelautoriteit](#), en wordt goedgekeurd door IV&D en wordt bestuurlijk verankerd in CAB. Daarmee is een domein verantwoordelijk voor expliciteren van de kennis binnen een kennisgebied en het opstellen en beheren van de begrippen (bedrijfsobjecten), kennismodellen, datamodellen en bedrijfsregels. Dit vergt een multidisciplinaire aanpak door juristen, architecten, gegevensmodelleers en bedrijfsregelanalisten.

In principe dient per kennisgebied een [semantisch begrippen model](#) te worden gemaakt met alle relevante begrippen erin, en een [conceptueel informatiemodel](#) (CIM) voor de informatiebehoefte van onze organisatie (voor zover deze in het kennisgebied valt). Zodat deze modellen gebruikt worden als de betekenis die hoort bij de gegevens die gebruikt worden in processen en administraties.

Oftewel gegevensmodellen verwijzen voor betekenis naar de modellen van een kennisgebied. Mocht er licht zitten tussen hoe het nu is, en hoe het zou moeten zijn, dan willen we dat boven water krijgen zodat we kunnen kijken of we dat recht kunnen trekken of ten minste het verschil kunnen aangeven.

Verder mag een kennisgebied door de datasteward onderverdeeld worden in kennisdeelgebieden, als dat handiger is voor het beheer van het kennisgebied ([aanpassing binnen kennisgebied](#)). Hier zijn richtlijnen voor, met name het onderscheid tussen Belastingdienst eigen kennis en proxy kennis (die hoort bij gegevens van derden) is hierbij van belang.

code	kennisgebied	domein	status
AKT	Akten	Gegevens	BestuurlijkVerankerd
BPM	BPM	Auto	BestuurlijkVerankerd
BAB	Bankenbelasting	Overige middelen	BestuurlijkVerankerd
BRI	Basisregistratie inkomen	Gegevens	BestuurlijkVerankerd
BOM	Belastingen op milieugrondslag	Overige middelen	BestuurlijkVerankerd
RVK	Belastingen van rechtsverkeer	Overige middelen	Goedgekeurd
BRB	Bronbelasting	Vennootschap- en dividendbelasting	Goedgekeurd
COM	Communicatie	Bedrijfsvoering	BestuurlijkVerankerd
DIV	Dividendbelasting	Vennootschap- en dividendbelasting	BestuurlijkVerankerd
DOC	Document- en archiefbeheer	Bedrijfsvoering	BestuurlijkVerankerd
EXM	Example modellen VDA	Gegevens	Voorbeeld
FAC	Facilitair	Bedrijfsvoering	BestuurlijkVerankerd
FIR	Financieel recht		Goedgekeurd
FV	Financiële verantwoording	Bedrijfsvoering	BestuurlijkVerankerd
FMR	Formeel recht	Gegevens	Goedgekeurd
GGB	Gegevensbescherming	Gegevens	BestuurlijkVerankerd
GKT	Generiek kantoor	Generiek kantoor en toezicht	BestuurlijkVerankerd
HDA	Horizontale Datalogistieke Architectuur	Gegevens	Goedgekeurd

Figuur 10: Voorbeeldweergave kennisgebieden in modellenbibliotheek

Meer informatie:

- [Kennisgebieden per dienstonderdeel/keten](#)
- [Werkproces Voorbrengen Kennismodellen](#)

Contactpersoon:

- Domeinarchitect van jouw dienstonderdeel

Wat moet gemodelleerd worden?

Administraties t.b.v. DWA transitie

De VDA modelleeropgave is een zeer grote opdracht die niet in één keer uitgevoerd kan worden. De kaderstelling voor 2024 maakt onderscheid tussen kaders voor het inrichten van [kennisgebieden](#), het modelleren ten aanzien van nieuwe wetgeving en kaders ten behoeve van het modelleren van gegevenstypen in bestaande administraties en gegevensstromen.

Administraties t.b.v. DWA transitie

In 2024 moet met zeer veel urgentie gewerkt worden aan het modelleren van gegevenstypen in die administraties die via [de setgebaseerde dienst](#) worden ontsloten voor analytische en MI-toepassingen. Het gaat hierbij om die selecte groep van administraties die het meest cruciaal zijn in het kunnen afdekken van de belangrijkste analytische en MI-producten. De keten Analytics zal uiterlijk vanaf 1-1-2025 moeten starten met de goedgekeurde modellen voor verdere opwerking richting analytische en MI-toepassingen teneinde de deadline in 2026 (het aflopen van de Teradata-waiver) te kunnen halen.

Prio 1 bronnen

Vanuit het project DWA transitie is samen met het Ketenbureau Gegevens, CDO office en de verschillende dienstonderdelen is een overzicht en prioritering gemaakt van te modelleren administraties t.b.v. de hiervoor genoemde [DWA transitie](#). De Excel-lijst bevat meerdere prioriteiten.

- Prio 1 bronnen moeten in 2024 gemodelleerd worden en beschikbaar zijn in de modellenbibliotheek. Dan is een goede basis van gemodelleerde bronnen om de migratie mee te kunnen starten.
- Prio 2 bronnen moeten het liefst ook in 2024 beschikbaar zijn, maar mogen ook iets later (in het eerste kwartaal van 2025) beschikbaar komen.

PRIO 1 BRON REGISTRATIES PER DOMEIN				PRIO 2 BRON REGISTRATIES PER DOMEIN				
Domein deductie	BRON	EXTERN	bevestigd DA	Domein deductie	BRON	ADMINISTRATIE	EXTERN	bevestigd DA
AUTO	HSB	N	J	AUTO	AB2		N	
BEDRIJFSVOERING	SAP	N			AHB		N	
	Brievenbus F&MI BV	(leeg)		BEDRIJFSVOERING	SAP2		(leeg)	
	BBA	N		DOUANE	DDA		N	
DOUANE	DAA	N			AGS		N	
	DOH	N			DZU		N	
GEGEVENS	PBS	N	J	GEGEVENS	PPS		N	
	XNHR	J			XBPM		J	
	BRK	J			XBAG		J	
	BRK2	J			XUWV		J	
	XCBS	N			AIG		N	
	XKDS	J			RBG		N	
	OCP	N	J	GKT	GSVT		N	
	RIS	N	J		IVA3		N	
	BVR	N	J		WABD		N	
	FLG	N	J		WABS		N	
	OBW	N	J		ATK		N	
GKT	IVAB	N	J		GSV		N	
	ONC	N	J	IB	GRA		N	
	WAB4	N	J		HOB		N	
	WABE	N	J		THI		N	
	WABP	N	J	INTERACTIE	BVS2		N	

Figuur 11: Voorbeeldweergave te modelleren prio 1 en 2 administraties t.b.v. DWA transitie

Meer informatie:

- [De actuele lijst met te modelleren prio 1 en 2 bronadministraties](#)
- [Werkproces Voorbrengen databronmodellen](#)

Contactpersoon:

- Domeinarchitect van jouw dienstonderdeel
- Erwin Spekschoor (ebcwm.spekschoor@belastingdienst.nl)

Wat is het resultaat?

Modellenbibliotheek

De modellenbibliotheek is de plek waar de [kennis](#) (begrippen) en [informatie over gegevens in modellen](#), die we als organisatie gebruiken, goed inzichtelijk en eenvoudig vindbaar en gepubliceerd zijn. Het biedt integraal en samenhangend inzicht en overzicht in de kennis van kennisgebieden en gegevens in administraties en gegevensstromen. In de modellenbibliotheek vind je een:

- [Kennisgebiedenregister](#) (per domein, met datasteward en kennishouders)
- [Kennisbank kennismodellen](#) (kennis en kennisbronnen per kennisgebied)
- [Kennisbank gegevensgebruik](#) (administraties en gegevensstromen)
- [Toetsingslogboek](#) (met kwaliteit van een model en aandachtspunten)

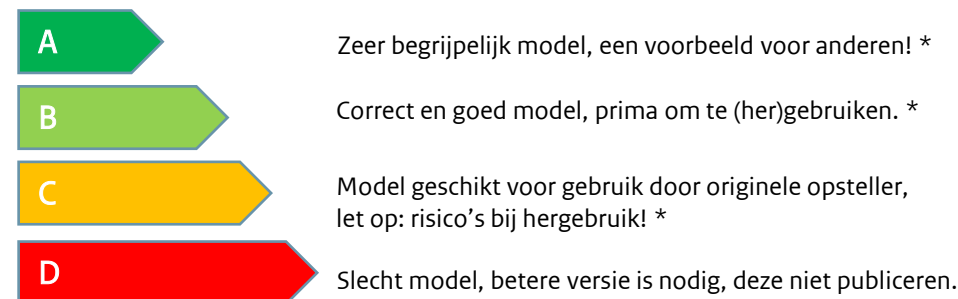
De modellenbibliotheek omvat hiertoe modellen die conform de VDA zijn opgesteld op een standaard manier, en als eindproduct beschikbaar zijn gesteld. Dit zijn:

- Het semantisch begrippen model (SBM);
- Het conceptuele informatiemodel (CIM)
- De logische gegevensmodellen (LGG), onderverdeeld in:
 - Het logisch gegevensadministratiemodel (LGA);
 - Het logisch gegevensinteractiemodel (LGI);
 - Het logisch gegevens procesmodel (LGP);

Deze in de Modellenbibliotheek gepubliceerde modellen komen voor de hele Belastingdienst beschikbaar (met een rapport, met daarin een kwaliteitslabel, en indien gewenst met extra context vanuit het domein).

Merk op: De modellenbibliotheek bevat geen implementatiemodellen. Wel kent de modellenbibliotheek een sleuteldienst, waardoor vanuit implementatiemodellen terugverwezen kan worden naar de modelelementen in de modellenbibliotheek, zodat de lineage van de VDA volledig is.

De modellenbibliotheek wordt beheerd door de [modelautoriteit](#). Deze rol wordt in het onderdeel “Wie” nader toegelicht. Elk model wordt getoetst door de modelautoriteit en krijgt vervolgens een [kwaliteitslabel](#):

*: en voldoet aan de kaders, zoals opgesteld door CDO office.

Een model wordt als eindproduct beschikbaar gesteld zodra de benodigde kwaliteit is gerealiseerd en de datasteward het model vrijgeeft:

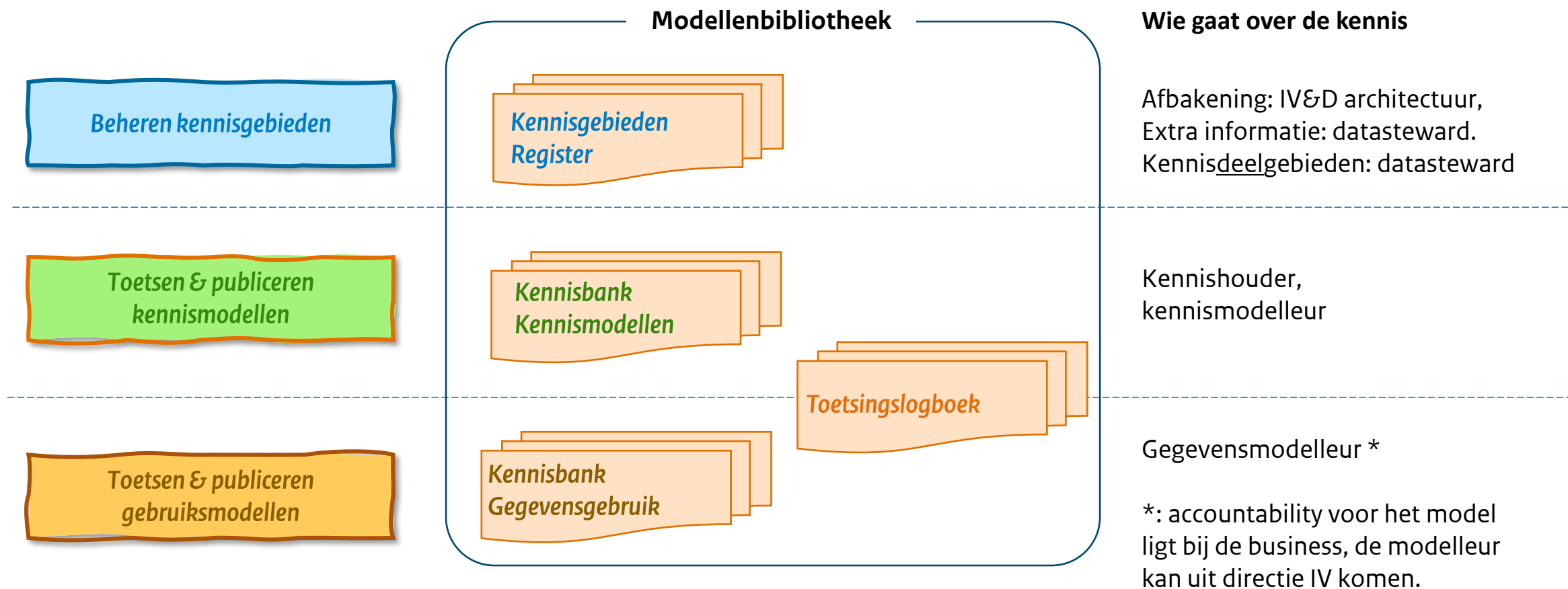
- Het SBM of CIM (uit een bepaald kennisgebied) geschikt is en kan gebruikt gaan worden door het eigen domein en indien relevant erbuiten;
- Het LGA geschikt is en (binnen hetzelfde domein) gebruikt gaan worden voor de ontwikkeling van een administratie;
- Het LGI geschikt is voor de sleutel- of [setgebaseerde dienst](#) en gebruikt kan gaan worden in een gegevensleveringsovereenkomst (GLO).

Een voorbeeld van een kennisgebied in de modellenbibliotheek is te vinden in [bijlage 5](#).

Wat is het resultaat?

Modellenbibliotheek – voortbrengen modellen

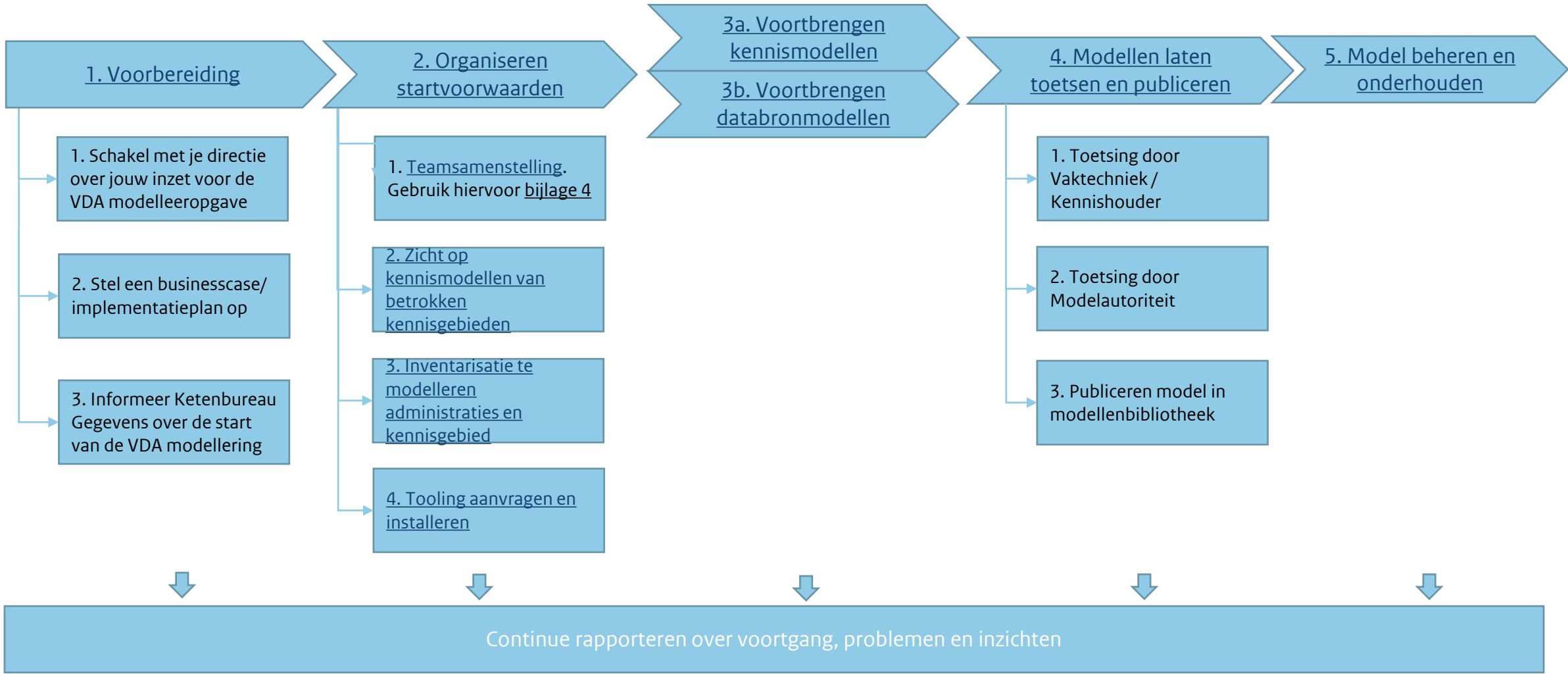

Figuur 12: Samenhang tussen modellenbibliotheek en kennis beheer en gebruik

Wat moet je organiseren?

Proces in hoofdlijnen

Wat moet je organiseren?

Proces in details – 1. Voorbereiding

Voordat je kunt starten met de VDA modelleeropgave dien de situatie en plan van aanpak met directies te worden afgestemd. Hiervoor zal je een businesscase moeten opstellen, inclusief benodigde capaciteit en planning. Schakel hiervoor met je portfoliomanager en domein architect.

Wat	Beschrijving	Waarom	Goedkeuring nodig van
Awareness	Schakel met je directie over jouw inzet voor de VDA modelleeropgave	Als steward heb je een initiërende en coördinerende rol ten aanzien van planning en realisatie voor de VDA Modelleeropgave. Hiervoor kun je kick-off sessie aanvragen. Zie hieronder.	Je directie/ketenmanager
Business case / implementatieplan	Schakel met je directie over jouw inzet voor de VDA modelleeropgave en bespreek je implementatieplan/plan van aanpak	Zonder goedkeuring kun je niet starten want je hebt dan geen mandaat en capaciteit beschikbaar om te kunnen starten.	Je directie
Optionele kick-off	Je kunt bij het Ketenbureau Gegevens een verzoek indienen om een kick-off sessie in te plannen voor jouw dienstonderdeel. Tijdens deze sessie lichten we kort toe waarom, wat, wie en hoe nodig is om te starten met de VDA modelleeropgave.	Helpt bij het schetsen van de urgentie en content om snel van de start te gaan	Afstemming met de ketenmanager van jouw dienstonderdeel
Monitoren en rapporteren	Als Ketenbureau Gegevens willen we graag weten hoe het gaat zodat we kunnen monitoren op voortgang en kunnen escaleren wanneer dat nodig is. Hiervoor is het erg belangrijk dat je de status/voortgang doorgeeft. Dit wordt nader toegelicht in het onderdeel “ self-reporting ”.		n.v.t.

Gebruik hiervoor [bijlage 4](#), je teamsamenstelling vast te leggen en door te geven aan

Wat moet je organiseren?

Proces in details – 2. Organiseren startvoorwaarden

Binnen in een kennisgebied wordt wetsanalyse uitgevoerd. De bron wordt daar geanalyseerd en via verschillende stappen leidt wetsanalyse tot kennismodellen, die de producten zijn van een kennisgebied. Om een kennismodellen voort te brengen zijn een aantal (nieuwe) zaken nodig:

2.1 Team samenstelling:

Rol	Beschrijving	Voorbeeld	Welke vragen moet deze persoon kunnen beantwoorden?
Voorzitter/ 1 ^e aanspreekpunt	Deze persoon bepaalt de agenda, de duur en de vergadercyclus. In geval van conflicterende definitie bepaald de voorzitter wat er moet gebeuren. Dit is vaak de steward.	De ketenvoorzitter is per definitie eigenaar van de kennisgebieden en wat het voortbrengt, maar kan deze verantwoordelijkheid delegeren aan de (plaatsvervangend of algemeen) directeuren. In de praktijk is de steward de aangewezen persoon hiervoor.	Alle vragen over het functioneren, opzet en inrichting van het kennisgebied.
Kennis-expert / Kennishouder	Een kennishouder is iemand die het meeste kennis heeft van een kennisgebied. Dit is veelal een jurist of een domeindeskundige met kennis van een domein. - ... iemand die uitvoeringsbeleid bepaald en schrijft en/of kent - ... iemand die het gegevensperspectief vanuit wet- en regelgeving begrijpt. De Belastingdienst is proces gedreven organisatie waardoor het voor vaak voorkomt dat meerdere personen kennisexpert zijn van verschillende onderdelen van één kennisgebied.	<ul style="list-style-type: none"> IV&D (domeinarchitect) UHB (uitvoerings- en handhavingsbeleid, basisregistraties, adviseurs verschillende middelen) Vaktechniek (lavaco's formeel recht) procesjurist bij IV / CAP (om de voorbereiding te doen). Alle andere bedrijfsonderdelen die kennisexperts hebben. In een wetsgeoriënteerd kennisgebied kan de kennishouder alleen een jurist zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> "Welke begrippen zijn in deze wet relevant, wat is hun definitie en hoe staan de begrippen in relatie tot elkaar?" "Moeten we als ABO iedereen aanmelden bij de RNI, ongeacht of we ze goed kunnen identificeren?" "Mogen wij mensen die niet kwalificeren voor opname in de RNI en die dus geen BSN krijgen, een eigen fiscaal nummer geven?"
Kennis modelleur	Een kennismodelleur is iemand die goed kennis kan explicieten en modelleren, op het niveau van de uitvoering. Die de wet- en regelgeving en uitvoeringsbeleid begrijpt, en hiervan een goed semantisch begrippen model kan maken. Daarnaast is deze persoon ook verantwoordelijk voor het opstellen van de CIM.	<ul style="list-style-type: none"> IV (IV-architect gegevens) Heffing/Inning (kennismodelleur/architect) Klantgegevens (materiedeskundige) Ontvangen en Mededelen – Toegang (ketenregisseur) Mogelijk is het een rol voor een tactisch Datasteward 	<ul style="list-style-type: none"> "Hoe kan ik opzoeken welke definitie een bepaald begrip heeft en in welke modellen dit begrip allemaal voorkomt ? "
Contactpersoon	Iemand die eenvoudige vragen kan beantwoorden over het kennisgebied en dient als het aanspreekpunt voor heel de Belastingdienst. Een contactpersoon kan een kennis-expert of modelleur zijn. De contactpersoon houdt de veel gestelde vragen bij en onderhoudt contact met afnemers van de kennis uit dit kennisgebied. Dit is vaak ook de steward.		

Wat moet je organiseren?

Proces in details – 2. Organiseren startvoorwaarden

2.2. Zicht op kennismodellen van betrokken kennisgebieden

De onderkenning van kennisgebieden is bestuurlijk geborgd in de referentiearchitectuur gegevenshuishouding. Deze referentiearchitectuur omvat een bijlage met de opsomming van de kennisgebieden, waarmee de kennisgebieden daarmee bestuurlijk zijn vastgesteld. In het [kennisgebiedenregister](#) is beschreven welke kennisgebied(en) horen bij een domein.

2.3. Inventarisatie te modelleren bronadministraties en kennisgebied

Voor modellering van de bronadministraties is het noodzakelijk om vooraf het werk te inventariseren dat gedaan moet worden. Denk daarbij aan:

- Goed afgebakende te ontsluiten bron
- Mate van belang van gegevens: welke soorten gegevens moeten de meeste aandacht krijgen bij de modellering
- Mogelijk datakwaliteitsproblemen
- Andere zorg- en aandachtspunten

Meer informatie:

- het [Kennisgebiedenregister](#)
- [Algemene informatie PowerDesigner](#)

2.4 Tooling aanvragen en installeren

Er zijn drie tools nodig om het werk in een kennisgebied uit te voeren:

- In **BMS** wordt de wet, regelgeving of beleid omgezet in een of meer modellen. Deze tool is bedoeld voor de rol van kennisexpert én modelleur, in de praktijk wordt semantische analyse door juristen gedaan en in de tool vastgelegd.
- Powerdesigner**. Softwareprogramma voor data modellering. Hiermee moet het **CIM** gemodelleerd worden. Deze tooling kan worden aangevraagd via de lijnmanager. Zie [hier](#) voor meer informatie.

Daarnaast is het handig om ook toegang te regelen voor de hieronder genoemde (web) applicatie

- Confluence**. Confluence is een documentatie content systeem (browser gebaseerd) waar veel content te vinden is over VDA modelleren. Evenals opleidingen en handboeken/voorschriften VDA modelleren. Om toegang te krijgen heb je een licentie nodig. Dit kun aanvragen via je [leidinggevende](#). Zodra je toegang hebt tot Confluence kun je ook bij de [Modellenbibliotheek](#)., waar de goedgekeurde kennismodellen beschikbaar worden gesteld. Deze tool is beschikbaar voor een ieder die kennis moet of wil hebben van de modellen van het kennisgebied. Dit fungeert daarmee als een centraal distributiepunt van wetskennis voor de belastingdienst en is met name gericht op architectuur, implementatiemodellen en databases.
- Jira**. Voor de stewards is het nodig om toegang te krijgen [Gegevensdienst](#) in jira, waar hulpvragen gesteld kunnen worden.

Wat moet je organiseren?

Proces in details – 2. Organiseren startvoorwaarden

2.4. Inventarisatie te modelleren bronadministraties en kennisgebied

Voor modellering van de bronadministraties is het noodzakelijk om vooraf het werk te inventariseren dat gedaan moet worden. Denk daarbij aan:

- Goed afgebakende te ontsluiten bron
- Mate van belang van gegevens: welke soorten gegevens moeten de meeste aandacht krijgen bij de modellering
- Mogelijk datakwaliteitsproblemen
- Andere zorg- en aandachtspunten

Schakel hiervoor met de Domeinarchitect.

Meer informatie:

- [Te modelleren bronadministraties t.b.v. DWA](#)

Wat moet je organiseren?

Proces in details – 3. Voortbrengen kennismodellen en databronmodellen

3a. Voortbrengen kennismodellen

In deze stap modelleer je alle bronnen voor het kennisgebied hetzij wet-, regelgeving en beleid in de onderstaande VDA modellen:

- Modelleer het SMB, hiervoor kun je de [begrippenmodelspreedsheet](#)(BMS) gebruiken voor gebruiken.
- Modelleer het CIM

Een kennisgebied heeft normaliter één SBM, één CIM. Daarbij kan een kennisgebied kan ook deelenkennisgebieden hebben, waardoor er meerdere modellen door kunnen ontstaan. Dus meerdere SBM's en CIM's binnen een kennisgebied. De andere VDA modellen als b.v. LGP en LGA worden door modelleers uitgewerkt bij de processen en worden ook in Powerdesigner vastgelegd. Hiermee zijn implementatiemodellen een view op één of meer CIM's.

Het is makkelijk gesteld om de modellen te maken en daarin de definities op te nemen, maar er is een handleiding die voorschrijft hoe je een definitie moet schrijven. Biedt tenslotte de modellen aan, aan de modelautoriteit die het publiceren en beschikbaar maken voor iedereen binnen de Belastingdienst regelt.

Hoe je de hiervoor genoemde kennismodellen voortbrengt staat stapsgewijs beschreven in het [werkproces Voortbrengen kennismodellen](#). Dit proces omvat alle stappen om tot een getoetst en gepubliceerd kennismodel te komen. Hierin worden twee kennismodellen onderscheiden: een Semantisch Begrippen Model (SBM) en een Conceptueel Informatie Model(CIM). De kennismodelleur kan middels de processtappen en keuzemomenten zien welke stappen hij moet doorlopen en in welke volgorde.

3b. Voortbrengen databronmodellen

In deze stap wordt gevraagd om een schematisch relationele exacte weergave te modelleren van de werkelijkheid in een databronmodel (fysiek datamodel in ER-notatie) met, hieraan gerelateerd zoveel mogelijk documentatie-uitspraken om deze werkelijkheid begrijpelijk(er) maken. Hoe je de hiervoor genoemde databronmodel voortbrengt staat stapsgewijs beschreven in het [werkproces Voortbrengen databronmodellen](#)

Meer informatie:

- [VDA Handboek](#)
- [Werkproces Voortbrengen kennismodellen](#)
- [BMS](#)
- [Werkproces Voortbrengen databronmodellen](#)

Wat moet je organiseren?

Proces in details – 4. Modellen laten toetsen en publiceren

Nadat een kennismodel is opgesteld kun je aan vaktechniek/ kennishouder vragen of zij een eerste check kunnen uitvoeren alvorens het model aan te bieden aan de Modelautoriteit. De gesprekken om deze samenwerking te formaliseren zijn nog gaande.

Publiceren van model

De Modelautoriteit bepaalt de uniformiteit van alle kennismodellen door deze te toetsen aan een standaard toetsingskader en op basis hiervan de modellen te voorzien van een kwaliteitsoordeel. Vervolgens zorgt de Modelautoriteit voor de publicatie van deze modellen in de Modellenbibliotheek, mits akkoord is gegeven door de stewards en/of kennisverantwoordelijke van het kennismodel.

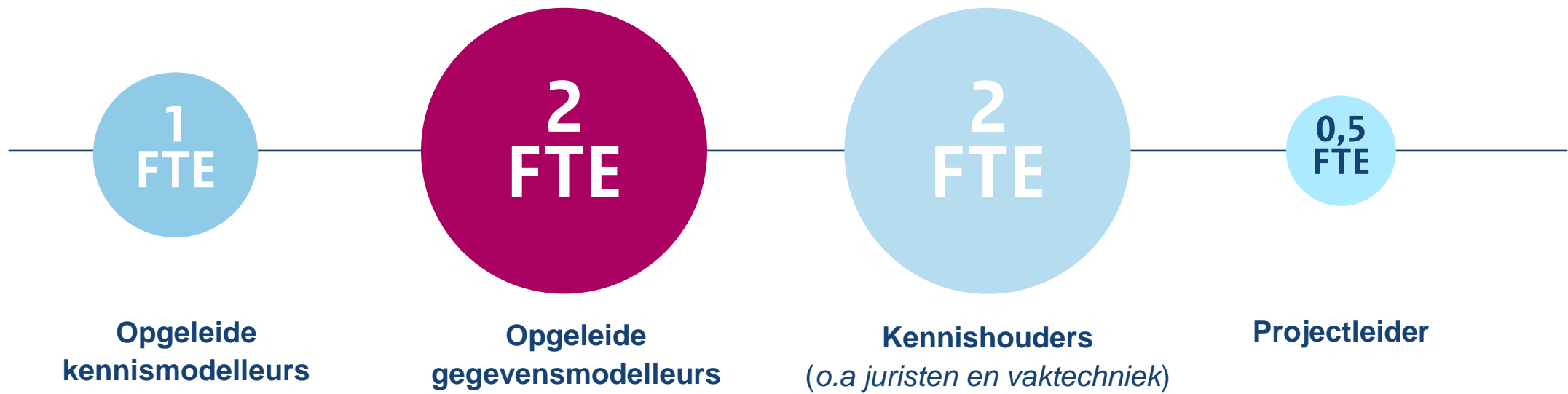
Nadat een model van een specifiek VDA-modeltype (bijvoorbeeld een Semantisch begrippen model of een Logisch Gegevensgebruiksmodel) getoetst is, wordt aan dit model een kwaliteitslabel toegekend en het toetsingsrapport overgedragen aan de kennisverantwoordelijke, inclusief de verbeteringen die gewenst of noodzakelijk zijn om het model aan de standaarden te laten voldoen. De kennisverantwoordelijke is verplicht om aan te geven wat zij met deze verbetervoorstellen gaat doen". Nadat een getoetst VDA model is vrijgegeven voor publicatie, publiceert de Modelautoriteit het model in de Modellenbibliotheek. Als een VDA model is afgekeurd, wordt aangegeven waarop nog verbetering nodig is om aan de standaard te voldoen.

Meer informatie:

- [Vaktechniek](#)
- [Modelautoriteit](#)
- [Modellen bibliotheek](#)
- [Toetsingsproces door Modelautoriteit](#)

Wat heb je aan capaciteit nodig?

Guestimate minimaal benodigde capaciteit per domein

Per directie =

domeinen

X

Per domein

5 FTE

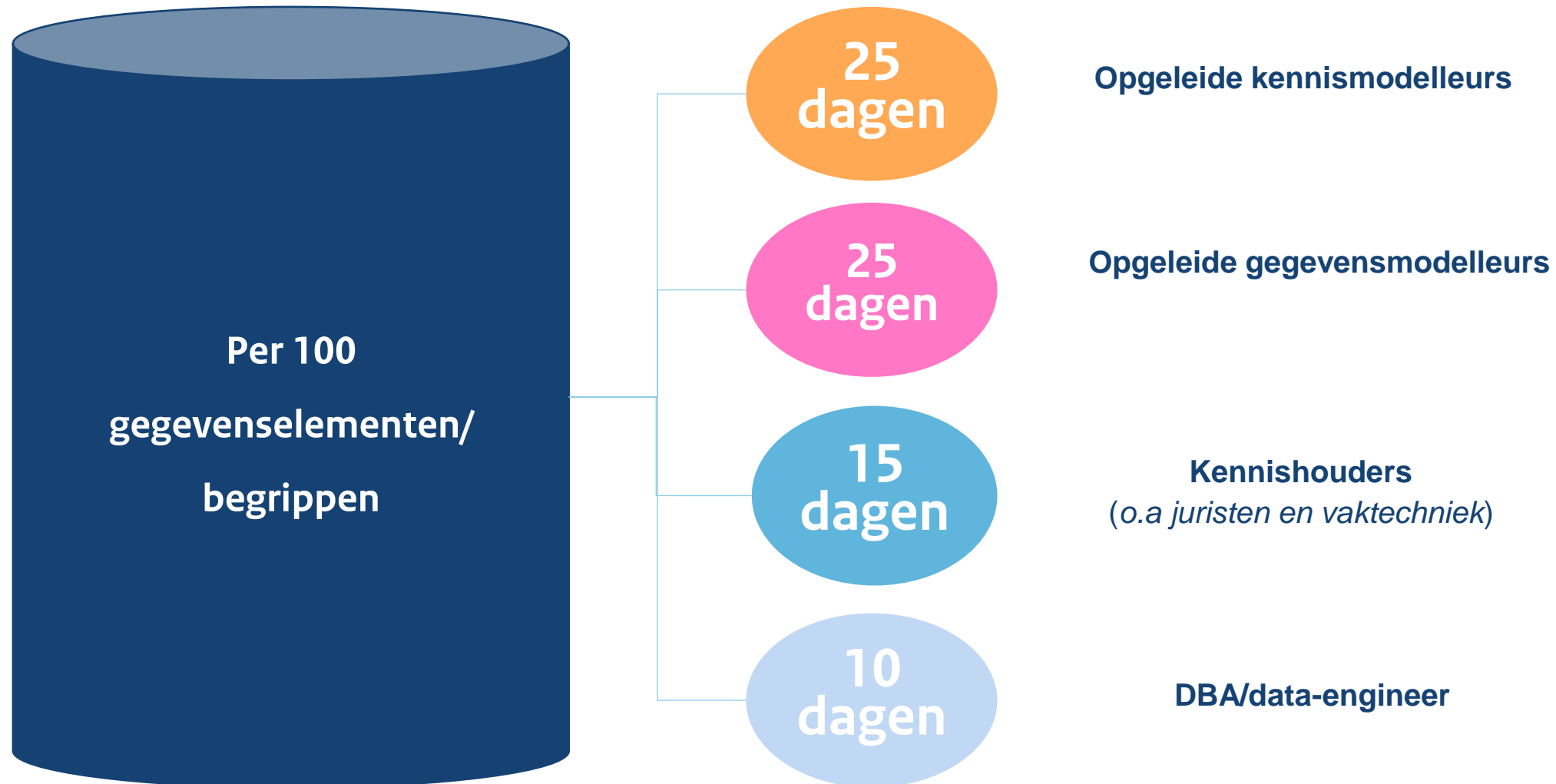
+

0,5 FTE

Voorbeeld: MKB heeft ~10,5 FTE nodig voor de modelleeropgave voor de twee domeinen Loonheffingen en Omzetbelasting

Wat heb je aan capaciteit nodig?

Verwachte inzet voor het modelleren van begrippen

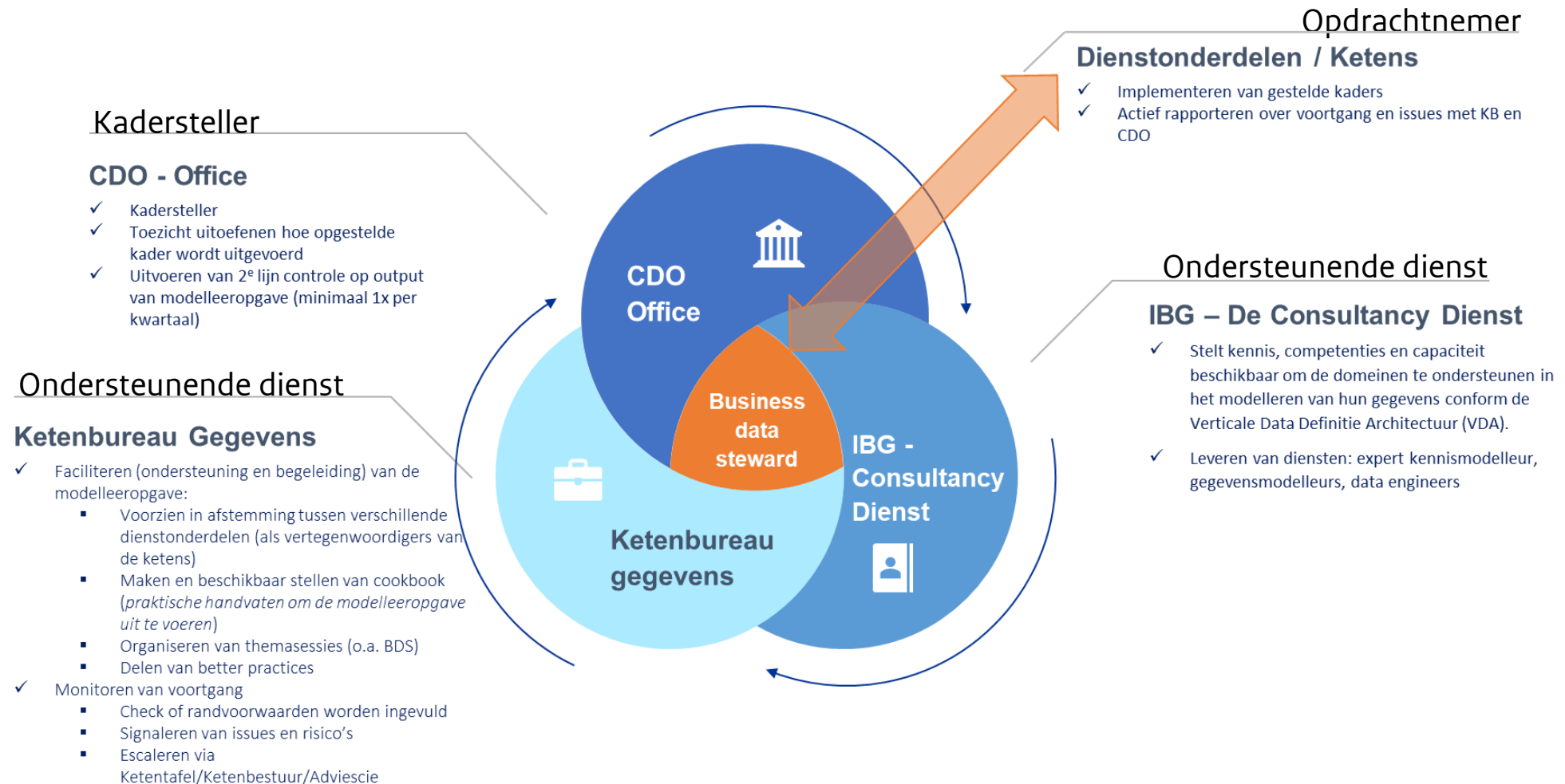

3. Wie?

- ❖ Algemene samenwerking (Steward, CDO, KB Gegevens, Consultancy dienst)
- ❖ CDO en Ketenbureau Gegevens
- ❖ Rol en verantwoordelijkheden business data steward
- ❖ Wie kun je nog meer nodig hebben?

Verantwoordelijkheden modelleeropgaaf en samenwerking business data steward, CDO-Office, Ketenbureau Gegevens en CAP Gegevens

Samenwerking met..

CDO en Ketenbureau Gegevens

De Chief Data Officer (CDO) is verantwoordelijk voor de data visie en de data strategie en vertaalt (technologische) ontwikkelingen naar kansen en oplossingen voor de Belastingdienst. De werkzaamheden van de CDO zijn gericht op het faciliteren van de gehele organisatie middels gegevensbeleid en zodoende bij te dragen aan het realiseren van publieke waarden. Daarnaast stelt de CDO kader op gebaseerd op wet- en regelgeving die van toepassing is op gegevens.

Het CDO is de **kadersteller** van de modelleer opgave die de individuele ketens/dienstonderdelen moeten realiseren. Met het stellen van kaders is het houden van toezicht op het hanteren van die kaders onlosmakelijk verbonden. IV&D heeft hiervoor een tweedelijns control een monitoringsplan opgesteld.

Taken CDO: de consequenties voor andere domeinen van de kaderstelling in de referentie architectuur gegevenshuishouding. Hier gaat het onder andere om het nakomen van de verplichting om minimaal logische modellen te maken en die modellen te laten toetsen door een modelautoriteit. Dit betreft een toezichthoudende functie die bij CAP wordt ingericht. In geval van nieuwbouw of grootschalige verbouwing gaat het om het opstellen van de volledige verticale data architectuur en het inrichten van sleuteldiensten op de bronadministratie. De besturing van dit proces verloopt via de architectuurgovernance van IV&D en leidt uiteindelijk ook tot gegevensmodellen die door de modelautoriteit moeten worden goedgekeurd.

De Keten Gegevens **faciliteert** de modelleeropgave door ondersteuning en begeleiding te bieden via het keten bureau. Daarnaast monitort de Keten Gegevens de voortgang van de modelleeropgave. Van de business datasteward wordt verwacht dat hij/zij op een frequente wijze met de keten Gegevens afstemt en overleggen voert met betrekking tot de voortgang van de modelleeropgave. De keten kan bij het signaleren van issues en risico's escaleren richting de ketentafel/ketenbestuur/adviescie

Taken Ketenbureau Gegevens: Met interne ketenpartners worden periodiek de gevolgen van de plannen vanuit gegevens besproken en worden afspraken gemaakt welke gevolgen op welke manier op welk moment worden doorgevoerd door de ketenpartner. Dat kan gaan over bijvoorbeeld het in lijn brengen van de bestaande administraties met het goedgekeurde logische modellen en het verbeteren van geconstateerde manco's ten aanzien van datakwaliteit in geval van hergebruik van gegevens.

Op de afspraken vindt monitoring plaats. Afwijkingen van de afspraken worden aan het ketenbestuur gegevens voorgelegd. Portfolio implicaties worden ter besluitvorming voorgelegd aan de portfolioraad.

Rol en verantwoordelijkheden van de business data steward

De business datasteward focust op het bewaken welke gegevens binnen de organisatie gebruikt worden, waar ze vandaan komen, waar ze naartoe gaan en wat de kwaliteit is (Memo [gegevensverantwoordelijkheden](#)).

Vanuit dit oogpunt vervult de business datasteward een **initiërende** en **coördinerende** rol ten aanzien van planning en realisatie bij het opstellen van een implementatieplan voor de modelleerinspanning van een keten/dienstonderdeel. Daarnaast is de business datasteward de voorzitter van een kennisgebied en voert hier regie over uit. Dit betekent:

- Overzicht houden van alle benodigde modellen in een domein en coördineren dat de VDA modellen er komen, voor alle kennisgebieden, kennisdeelgebieden en procesaandachtsgebieden. Hieronder valt het plannen, prioriteren en het zorgen dat er voldoende capaciteit is of komt om de modellen te maken, valideren en verifiëren;
- Zorgen dat de kennisgebieden en kennisdeelgebieden goed in het kennisgebieden register geregistreerd zijn, voor het domein waartoe de datasteward behoort.
- Voor de modelautoriteit is de datasteward het aanspreekpunt voor elk kennisgebied en procesaandachtsgebied binnen een domein;
- Vrijgave van een model na goedkeuring modelautoriteit voor publicatie in de modellenbibliotheek;

De [verantwoordelijkheden](#) in relatie tot andere [data rollen](#) valt kort samengevat uiteen in:

Vakgebied	Rol	Onderwerp
Privacy en gegevensbescherming	Data Coördinator	Naleving en beheer van privacy gevoelige gegevens. Naleving gaat over het vooraf beoordelen of data mag worden gebruikt. In de meeste gevallen mag dat niet vanwege slecht onderbouwde doelbinding. Het beheer van gegevens komt daardoor niet van de kant. De steward bepaald of doelbinding goed is en richt gegevensbeheer in conform kaders. De data coördinator beoordeeld en/of beveelt aan als naleving (on)-voldoende is.
Document- en Archiefbeheer	Adviseur Informatie-huishouding	Naleving van Archiefwet, Woo en Baseline Informatiehuishouding Rijksoverheid. Duurzame toegankelijkheid van documenten.
gegevensbeheer	Business Data Steward	Gericht op gegevensbeheer in de breedte. Focus ligt op bewaken welke gegevens binnen de organisatie gebruikt worden, waar ze vandaan komen, waar ze naartoe gaan en wat de kwaliteit is.

Ketenbureau Gegevens

Consultancy dienst

Team VDA

Modelautoriteit

Team opleidingen

Virtueel modelleer

team

Kennishouder

Voortbrengingsjurist

Kennismodelleur

Gegevensmodelleur

Gegevensdiensten

Vaktechniek

BRM Team

IV&D

ID&S

IV ondersteuning (IBS)

DF&A

Ketenvoorzitter

Ketenmanager

Domeinarchitect

Portfoliomanager en business owner

Afspraken maken over prioritering in portfolio

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Ketenbureau Gegevens

Ketenbureau Gegevens regisseert de implementatiebegeleiding bij VDA modellering. Dit betekent concreet:

Implementatiebegeleiding door Ketenbureau Gegevens

- Awareness sessie over VDA
- Kick-off sessie bij de keten
- Rollenspel simulatie modelleren
- Voorzien in afstemming tussen verschillende dienstonderdelen (bijv. Consultancydienst)
- Organiseren van themasessies (o.a. BDS)
- Besturing van het prioriteringsproces en het inrichten van het virtueel modelleer team

Cookbook - Praktische handvaten om de modelleeropgave te organiseren

- Waarom is het nodig?
- Wat is het?
- Wie heb je nodig?
- Hoe ga je modelleren?
- Vervolgstappen

Waarvoor kun je Ketenbureau Gegevens benaderen?

- Algemene kick-off sessie voor jouw keten of dienstonderdeel
- Hulp bij het organiseren van de randvoorwaarden
- Rollen simulatiesessie VDA modelleren
- Bespreken voortgang en problemen

Contact

- Regie.op.gegevens@belastingdienst.nl

Consultancy dienst

Vanuit de Consultancy dienst worden kennis, competenties en capaciteit beschikbaar gesteld om de domeinen te ondersteunen in het modelleren van hun gegevens conform de Verticale Data Definitie Architectuur (VDA).

Concreet betekent dit dat een expert modelleur ondersteuning levert bij de realisatie van VDA-conforme semantische, formeel juridische en logische modellen en ondersteunt bij het aansluiten op de gegevensdiensten. De expert modelleur maakt zelf geen modellen maar helpt de modelleurs binnen een domein om het zelf te doen.

De Consultancy dienst beslaat het gehele traject binnen de context van de VDA (inclusief semantisch, formeel linguïstisch, logisch modelleren en ondersteuning bij aansluiting op implementatie).

De Consultancy dienst kent drie diensten die worden aangeboden:

1. Een kennismodelleur consulteert bij modelleer werkzaamheden op de semantische en formeel linguïstische laag. De kennismodelleur ondersteunt bij de bevraging van de domeindeskundige en bij de vastlegging van de juridische annotaties in de Cognitatie tool. In de vorm van – gestructureerde – natuurlijke taal wordt expertkennis vastgelegd.
2. Een gegevensmodelleur consulteert bij het logisch modelleren, waarbij wet- en regelgeving en beleid geconfronteerd worden met gegevens. Aan een formeel linguïstisch model worden passende gegevensstructuren toegevoegd, zodat het logische model implementeerbaar is.
3. Een data engineer consulteert op implementatie-niveau en biedt ondersteuning bij de realisatie van de data flows. De consultant ondersteunt bij de vertaling van de functionele eisen gesteld op de logische laag naar de techniek waar het hier om gaat.

Waar moet de afnemer van de Consultancy dienst aan voldoen?

- Bij de afnemer van de Consultancy dienst moet minimaal één kennismodelleur en minimaal één gegevensmodelleur aanwezig zijn die over de basiskennis beschikt van VDA modellering.
- Bij de afnemer van de Consultancy dienst moet een domein expert benoemd zijn.
- Voor reeds geïmplementeerde bronadministraties moet minimaal iets beschikbaar zijn wat de IST situatie representeert, zoals een logisch data model. Te realiseren en beheren door het verantwoordelijke domein.

Meer informatie:

- [Consultancydienst](#)
- [Dienstbeschrijving](#)
- [Gegevensloket: indienen van een gegevensvraag – Omgaan met informatie, gegevens en analytics](#)
- [Link FAQ](#)

Contact

Wil je een ondersteuningsaanvraag indienen, kun je informatie niet vinden of heb je een algemene vraag?

*Laat dit weten via onze **ServiceDesk** en we komen er zo snel mogelijk bij je op terug.*

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Modelautoriteit

De Modellenautoriteit bepaalt de uniformiteit van alle kennismodellen en gegevensmodellen, door deze te toetsen aan een standaard toetsingskader.

Het eerste verzoek is een feedback verzoek, specifiek voor de modelleur, zodat deze op de bedoelde manier een model opstelt en op bepaalde punten gewezen kan worden. Later wanneer het model grotendeels gereed is, volgt een toetsingsverzoek. Hieruit volgt een rapport met bevindingen die verbeterd kunnen worden, een kwaliteitsoordeel en een advies. Vervolgens zorgt de Modelautoriteit voor de publicatie van deze modellen in de Modellenbibliotheek.

Nadat een model van een specifiek VDA-modeltype (bijvoorbeeld een Semantisch Model of een Logisch Gegevensadministratiemodel (LGA)) getoetst is, wordt het toetsingsrapport overgedragen aan het verantwoordelijke dienstonderdeel, inclusief de verbeteringen die gewenst of noodzakelijk zijn om het model aan de standaarden te laten voldoen. Deze verantwoordelijke is verplicht om aan te geven wat zij met deze verbetervoorstellen gaat doen". Nadat een getoetst VDA model is vrijgegeven voor publicatie, publiceert de Modelautoriteit het model in de Modellenbibliotheek.

De modelautoriteit toetst elk model op:

- of het model een goed VDA model is qua vorm en doel
- voldoet aan modelleerstandaarden, een belangrijk onderdeel hiervan is voldoen aan de MTHV's van de VDA, dit verschilt per specifiek VDA modeltype
- of deze goede lineage heeft naar bovenliggende modellen of kennisbronnen
- of de VDA methode gevolgd is en de juiste personen gevalideerd hebben
- of het model (gestandaardiseerd) bruikbaar is voor implementatie
- dat implementatiemodellen goede lineage hebben naar VDA modellen.

Hoe ziet het proces eruit?

Meer informatie:

- [Eerste contact met modelautoriteit](#)
- [Servicedesk VDA om een feedback verzoek of een toetsing verzoek te doen](#)
- VDA raamwerk: <https://confluence.belastingdienst.nl/x/7ZAoFw>
- [Modellenbibliotheek](#)

Waarvoor kun de modelautoriteit benaderen?

- Wijzigen/afbakening van kennisgebieden, of wijzigen toewijzing ervan aan domeinen
- Aanbrengen van deelgebieden binnen een kennisgebied
- Het toetsen en publiceren van kennis- en gebruiksmoellen
- Voor het controleren van implementatiemodellen

Contact

- Neem bij afbakeningsvraagstukken contact op met de [Modelautoriteit](#)

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Team VDA

Team VDA ontwikkelt en beheert de Verticale Datadefinitiearchitectuur van de Belastingdienst. Dit omvat het vaststellen van de VDA-architectuur, het opstellen van de (meta)modellen van de VDA-modellen, het opstellen en beschikbaar stellen van methodieken, technieken, voorschriften en hulpmiddelen (MTHV's) aan de Belastingdienst.

Team VDA werkt nauw samen met enkele andere (programma)teams zoals:

- [Ketenbureau Gegevens](#)
- [Team Opleidingen](#)
- [Modelautoriteit](#)
- [Consultancydienst](#)

Meer informatie:

- [Team VDA](#)
- [VDA raamwerk](#)

Waarvoor kun je ze benaderen?

- Inhoudelijke vragen over het VDA Raamwerk
- Problemen bij toepassen van VDA
- Workshop over gegevensmodelleren en wetsanalyse of databron analyse (samenwerking met team opleiding)

Contact

- [Servicedesk Gegevensdiensten](#)
- Regie Op Gegevens (regie.op.gegevens@belastingdienst.nl).

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Team Opleidingen

Kennis opdoen over en het toepassen van de VDA doe je niet zomaar. Daarom worden binnen de VDA diverse opleidingen, trainingen en workshops aangeboden. Deze worden gegeven door ervaren VDA consultants. Zo kun je bijvoorbeeld de fijne kneepjes van o.a. het modelleren in PowerDesigner volgens de VDA voorschriften leren of een compleet traineeship voor Data Engineer bij ons volgen.

Opleidingen

- [VG Data Traineeship](#)
- [VG Training Feitmodelleren](#)
- [VG Training SAP PowerDesigner](#)
- [VG Training Semantisch Modelleren](#)
- [VG Training Logisch Modelleren voor Gevorderden](#)

Meer informatie:

- [Team opleidingen](#)
- [VDA raamwerk](#)
- [Opleidingskalender 2024](#)
- [Evenementen](#)

Waarvoor kun je ze benaderen?

- Vragen over opleidingen, trainingen en relevante voorschriften omtrent VDA modelleren
- Opleiding gerelateerde producten

Contact

- Fred Dijk (f.dijk@belastingdienst.nl)
- Sharon Gosenshuis (s.gosenshuis@belastingdienst.nl)

Wie kun je nog meer nodig hebben?

DF&A

De Corporate Dienst Datafundamenten en Analytics (DF&A) helpt de Belastingdienst om data-analyse eerlijk en rechtvaardig in te zetten. Alles wat DF&A doet heeft als doel dat burgers en bedrijven uit zichzelf de fiscale regels naleven (vrijwillige naleving). Dit houdt onder andere in: tijdig, juist en volledig aangifte doen, tijdig en volledig belasting betalen en ondernemingen juist en volledig registreren.

DF&A ontwikkelt producten waarmee grote hoeveelheden gegevens kunnen worden geanalyseerd en gevisualiseerd (analytics). Maar deze gegevens moeten wel eerst geschikt gemaakt worden voor analyse. Hiervoor zijn datafundamenten ontwikkeld.

Analytics analyseert, adviseert en rapporteert over compliance, op basis van data over belastingplichtigen. De producten zijn gebaseerd op data-analyses, die zowel beschrijvend, verklarend, voorspellend als voorschrijvend van aard zijn. Voor deze operationele processen heeft DF&A verschillende modellen en dashboards ontwikkeld die gebaseerd zijn op geïntegreerd en opgewerkte data uit meerdere bronnen. Hierdoor kan het voorkomen dat DF&A technische datamodellen heeft gemaakt van de gegevens die gebruikt worden in de modellen en/of dashboards.

DF&A levert met name dashboards met managementinformatie, de operationele informatie wordt voornamelijk door [Generieke Voorzieningen](#) (voorheen IV-accent) geleverd. Het helpt de organisatie om schaarse toezicht- en dienstverleningscapaciteit in te zetten op de plekken waar dat de meeste toegevoegde waarde heeft.

Daarnaast werkt Keten Analytics samen met Keten Gegevens aan het opzetten van een nieuw Data Warehouse Appliance (DWA) voor de opwerking van gegevens voor informatieproducten conform de geldende architecturen. DF&A stelt de komende jaren voorzieningen ter beschikking voor bijvoorbeeld toepassingen op het gebied van proces analytics en text analytics waarmee de organisatie in staat is knelpunten in de dienstverlening weg te nemen. Ook zorgt het domein voor samenwerking tussen dienstonderdelen op het vakgebied analytics, o.a. gericht op het inspelen op voortschrijdende behoeften en ontwikkelingen binnen dit innovatieve vakgebied.

Meer informatie:

- [DF&A producten en diensten](#)

Waarvoor kun je DF&A benaderen?

- Navragen welke specifieke gegevens en/of tabellen gebruikt worden in Teradata om op deze manier de scope van de modelleeropgave te framen. Je kunt immers alle data gaan modelleren, maar als slechts een deel van de data gebruikt wordt dan is het overbodig om aandacht te besteden aan data dat niet gebruikt wordt.
- Het kan voorkomen dat DF&A reeds geannoteerde technische modellen, data dictionaries or andere documenten heeft gemaakt die (deels) herbruikbaar zijn als brondocumentatie voor de modelleeropgave voor jouw dienstonderdeel.

Contact

- TBD

Wie kun je nog meer nodig hebben?

BRM Team

Het BusinessRulesManagement (BRM) team houdt zich bezig met de bedrijfsregels van onze organisatie. De vakgroep Regelbeheer is de vakgroep voor medewerkers die actief zijn in het voortbrengingsproces van regelservices. Dit voortbrengingsproces wordt gefaciliteerd en ondersteund door het bouwblok BusinessRulesManagement binnen IV-Generieke Voorzieningen.

De vakgroep heeft als doel:

- Het definiëren en afstemmen van voorstellen voor verbetering van het voortbrengingsproces van regelservices. Het bieden van een platform voor kennisdeling.
- Het uitdragen van de visie op wendbare wetsuitvoering en de bijdrage van wetsanalyse en regelbeheer daaraan. Dit gebeurt zowel binnen de Belastingdienst door middel van presentaties als buiten de Belastingdienst door deelname aan platforms op het gebied van Regelbeheer.

Het BRM competence center ziet zichzelf als een dienstverlener aan de ketens. Dit betekent dat ze van de ketens verwachten dat zij de fiscaal inhoudelijke kennis verzorgen en de fiscale correctheid testen. Het heeft de voorkeur van het BRM competence center dat de opdrachtgevers zoveel als mogelijk zelf de regels en testgevallen opstellen in Agile Law Execution Factory (ALEF).

Note: De kern van wendbaar wetgeven, de kennisexplicitatie (semantische modelleren en formeel linguïstisch modelleren - feitmodelleren en regelspraak) wordt nu op twee plekken binnen de IV georganiseerd. Enerzijds bij het [VDA team](#) en anderzijds natuurlijk het BRM bouwblok. Elkaar vinden is nu te afhankelijk van welwillendheid, best effort en opportunisme.

Meer informatie:

- [BRM-team](#)

Waarvoor kun je het BRM team benaderen?

- Bij kennis- en gegevens modellering is het van groot belang om het BRM te betrekken, omdat zij verantwoordelijk zijn voor regelbeheer bij het onderdeel Logisch gegevensgebruikmodel
- Vragen over proces, gegevens en regel modelleren
- I-Know suite die als kennisbank dient
- Gebruik van tool Cognitatie om brondocumenten te analyseren
- Hulp met betrekking tot Wetsanalyse en RegelSprak
- Aansluiting wetsanalyse, VDA en Regelbeheer

Contact

- [Expertisecentrum BRM bouwblok BRM Postbus](#)

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Kennishouder

De kennishouder geeft aan wat de begrippen uit de wet- en regelgeving (of andere kennisbronnen) en uitvoeringsbeleid (of elders aanwezige kennis) voor een kennisgebied betekenen. Een kennishouder geeft uitleg aan de wet- en regelgeving d.m.v. uitvoeringsbeleid en beleidsregels;

- De kennishouder is hierbij de inhoudelijke expert van een kennisgebied en kan beoordelen of de kennis in een kennisgebied goed is beschreven. Oftewel, binnen de organisatie degene is, of een van de degene, die het beste in staat is om de begrippen te valideren: dat ze juist zijn, voldoende gedetailleerd zijn voor de uitvoeringspraktijk, kloppen met de kennisbronnen en actueel zijn en blijven;
- De kennishouder kan helpen bij de totstandkoming van een kennisbron, of kan inhoudelijk benodigde aanpassingen gedetailleerd aangeven en in gang zetten. Het is van belang dat kennisbronnen gepubliceerd worden, extern of intern, zodat we als organisatie in 1 taal kunnen praten. De kennishouder is in staat om te beoordelen wat extern en wat intern gepubliceerd kan worden;
- Elk kennisgebied heeft een kennishouder. Dit mogen er ook enkelen zijn en het is zeker de bedoeling dat de kennishouder affiniteit heeft met het gebruik van de kennis van het kennisgebied binnen de organisatie, in het bijzonder wat de VDA betreft bij het gebruik van de begrippen zoals in conceptuele informatiemodellen en conceptuele regelmodellen.

De kennishouder hoeft niet perse bij een bepaalde afdeling te werken, maar moet wel het **mandaat** hebben of krijgen om voor de organisatie deze rol in te vullen. In principe werkt de kennishouder bij het domein (de business). De kennishouder is (nog) geen formele rol, maar de modelautoriteit streeft ernaar om dit wel zo neer te gaan zetten. Op dit moment is het dus een eretitel en ook een rol, maar het is geen functie of formele rol. We hanteren de rol wel in de modelautoriteit processen en bij de VDA methode.

Meer informatie:

- [Beschrijving kennishouder](#)

Waarom en waarvoor heb je de kennishouder nodig?

- Een kennishouder geeft uitleg aan de wet- en regelgeving d.m.v. uitvoeringsbeleid en beleidsregels.
- Een kennishouder kan ook een [voortbrengingsjurist](#) zijn.
- Elk kennisgebied heeft een kennishouder.

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Kennismodelleur

Een kennismodelleur is iemand die goed kennis uit wet- en regelgeving, op het niveau van de uitvoering, kan expliciteren en modelleren naar logische en duidelijke taal die door iedereen op dezelfde manier geïnterpreteerd wordt. Iemand die de wet- en regelgeving en uitvoeringsbeleid begrijpt, en hiervan een goed semantisch begrippen model kan maken.

De Kennis Modelleur ontwerpt en beschrijft semantische- en conceptuele informatie modellen waarin begrippen uit met name wet- en regelgeving worden geëxpliciteerd respectievelijk geordend. Dit gebeurt enerzijds aan de hand van formele wetsanalyse of anderzijds door in een afgebakend kennisgebied op zoek te gaan naar de belangrijkste begrippen waarbij de relatie naar specifieke wet- en regelgeving geborgd is. Semantisch modelleren geschiedt altijd in nauwe samenwerking met kennisexperts.

Belangrijkste taken:

- kennis van domeindeskundige, (zoals juristen en beleidsmedewerkers) op een eenduidige en gestructureerde wijze vast te leggen.
- Semantisch niveau: bevraagt de domeindeskundige en ondersteunt de vastlegging van de juridische annotaties in een semantisch begrippenmodel.
- Logisch niveau: toetst de koppeling tussen het kennismodel en de logische modellen. Nauwe samenwerking met de gegevensmodelleur en afstemmen/doorvoeren van aanpassingen op semantisch niveau wanneer dit uit de gegevensanalyse naar voren komt.

Meer informatie:

- [Werkgroep Kennismodelleren voor het opstellen van SBM en CIM](#)
- Op ConnectPeople [Vakgroep Kennis- en gegevensmodellering](#).

Waarom en waarvoor heb je de kennismodelleur nodig?

- De semantische modellen worden gemaakt door de kennismodelleur.
- Een kennismodelleur gaat geen begripsnamen en definities maken, maar zorgt voor de vorm, structuur en logica
- Een kennismodelleur gaat over modelleren van wetskennis en ondersteunt de voortbrengingsjurist bij inhoudelijke wetskennis genereren.
- De Kennis Modelleur is een rol die geldt als verbindende factor tussen kennisexperts (waaronder juristen en materiedeskundigen), business/domein architecten, business data stewards, het regelbeheer team en gegevens/datamodelleurs.

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Gegevensmodelleur

Gegevensmodelleur zit bij IBS en maakt van het Semantisch begrippen model een logisch gegevens model. Vanuit de bron moet gekeken worden welke gegevens er in die bron zitten om deze gegevens vervolgens over te tillen naar het logische model.

Belangrijkste taak:

- opstellen van logische gegevensdefinitiemodellen om zo de kennis uit een kennisdomein te expliciteren en te laten valideren door domeindeskundigen en de eigenaar van het kennisdomein.
- Logisch niveau:
 - a) uitvoeren van gegevensanalyse en mogelijke tegenstrijdigheden met het formeel linguïstische model omzetten in concrete vraagstukken,
 - b) opstellen van logische gegevensgebruik en -interactie modellen voor het gebruik van de gegevens binnen de processen die de belastingdienst uitvoert.
- Implementatie niveau: toetsen van de koppeling tussen de implementatiemodellen en de logische modellen.

Als het Semantisch begrippen model is gecontroleerd en goedgekeurd, wordt het model van de kennismodelleur overgedragen aan de gegevensmodelleur die zijn/haar modellen op dit Semantisch begrippen model moet baseren.

Note: Momenteel wordt gewerkt aan een concretere versie van de rolbeschrijving van de kennismodelleur en waar deze persoon te vinden is.

Meer informatie:

- [Vakgroep kennis en gegevensmodellering](#) voor de logische gegevensgebruikmodellen

Waarom en waarvoor heb je de gegevensmodelleur nodig?

- Maken van logisch gegevens modellen
- Ondersteunend bij semantische analyse door de betekenis van begrippen op te zoeken in de logische laag

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Ketenvoorzitter

De Ketenvoorzitter is eindverantwoordelijk voor een keten. Tot de scope van de keten behoren naast opzet en bestaan van de bedrijfsprocessen en IT om de diensten/capabilities te kunnen leveren binnen de scope van de keten ook de IV change en IV run. Oftewel het ketenportfoliomanagement en monitoring van de IV voortbrenging enerzijds en het in stand houden (beheer en onderhoud) van de IT die de bedrijfsprocessen van de keten ondersteunen anderzijds.

De Ketenvoorzitter zorgt dat de ketendoelstellingen opgesteld worden en monitort de uitvoering (realisatie van de (keten)doelstellingen), interne beheersing en/of compliantie aan de kaders. Vanuit de ketendoelstellingen worden met de ketenpartners onderling afspraken gemaakt over de door hen te leveren ketenbijdrage.

Ook heeft de Ketenvoorzitter inzicht in de IV-Voortbrenging die bijdraagt aan de ketendoelstellingen. Hierbij ondersteund met Architectuursturing, Beheer- & Onderhoudsplanung en Portfoliomanagement vanuit de keten.

De Ketenvoorzitter legt verantwoording af aan de ALBD over de realisatie van de doelstellingen van de keten waar hij/zij de eindverantwoordelijkheid voor heeft. Indien nodig escaleert de Ketenvoorzitter naar het Ketenvoorzittersoverleg en/of de ALBD.

De Ketenvoorzitter wordt ondersteund door een Ketenmanager en Ketenbureau.

Waarom en waarvoor heb je de ketenvoorzitter nodig?

- Afstemming en goedkeuring over businesscase en implementatieplan om de VDA modelleropgave te mogen kunnen uitvoeren.
- Ketenvoorzitter mandateert (intern) een afdeling voor elk kennisgebied van een domein. Deze afdeling gaat het kennisgebied *beheren*. Dit met advies van de datasteward en de domein architect. Borging geschiedt in domein architectuur.
- Ketenvoorzitter is verantwoordelijk voor de inrichting van kennisgebieden via de domeinen die onder zijn verantwoordelijkheid vallen. Idem voor administratieverantwoordelijkheid.

Contact

- De ketenvoorzitter van jouw directie/dienstonderdeel

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Ketenmanager

De Ketenmanager ondersteunt de Ketenvoorzitter bij het besturen van de Keten. De ketenmanager geeft samen met het ketenbureau uitvoering aan de verantwoordelijkheid van de Ketenvoorzitter. Hiermee heeft de ketenmanager een rol bij bijna alle tactische processen binnen voortbrenging en de (dagelijkse) besturing van de ketenportfolio.

De Ketenmanager zit namens de Ketenvoorzitter de Ketentafel voor en bereidt het ketenjaarplan voor. In het ketenjaarplan zou opgenomen moeten zijn dat jouw dienstonderdeel een eerste slag maakt met de VDA modelleeropgave.

Waarom en waarvoor heb je de ketenmanager nodig?

- Samenwerking en afstemming met ketenmanager waarvoor de modelleeropgave wordt verricht
- Rapporteren over status en voortgang over de modelleeropgave

Contact

- De ketenmanager van jouw directie/dienstonderdeel

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Domeinarchitect

De Domein Architect ondersteunt de ketenvoorzitter bij het richting geven aan de ontwikkeling van het proces- en IT-landschap van de keten in lijn met de strategische doelen van de Belastingdienst. De Domein Architect stelt hiertoe samen met de Lead IT-architect de Domeinarchitectuur (DA) op en heeft een focus op de bedrijfslaag.

De Domein Architect:

- is samen met de Business Owner(s) en Ketenmanager betrokken bij de visievorming m.b.t. de doorontwikkeling van de keten. Met de ketenportfoliomanager is een samenwerking cruciaal voor de inhoudelijke afstemming over het portfolio. Product Management moet betrokken zijn vanuit de product visie binnen de keten.
- geeft inhoudelijke begeleiding aan de Solution Architecten binnen de keten om aansluiting bij de kaders uit de domeinarchitectuur te borgen.
- kan ook de rol pakken van de Epic Owner.
- bewaakt dat scope en werkzaamheden van het onderhoudsplan van de keten in lijn zijn met de DA.
- is gepositioneerd bij de concerndirectie IV&D maar wordt gedetacheerd bij de directie van de ketenvoorzitter/directeur die verantwoordelijk is voor het domein.

Meer informatie:

- [Overzicht enterprise en domeinarchitecten met aandachtsgebieden](#)

Waarom en waarvoor heb je de domeinarchitect nodig?

- De domeinarchitect is verantwoordelijk voor de domeinarchitectuur waar de VDA modelleropgave een onderdeel van zou moeten zijn. Zonder SA kun je geen “plekje” krijgen in het portfolio
- Met de ketenportfoliomanager is een samenwerking cruciaal voor de inhoudelijke afstemming over het portfolio.
- De Domein Architect geeft inhoudelijke begeleiding aan de Solution Architecten binnen de keten om aansluiting bij de kaders uit de domeinarchitectuur te borgen. Een goedgekeurde solution architectuur is een pré en randvoorwaarden om een project te kunnen starten.
- Afbakening van scope per te modelleren administratie

Contact

- De domeinarchitect van je eigen directie/dienstonderdeel

Wie kun je nog meer nodig hebben?

Ketenportfolio Manager

De Ketenportfolio Manager is namens de Ketenvoorzitter verantwoordelijk voor het realiseren en het monitoren van de IV Voortbrenging vanuit het Ketenportfolio.

Het ketenportfoliomanagement is een samenhangend geheel van processen en besluiten met als doel het inventariseren, (her)prioriteren, selecteren, actief beheren en evalueren van de verzameling toekomstige en in uitvoering zijnde projecten met een ICT-component die de maximale bijdrage levert aan de ketendoelstellingen, gegeven de beschikbare capaciteit en financiële middelen.

De Ketenportfolio Manager is bij de definitie en realisatie van het ketenportfolio de schakel tussen de ketenpartners. Zorgt voor de afstemming over de ketens heen en met de leverende directies (zoals IV en DF&A), de Domein Architect en Ketenmanager.

Meer informatie:

- [Rollen in SABel](#)
- [Kaders-beleid portfoliomanagement](#)

Waarom heb je de Ketenportfolio Manager nodig?

- Afspraken maken over prioritering in portfolio, zodat jou opdracht gepland, opgepakt en uitgevoerd wordt
- Met de Ketenportfolio Manager en domeinarchitect is een samenwerking cruciaal voor de inhoudelijke afstemming over het portfolio.

Contact

- De ketenportfolio Manager van je eigen directie/dienstonderdeel

Wie kun je nog meer nodig hebben?

IV&D

Concern directie IV&D geeft hierbij de richting aan op het gebied van informatievoorziening en databeheersing. Bij het richting geven van informatievoorziening en databeheersing is het van belang enerzijds onafhankelijk te zijn maar anderzijds heel goed in verbinding te staan en de samenwerking te zoeken met de hele organisatie, het Kerndepartement Financiën en andere onderdelen van de (Rijks)overheid. Daarbij heeft Cd IV&D verschillende verantwoordelijkheden:

- kaderstelling
- advisering
- monitoring
- beheersing
- vakontwikkeling

Cd IV& D geldt als een kaderstellende directie. Het verbindt de Belastingdienst aan het rijksbeleid voor de informatievoorziening. Daarvoor onderhoudt Cd IV&D afstemming met het kerndepartement Financiën over het ontwerp en de vertaling van de rijksbrede kaders die toepasbaar zijn binnen de Belastingdienst. Een van de afdelingen is architectuur-en datamanagement, waar het CDO office onder valt. Vanuit het CDO-office is de [kaderstelling Gegevenstyperingbeleid](#) opgesteld waarin vermeld staat dat in 2024 met veel urgentie gewerkt moet worden aan het modelleren van gegevens(type) in die administraties die via de setgebaseerde dienst (SED) worden ontsloten voor analytische en MI-toepassingen. Dit betekent dat de verschillende dienstonderdelen werkpak(ket) m.b.t. VDA modelleren opgenomen moeten hebben in hun domeinarchitectuur en portfolio.

Meer informatie:

- <https://intranet.belastingdienst.nl/managementsite/kaders-belastingdienst/kaders-iv-databeheersing/met-welke-kaders-moet-ik-rekening-houden/>
- [IV Voortbrenging](#)

Waarom en waarvoor heb je IV&D nodig?

- Kaderstellers en geven richtlijnen waaraan voldaan moet worden (bijv. architectuur sturing)
- Vanuit kaderstelling moeten opdrachten worden vertaald naar werkpakketten die in de domeinarchitectuur beschreven moeten worden en tevens moeten worden opgenomen in het portfolio.
- Vragen over kaderstelling m.b.t. VDA modelleeropgave

Contact

- Vanuit CDO: Erwin Spekschoor (ebcwm.spekschoor@belastingdienst.nl)

Wie kun je nog meer nodig hebben?

IV ondersteuning (IBS)

Integratie Business Services (IBS) is een onderdeel van Informatievoorziening (IV). IBS brengt informatievoorzieningen voort in aansluiting op de ketens in het primaire proces. De IBS-en binnen IV zijn als opdrachtnemer verantwoordelijk voor het ontwerpen (specificeren), ontwikkelen, vernieuwen, leveren en beheren van herkenbare informatievoorzieningen (solutions) voor de business (de ketens en de concernonderdelen). Ieder voor zijn eigen domein.

Ter ondersteuning stelt het onderdeel Generieke Voorzieningen van IV diverse deelproducten (o.a. bouwblokken) en ontwikkelomgevingen (zoals ALEF) aan de IBS-en beschikbaar en bundelt IV specifieke 'voortbrengingsexpertise' in vakgroepen en in expertisecentra zoals BRM (waarbinnen de methodische Wetsanalyse is ontwikkeld).

IBS is verantwoordelijk voor de tijdige oplevering en de juistheid van de specificaties voor business solutions (zowel voor ontwerpqualiteit als de juridische kwaliteit). Deze eindverantwoordelijkheid van IBS is begrijpelijk aangezien een IBS het overzicht heeft over de onder haar ressorterende middelprocessen, IT producten en diensten.

Voor het opstellen van specificaties voor een solution is echter meer nodig dan de wetkennis die de vaktechnische infrastructuur in de huidige manier van werken ontsluit en beschikbaar stelt. Deze wetkennis is doorgaans opgenomen in memo's, handboeken, werkinstructies en soortgelijke puur op taal gebaseerde producten. Voor de kantoren is dit voldoende maar voor IV is deze wetkennis niet voldoende. Om als basis te kunnen dienen voor concrete specificaties voor een IT solution moet de wetkennis verder vertaald en gemodelleerd worden. Modelleren houdt hier in dat de wetkennis nader gestructureerd wordt in een bepaalde taal die, of in een model dat precies genoeg is voor IV om als basis te dienen voor het specificeren van concrete gegevens, regels en processen voor IT voorzieningen. De jurist zorgt voor deze verdiepte wetkennis, in de praktijk doen vooral de **voortbrengingsjuristen** dit.

De methodische Wetsanalyse biedt het gereedschap voor het ontsluiten en verdiepen van wetkennis en voor het structureren van de wetkennis naar voor IV bruikbare wetkennis. Niet alleen via hulpmiddelen zoals juridische scenario's en het opstellen van begrippen, maar ook in de manier van multidisciplinair samenwerken.

Meer informatie:

- <https://intranet.belastingdienst.nl/iv/integratie-business-services-ibs/>
- <https://intranet.belastingdienst.nl/iv/generieke-voorzieningen/>

Waarom en waarvoor heb je IV nodig?

- Team VDA heeft inhoudelijk kennis van VDA modelleren en hebben het VDA framework gemaakt
- Opzoek naar kennishouders, kennismodelleurs en gegevensmodelleurs

Contact

- [Jira Servicedesk: Gegevensdiensten](#)

Wie kun je nog meer nodig hebben?

ID&S

In het DT Belastingdienst besloten dat iedere directie een afdeling Informatiemanagement, Data en Security (ID&S) inricht.

De Informatiemanagement kant gaat over de rollen en functies die aan business zijde benodigd zijn bij voortbrenging conform Agile-SAFE (o.a. business epic owners en business product owners).

De Data & Security kant gaat over de volgende kennisgebieden:

- Gegevensbescherming en privacy
- Document- en archiefbeheer (ook wel informatiehuishouding).
- Gegevensbeheer.
- Integrale beveiliging

Alle directies beseffen dat een professionaliseringsslag nodig is als gevolg van de formele kaders als BIO en AVG, maar ook vanuit de toenemende druk vanuit de politiek en maatschappij op de IV-prestaties. Doel is om als Belastingdienst integraal de doelgroepen beter te bedienen. Dit alles vraagt om versterking van bepaalde functies en rollen in kwaliteit en kwantiteit in de business.

Er zijn binnen de Belastingdienst afspraken gemaakt over zowel de type rollen, c.q. functies die terug moeten komen bij elke directie, als de positionering van deze functies binnen een directie. Doel hierbij is herkenbaarheid en spiegeling t.b.v. samenwerking tussen business onderling, maar ook met directie IV en concerndirectie IV&D. Afgestemd is dat elk dienstonderdeel bij de eerste gelegenheid die het O&F biedt deze inrichting oppakt.

De rollen werken ook mee in processen van de domeinarchitectuur Voortbrenging, Beveiliging, IHH en gegevens. Voor de rollen die terugkomen in de Voortbrenging IV is een pagina opgezet: [pagina organisatie en rollen Voortbrenging IV](#)

Meer informatie:

- [Inrichting ID&S.](#)
- [Pagina organisatie en rollen Voortbrenging IV](#)

Service Desk: Gegevensdiensten

In het kader van de VDA kun je de volgende vragen indienen;

- een consultancy (aan)vraag indienen bij de Consultancy dienst VDA;
- een (aan)vraag indienen betreffende de modellenbibliotheek of het toetsen van modellen bij de Modelautoriteit;
- een vraag stellen over VDA gerelateerde opleidingen;
- een algemene vraag stellen inzake vernieuwing Gegevensdiensten die niet valt onder het voorafgaande;
- automatisch een antwoord krijgen als een vraag gesteld wordt die in onze Confluence omgeving aan bod komt.

Bij het team Gegevensplatform kun je vragen indienen rondom DAC 7, Renseignering, BAG of met betrekking tot de infrastructuur. Daarnaast kan men ook problemen of bugs middels het formulier aan ons doorgeven. Tot slot horen wij het ook graag als wij iets kunnen verbeteren aan onze producten, of als er een wens is voor een nieuwe functionaliteit.

Meer informatie:

- [Servicedesk Gegevensdiensten](#)
- [VDA Raamwerk](#)

4. Hoe?

- ❖ VDA modelleren
 - [Twee methodieken die samen komen](#)
 - [Databrongedreven aanpak](#)
 - [Kennisbrongedreven aanpak](#)
- ❖ Overzicht van beschikbare hulpmiddelen
 - [MTHV's](#)
 - [Opleidingen](#)
- ❖ [Self reporting](#)
- ❖ Vaak voorkomende vragen
- ❖ Uitdagingen (Volgt later)
- ❖ Better practices (Volgt later)

Twee manieren die samen komen..

Het VDA framework beschrijft twee manieren om conform VDA te modelleren.

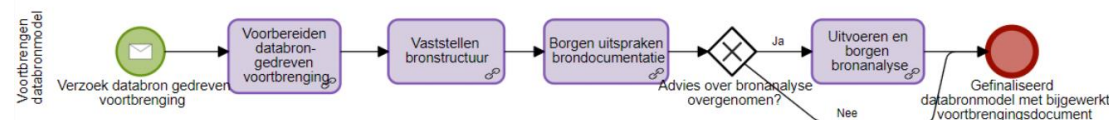
- Databrongedreven aanpak, voorheen ook wel de bottom-up aanpak;
- Kennisgedreven aanpak, ook wel de top-down aanpak.

Een combinatie van beide manieren is nodig om de volledig lineage te leggen en inzichtelijk te maken. Zie [figuur 12](#).

Databrongedreven aanpak

Deze aanpak bestaat uit een aantal te volgen procesgerichte routes die een aantal werkprocessen doorkruisen. Eén van die routes heeft een oorsprong waarbij vanuit een bestaande databron semantische lineage wordt gelegd naar SBM's. Deze route is bijvoorbeeld nodig voor de aansluiting van de Analytics-omgeving op de interne bronadministraties. De aanpak zelf is echter generiek van aard en toepasbaar op vele scenario's. Zie [figuur 13](#).

- Voor stap 1 is een [Werkproces Voortbrengen databronmodel](#) opgesteld.

- Voor stap 2 is [Processtap Uitvoeren methodische wetsanalyse](#) met als belangrijk onderdeel de activiteit “[Analyseren juridische kennisbron](#)” opgeteld
- Voor stap 3 is een eerste versie van het [voortbrengingsdocument](#) als belangrijk ondersteunend hulpmiddel tijdens ieder databrongedreven voortbrengingstraject.

- Stap 4. Het procesontwerp voor het werkproces voor de logische analyse en het voortbrengen van logische gegevensgebruikmodellen is allereerst gericht op het LGA. Dit procesontwerp wordt onderdeel van [release 4.0.0 van het VDA raamwerk](#).
- Stap 5. Het voortbrengingstemplate zal ook met release 4.0.0 worden uitgebreid voor de logische en semantische analyse.

Een voorbeeld van de databrongedreven aanpak is te vinden in [bijlage 7](#).

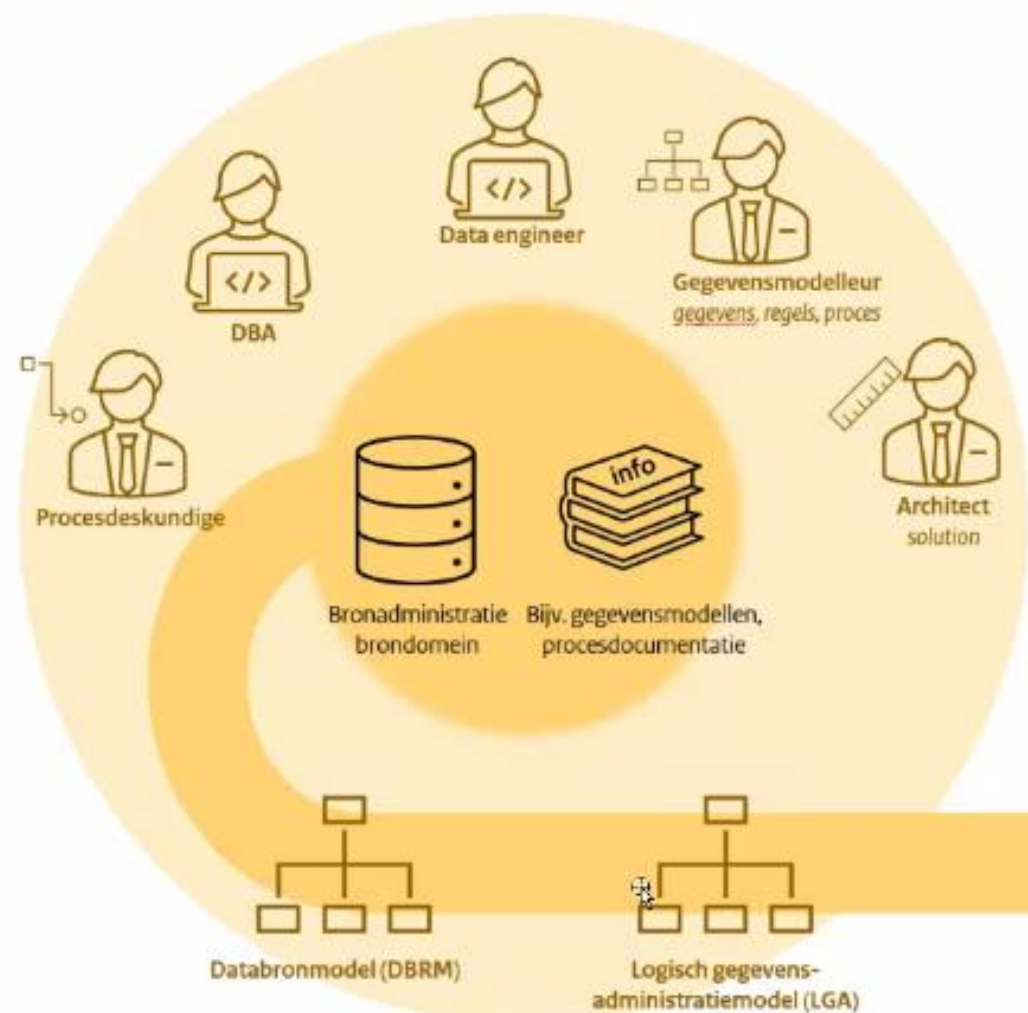
Kennisbrongedreven aanpak

Binnen in een kennisgebied wordt wetsanalyse uitgevoerd. De bron wordt daar geanalyseerd en via verschillende stappen leidt wetsanalyse tot kennismodellen, begrippen en definities van die begrippen (SBM), die de producten zijn van een kennisgebied. De kennismodellen van een kennisgebied zijn gepositioneerd in de semantische en de conceptuele modellaag. Voor deze aanpak is [Werkproces Voortbrengen kennismodellen](#) opgesteld. Deze aanpak voor wordt [nader](#) toegelicht.

Meer informatie:

- [VDA hoofdpagina](#), ook beschikbaar als [PDF](#) op connectpeople
- [Werkproces Voortbrengen databronmodel](#), ook beschikbaar als [procesplaat](#)
- [Processtap Uitvoeren methodische wetsanalyse](#) met als belangrijk onderdeel de activiteit “[Analyseren juridische kennisbron](#)”
- [Voortbrengingsdocument](#)
- [Werkproces Voortbrengen kennismodellen](#), ook beschikbaar als [procesplaat](#)

Proces- en administratiegebied

Kennisgebied

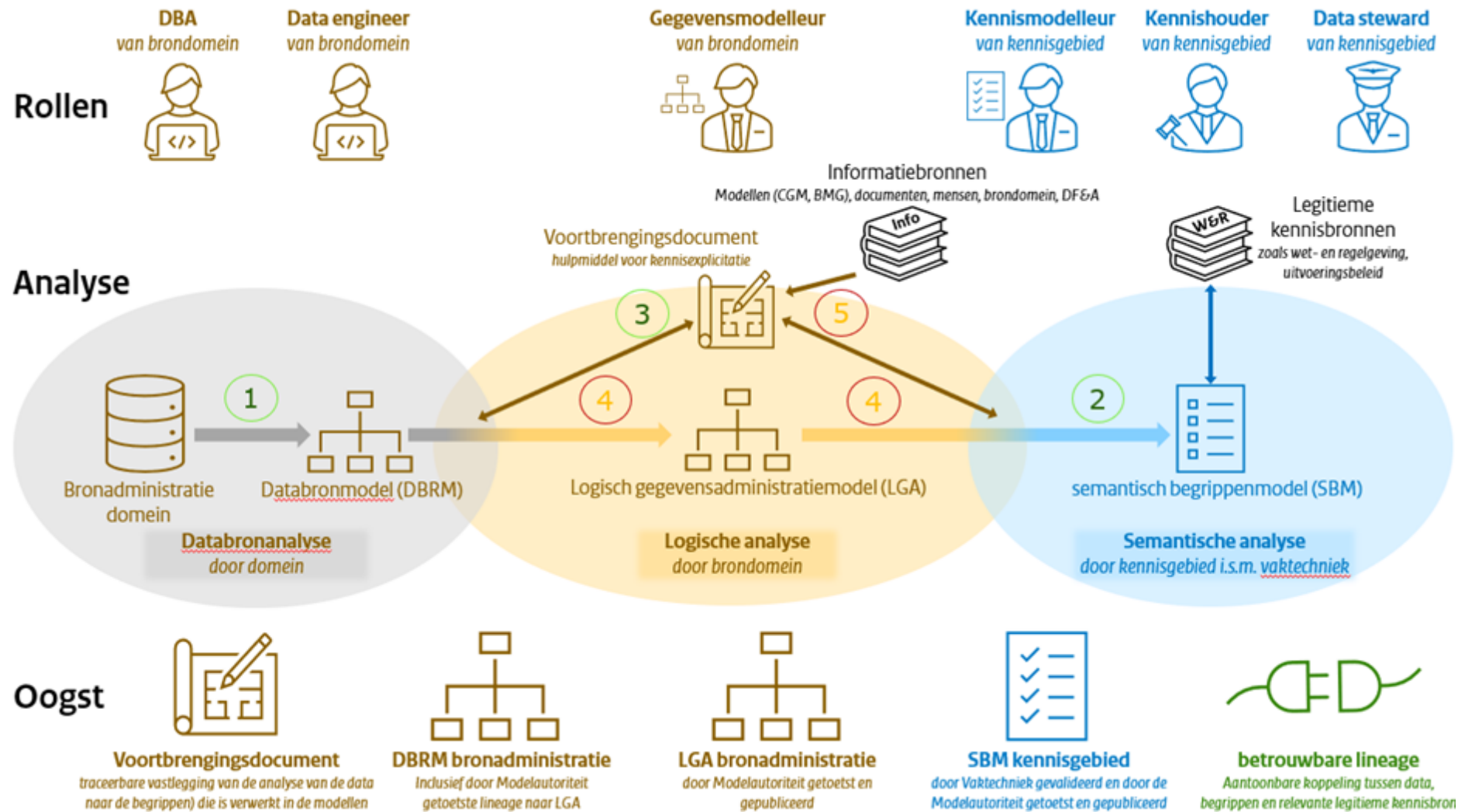

Databrongedreven aanpak →

← Kennisbrongedreven aanpak

VDA modelleren

Databrongedreven aanpak in hoofdlijnen

Figuur 13: Databrongedreven aanpak

Meer informatie:

- [VDA Raamwerk](#), ook beschikbaar als [PDF](#) op connectpeople
- [Procesplaat Voortbrengen kennismodellen](#)

VDA modelleren

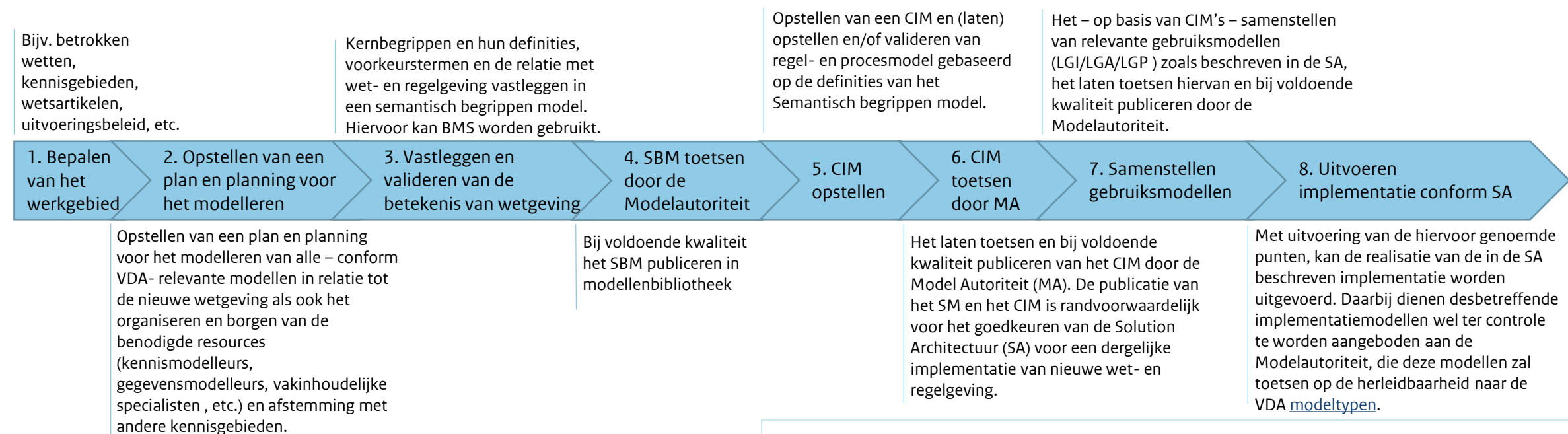
Kennisbrongedreven aanpak in hoofdlijnen

Dit is de voorgeschreven wijze voor *nieuwe systemen*. Elk nieuw project om een administratiesysteem te ontwikkelen gaat dan volgens de *Top-Down* methode. Dat wil zeggen, eerst moet de kennis over relevante de wet-, regelgeving en beleid door een kennisgebied gevormd worden tot een Semantisch Begrippen Model (SBM) en uiteindelijk een CIM. Daarna kunnen de benodigde LGP/LGA/LGI gemaakt worden en tenslotte kan de uitvoering beginnen. Het voordeel van deze aanpak is dat men er dan zeker van is dat de herleidbaarheid naar de wet of andere brondocumenten aanwezig is. Als het Kennisgebied nog niet is opgezet, houdt hier dan rekening mee met de planning en de werkpakketten.

Voor bestaande kennisgebieden is een [werkproces Voortbrengen kennismodellen](#) opgesteld, zie ook [Procesplaat Voortbrengen kennismodellen](#).

Beschikbare hulpmiddelen voor deze aanpak zijn: [Boek Wetsanalyse](#) en [Begrippenmodelsheet \(BMS\)](#) en Instructies [Invullen begrippenmodelsheet \(BMS\)](#). De BMS is een MS-EXCEL template waarmee een beperkt semantisch model vastgelegd kan worden, gericht op de definities van begrippen. Vandaar de naam "Begrippenmodel spreadsheet".

Zoals al in de RA GGHH is beschreven, vereist het toepassen van de VDA in geval van nieuwe wet- en regelgeving in ieder geval de volgende stappen:

MTHV's

Het begrip MTHV's verwijst naar het geheel van methoden (M), tooling (T), hulpmiddelen (H) en voorschriften (V) die behulpzaam kunnen zijn om de informatievoorziening van de belastingdienst vorm en inhoud te geven. In de loop der jaren zijn er vele methoden, technieken en hulpmiddelen in gebruik genomen en vervolgens soms ook weer naar de achtergrond verdwenen. Sommigen zijn gewoon handig en bruikbaar en nog steeds valide. Een aantal zijn voorgeschreven kaders, een aantal zijn best practices.

Methodes:

- Verkorte wetsanalyse methode omschrijft de activiteiten van het analyseren van een juridische bron tot het valideren van begrippenlijst. Deze verkorte methodiek is een afgeleide van de volledige wetsanalyse zoals omschreven in het boek Wetsanalyse.

Tooling:

Voor het tot stand brengen van VDA-producten zijn een aantal modelleertools voorgeschreven. Dit zijn SAP PowerDesigner en de module IKnow Semantics binnen de Iknow-suite.

Hulpmiddelen:

VDA biedt een variatie aan hulpmiddelen aan zoals een set aan templates, checklists, factsheets en add-on's. Deze hebben we reeds verbonden aan de voorschriften, instructies en uitvoeringsstappen waar deze van belang kunnen zijn.

Middels de gekoppelde bibliotheek kun je de fysieke bestanden meteen downloaden en ben je ervan verzekerd dat dit altijd de meest recente versie is. Mocht je onverhoopt interesse hebben in een vorige versie, dien dan een verzoek in via de portal.

Voorschriften:

Voor het opstellen van een modeltype conform de VDA hanteren we een aantal vormeisen. Deze eisen hebben we verwoord in een set aan doelvoorschriften. De voorschriften zijn in een overzicht gebundeld per kennisdeelgebied per begrip en individueel inzichtelijk via [detailoverzicht per code](#).

Illustraties

Voor het verduidelijken van de voorschriften, instructies en kennisnotities zijn illustraties gemaakt. Dit is de totaallijst aan illustraties die in oploop zijn en biedt een eenduidige plek waar ook altijd de meest recente versie te vinden is. Het kunnen illustraties zijn van bijvoorbeeld een softwaretoolmenuafbeelding, een kennismodelweergave, een klein uitgewerkt modelleerpatroon of een zelfgemaakte grondplaat over de VDA. Alles is hier te vinden en ook gelinkt aan de diverse raamwerkonderdelen waar de illustratie van toepassing is.

Meer informatie:

- [Intranet site over MTHV's voor de IV organisatie](#)
- [MTHV's](#) uit het VDA raamwerk, ook beschikbaar als [PDF](#) op connectpeople

Overzicht van beschikbare hulpmiddelen

Opleidingen

Kennis opdoen over en het toepassen van de VDA doe je niet zomaar. Daarom worden binnen diverse opleidingen, trainingen en workshops aangeboden. Deze worden gegeven door ervaren VDA consultants. Zo kun je bijvoorbeeld de fijne kneepjes van o.a. het modelleren in PowerDesigner volgens de VDA voorschriften leren of een compleet traineeship voor Data Engineer bij [team opleidingen](#) volgen

Naast opleidingen zijn er ook trainingen en workshops beschikbaar. Raadpleeg hiervoor [deze pagina](#).

Opleidingen

- [VG Data Traineeship](#)
- [VG Training Feitmodelleren](#)
- [VG Training SAP PowerDesigner](#)
- [VG Training Semantisch Modelleren](#)
- [VG Training Logisch Modelleren voor Gevorderden](#)

Meer informatie:

- [Data academy vernieuwing Gegevens](#)
- Verschillende [opleidingen](#): van het maken van kennismodellen, datamodellen, omgaan met tooling etc.
- [Opleidingen](#) overzicht op Confluence

Contact

- Fred Dijk (f.dijk@belastingdienst.nl)
- Sharon Gosenshuis (s.gosenshuis@belastingdienst.nl)

Self-reporting

Elke keten is zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van de VDA modelleeropgave. Ketenbureau Gegevens biedt implementatiebegeleiding en rapporteert over de voortgang. Om te kunnen rapporteren dienen alle ketens en/of dienstonderdelen zelf input te leveren over de stand van zaken, bijvoorbeeld over de voortgang, het proces etc. De steward kan de template gebruiken zoals weergegeven op de volgende pagina.

De template biedt ruimte om ook problemen en risico's aan te kaarten. Deze input gebruikt het Keten bureau om te rapporteren en indien nodig te escaleren.

De self-reporting wordt gebruikt voor de implementatiebegeleiding die het Ketenbureau Gegevens aanbied.

Meer informatie:

- [Template reporting](#)

Rapportage VDA modelleren - Kennisgebieden

Domein <X>

Kennisgebied <X>

Datum rapportage <datum>

Ingevuld door <NAAM>

Status

Ingevuld?

Toelichting

Gestart met modelleren? Zoja, welke met wel modellen van het kennisgebied?

Ja/nee

Issues en Risico's

Welke Issues en risico's zijn voorzien in de modelleringsopgave?

A

B

C

D

E

Hulpvragen

Welke hulpvragen zijn er rondom de modelleringsopgave?

A

B

C

D

E

Randvoorwaarden

Ingevuld?

Toelichting

Kennismodelleur beschikbaar

Ja/nee

Gegevensmodelleur beschikbaar

Ja/nee

Kennishouder benoemd en beschikbaar

Ja/nee

Domeinexpert benoemd

Ja/nee

Rapportage VDA modelleren – PRIO 1+2 administraties t.b.v. DWA transitie

Domein <X>	Administratie: <X>	Datum rapportage <datum>	Ingevuld door <NAAM>
------------	--------------------	--------------------------	----------------------

Status	Ingevuld?	Toelichting
Gestart met modelleren van de administratie? Zo ja, welke met wel modellen?	Ja/nee	

Issues en Risico's <i>Welke Issues en risico's zijn voorzien in de modelleringsopgave?</i>	Hulpvragen <i>Welke hulpvragen zijn er rondom de modelleringsopgave?</i>
A	A
B	B
C	C

Randvoorwaarden	Ingevuld?	Toelichting
Administratie bekend	Ja/Nee	De domeinarchitect heeft de administraties afgebakend
DBA-er en/of data engineer beschikbaar	Ja/Nee	
Procesdeskundig(en)	Ja/Nee	
Administratieverantwoordelijke(n) bekend	Ja/Nee	
Gegevensmodelleur(s) beschikbaar	Ja/Nee	
Solution Architect(en) betrokken	Ja/Nee	

Vaak voorkomende vragen en/of uitdagingen

Algemeen

Q1	Ik heb geen toegang tot Confluence waar de meeste informatie over VDA beschikbaar is gesteld (zoals bijv. VDA framework en modellenbibliotheek).
A1	Toegang tot Confluence kun je aanvragen via je leidinggevende . Tot die tijd kun je de <u>PDF</u> versie gebruiken om de beschikbare informatie door te nemen.
Q2	Ik zie inconsistentie tussen wat in dit cookbook staat en informatie op het intranet of van andere.
A2	Dit cookbook is zorgvuldig opgesteld en wordt op frequente bijgewerkt met actueel beschikbare informatie. Indien je inconsistenties tegenkomt dan waardeer ik het dat je dit doorgeeft via regie.op.gegevens@belastingdienst.nl
Q3	Ik wil graag een kick-off sessie of verdiepingssessie inplannen met Ketenbureau Gegevens, kan dat?
A3	Ja, dat is mogelijk neem contact met ons op via regie.op.gegevens@belastingdienst.nl

5. Vervolgstappen

- ❖ [Randvoorwaarden modelleeropgave](#)
- ❖ [Checklist startvoorwaarden](#)
- ❖ [Waar kun je meer informatie vinden?](#)

Checklist startvoorwaarden

Vorbereiding	☐ Implementatieplan opstellen en afstemmen met jouw directie ☐ Afstemming met je directie om met de VDA modelleeropgave voor jouw keten te starten ☐ Controleren of overzicht van geprioriteerde bronnen kloppen voor jouw dienstonderdeel/keten, schakel hiervoor met de domeinarchitect van jouw domein
Algemeen	☐ Zicht op kennismodellen van betrokken kennisgebieden ☐ Team samenstellen bestaande uit een minimaal: business data steward, opgeleide kennismodelleur (SBM, CIM), en kennishouder ☐ (Optioneel) Implementatiebegeleiding aanvragen bij het Ketenbureau Gegevens
Voor modellering van administraties	☐ Opgeleide gegevensmodelleur voor LGA beschikbaar ☐ Kennis van gegevens: materiedeskundige , procesdeskundige, functioneel beheer, DF&A-modelleur ☐ Kennis van opslag en data: DBA en/of data engineer ☐ Goed afgebakende te ontsluiten bron en te modelleren administratie ☐ Mate van belang van gegevens : welke soorten gegevens moeten de meeste aandacht krijgen bij de modellering ☐ Mogelijk datakwaliteitsproblemen bekend
Voor 'eigen' kennisgebieden	☐ Ketenvoorzitter mandateert (intern) een afdeling voor elk kennisgebied van een domein. Deze afdeling gaat het kennisgebied beheren. Dit met advies van de datasteward en de domein architect. Borging geschiedt in domein architectuur. ☐ Tooling op orde voor LGA en CIM: Powerdesigner + extensies ☐ Tooling op orde: BMS voor het semantisch begrippenmodel

Waar kun je meer informatie vinden?

Algemeen

- [Vernieuwing Gegevens](#)
- Beschrijving consultancydienst: [Confluence Consultancydienst VDA](#)
- Aanvragen van modelleer-ondersteuning : [Servicedesk Gegevensdiensten](#)

Technische ondersteuning

- [VDA Raamwerk](#)
- MTHV's VDA: [Confluence VDA Raamwerk](#)
- Modellenbibliotheek: [Confluence Modellenbibliotheek en Kennisgebiedenregister](#)
- Opleidingen: [Confluence Opleidingen](#)
- [Kennisgebieden \(IV&D\) intranetpagina](#)
- [Data academie keten Gegevens \(CP\)](#)

Vragen ?

Belastingdienst

Van ontsluiten naar aansluiten

Algemene vragen kun je mailen naar:
regie.op.gegevens@belastingdienst.nl
Of indienen via het Servicedesk
Gegevensdiensten

Disclaimer:

De inhoud van dit cookbook is met de grootst mogelijke zorg en aandacht opgesteld. Mochten er onvolkomenheden zijn, of zaken ontbreken dan vernemen we dat graag.

Dit kan via [Regie Op Gegevens \(regie.op.gegevens@belastingdienst.nl\)](mailto:regie.op.gegevens@belastingdienst.nl).

Bijlage

- ❖ Bijlage 1: voorbeeld storyline richting directies
- ❖ Bijlage 2: Voorbeeld Kennisbrongedreven aanpak
- ❖ Bijlage 3: Voorbeeld Databrongedreven aanpak voor OBW
- ❖ Bijlage 4: Tabel met rollen voor inrichting van kennisgebied
- ❖ Bijlage 5: Voorbeeld Kennisgebied Locatie in de modellenbibliotheek
- ❖ Bijlage 6: Voorbeeld SBM voor kennisgebied Belastingen op milieugrondslag
- ❖ Bijlage 7: Voorbeeld Databron gedreven aanpak
- ❖ Bijlage 8: Sleutelgebaseerde dienst
- ❖ Bijlage 9: Setgebaseerde dienst
- ❖ Bijlage 10: Voortbrenging van wet naar IT

Voorbeeld storyline richting directies

Digitalisering en digitale transitie zijn in onze hedendaagse economie niet meer weg te denken. In toenemende mate is het data gebaseerd werken, dat wil zeggen het gebruiken van de waarde van gegevens voor procesoptimalisatie, betere en snellere besluitvorming en signalering en risico analyse de manier om bedrijfsvoering vorm te geven. Gegevens vormen daarmee een nieuwe productiefactor naast kapitaal, arbeid, natuur en ondernemerschap. Natuur staat voor alle natuurlijke hulpbronnen, delfstoffen, ruimte etc. nodig voor het produceren van producten. In onze huidige maatschappij is een verschuiving van fysieke producten naar informatieproducten zichtbaar. Gegevens vormen het productiemiddel voor die producten.

Productiemiddelen zijn dus kostbaar en moeten worden beheerd. Dat is volkomen normaal als we denken aan kapitaal (dure machines, inventarislijsten, voorraadbeheer) en aan arbeid (personeelsbestand, deskundigheidsbevordering, beoordelen) en dat geldt dus ook voor gegevens! Dat gaat dan over betekenis, definitie, toegang, gebruik, structuur, samenhang, privacy, kwaliteit, bewaren en vernietigen etc. Dit beschrijven we onder de noemer datamanagement en datagovernance. Niet alleen gericht op het beheren maar ook op het ontdekken/ontginnen van de waarde van gegevens.

Ook de Belastingdienst onderkent de noodzaak om zorgvuldig en verantwoord om te gaan met onze gegevens. De aard van onze processen maakt ook dat we over heel veel gegevens beschikken. En meer dan ooit is onze maatschappelijke omgeving zich bewust van de risico's die verbonden zijn aan het gebruik van (grote hoeveelheden) gegevens. Nationaal en Europees worden wetten en verordeningen afgekondigd die moeten zorgen voor transparant en uitlegbaar gebruik van gegevens. Denk aan de AVG en het verwerkingenregister, eIDAS, AI- act en de invoering van het algoritmeregister. Rechtstatelijk optreden en het zijn van een betrouwbare overheid kan dus niet langer meer zonder aandacht te besteden aan gegevens en hoe we daarmee omgaan. Het is dus geen keuze om dat wel of niet te doen, het is onontkoombaar en pure noodzaak! Weten welke gegevens en informatieproducten ooit voor een besluit zijn gebruikt en die te kunnen reproduceren en duurzaam toegankelijk te hebben, weten welk algoritme ter ondersteuning van een besluit is gebruikt en die werking kunnen uitleggen aan burger en rechter, weten of voor de gegevens die we verwerken een wettelijke grondslag bestaat en dataminimalisatie is toegepast, weten welke gegevens we hebben met welke betekenis enz. Dat is allemaal direct onderdeel van

onze bedrijfsvoering. We kunnen niet meer zonder. De opkomst van (generatieve) AI maakt dat alleen nog maar meer noodzakelijk. Ontwikkende modellen worden getraind met data. De training en dus de uitkomst van de modellen is daarmee recht evenredig met de kwaliteit van de data!

De Belastingdienst geeft op verschillende manieren inhoud aan datamanagement. Bijvoorbeeld door inrichting van een verzorgingsstructuur met o.l.v. de CDO-functie met datastewards, kennis- en gegevensmodelleurs . Bijvoorbeeld door voor te schrijven op welke manier we gegevens definiëren en de relatie met de wettelijke context vaststellen en vastleggen in de verticale data architectuur, wetsanalyse en kennis- en gegevensmodellen. Bijvoorbeeld door (kwaliteit)beheer van gegevens bij de bron te beleggen en verantwoordelijkheid voor die bronnen toe te wijzen.

De VDA en het modelleren zijn aldus middelen om inhoud te geven aan datamanagement. Die keuze hebben wij gemaakt. Maar het inrichten van datamanagement als zodanig is geen keuze, dat is een noodzaak. Niet alleen maar vanuit een combinatie perspectief (d.w.z. voldoen aan wet- en regelgeving) maar juist vanwege de intrinsieke waarde van gegevens en het datagebaseerd werken.

Andere voorbeelden van business value voor je directie:

- Voorbeeld 1: compliance aan te tonen
- Voorbeeld 2: applicatie om te kunnen laten herbouwen
- Voorbeeld 3: zicht op gegevenslandschap om een pakketleverancier te kunnen selecteren
- Voorbeeld 4: kennis uit hoofden vastleggen in kennismodellen als mitigatie tegen uitstroom van grote groepen medewerkers
- Voorbeeld 5: Impact analyses bij grote wetwijzigingen

[Template business case](#)

Jurist

Kennismodelleur

Bijlage 2

Voorbeeld Kennisbrongedreven aanpak

SBM voor Studiefinanciering

VOORKEURSTERM	BOVENLIGGEND BEGRIJPT	DEFINITIE	TOELICHTING	ALTERNATIEVE TER KENNISBRON(NEN)
lening	studiefinanciering	Rentedragende lening die niet kan worden omgezet in een [gift].	Een toekenningsvorm van de studiefinanciering die inhoudt dat er een terugbetalingsverplichting bestaat. Een lening kan bestaan uit een of meer grondslagen, zijnde een definitieve lening prestatiebeurs, levenlanglerenkrediet of een tegemoetkoming.	Art. 1.1., lid 1 sub b jo. Art. 3.1., lid 1 WSF 2000
prestatiebeurs	studiefinanciering	[studiefinanciering] die wordt toegekend in de vorm van een rentedragende [lening] die onder voorwaarden kan worden omgezet in een [gift], waarbij de rente teniet gaat. Niet zijnde de rentedragende [lening] die niet kan worden omgezet in een [gift].	Een toekenningsvorm van de studiefinanciering. Geldt voor beroepsonderwijs niveau 3 en 4 en voor hoger onderwijs, voor de laatste is dit uitgezonderd de basisbeurs gedurende de periode 1 september 2015 t/m 31 augustus 2023)	Art. 1.1., lid 1 sub b jo. Art. 3.1., lid 1 WSF 2000 en Technische Afspraken en Procedures - DUO en de Belastingdienst/Centrale Administratieve Processen (B/CAP) - Versie 1.2 - datum 17-03-2022 - Pagina 8
prestatiebeurs hoger onderwijs	prestatiebeurs	Een [prestatiebeurs], voor het [hoger onderwijs], die onder voorwaarden kan worden omgezet in een [gift], waarbij de rente teniet gaat. Niet zijnde de rentedragende [lening] die niet kan worden omgezet in een [gift].	Een ho-student komt voor zover wordt voldaan aan de van toepassing zijnde voorwaarden in aanmerking voor studiefinanciering in de vorm van een prestatiebeurs, inhoudende: een aanvullende beurs, een reisvoorziening en een toeslag eenoudergezin. Vanaf 1 september 2023 kan de ho-student ook weer in aanmerking komen voor een basisbeurs in de vorm van een prestatiebeurs.	Art. 1.1., lid 1 sub b WSF 2000

term

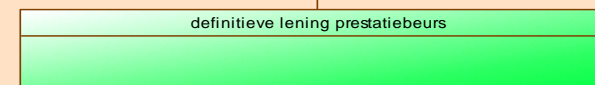
definitie

bronverwijzing

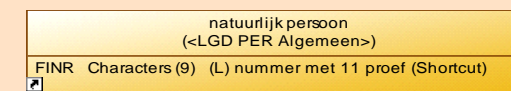
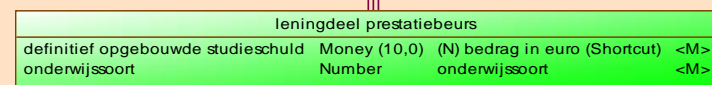
CIM voor Studiefinanciering

lening heeft als grondslag ...

definitieve lening prestatiebeurs is samengesteld uit ...

student is een natuurlijk persoon

Relationele structuur (ERM)

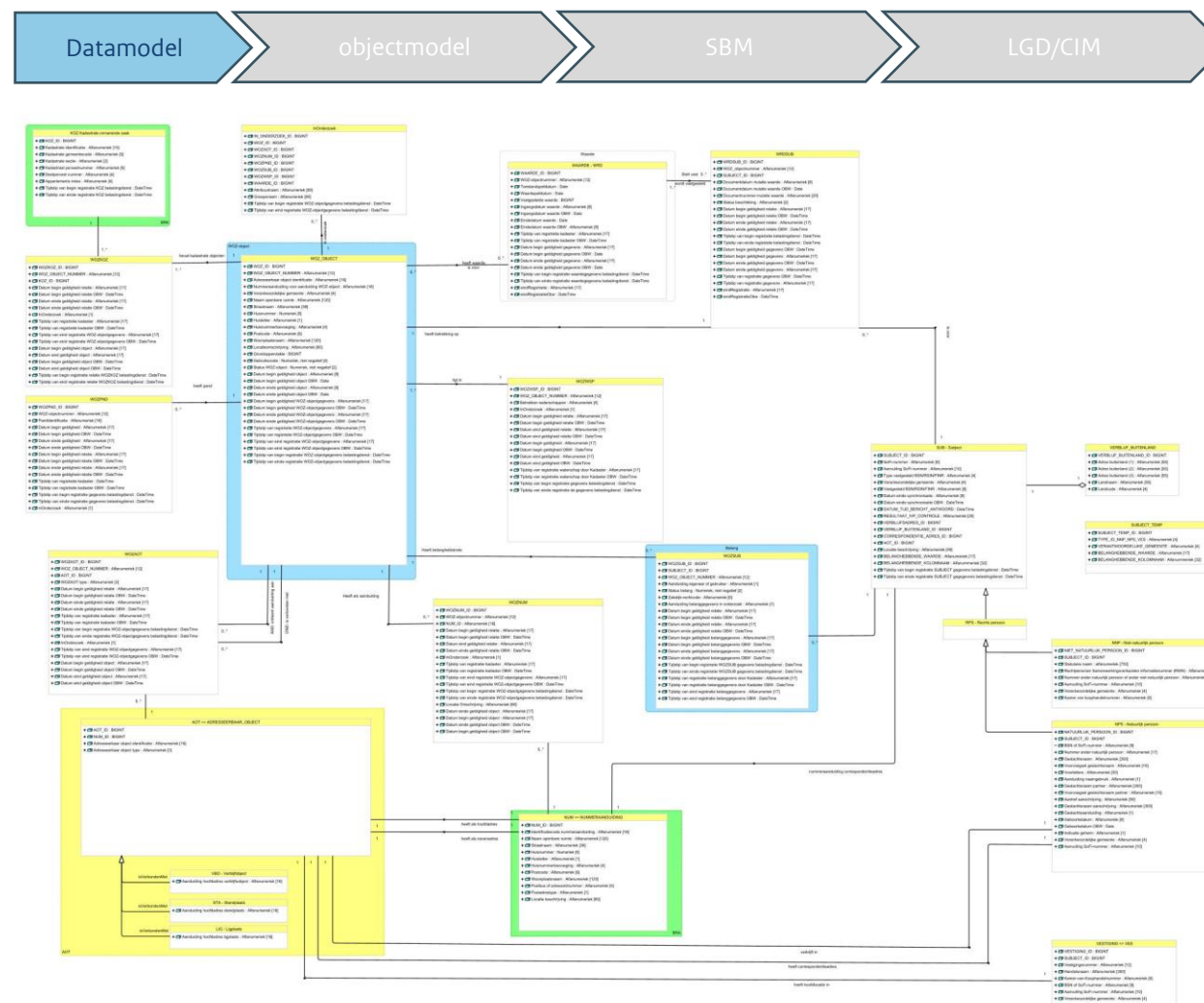
zie [Modellenbibliotheek](#) voor gepubliceerde modellen

Bijlage 3

Voorbeeld databrongedreven aanpak voor OBW

- OBW = Ontsluiten Basisregistratie Waarde Onroerende Zaak

- Eerste blik op de implementatie
- Gegevens, sleutels, relaties, eigenschappen

Bijlage 3

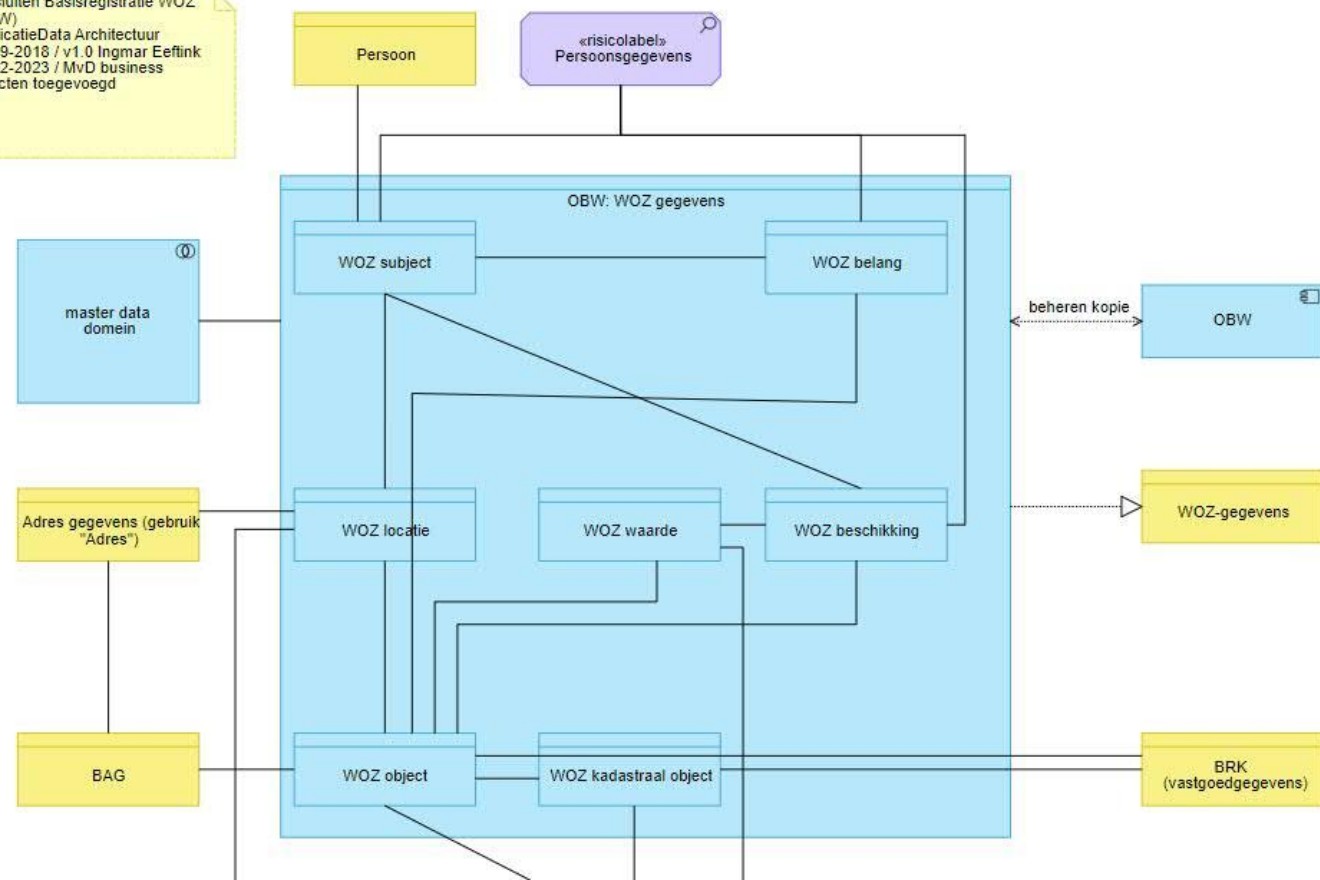
Voorbeeld databrongedreven aanpak voor OBW

- OBW = Ontsluiten Basisregistratie Waarde Onroerende Zaak

Ontsluiten Basisregistratie WOZ
 (OBW)
 ApplicatieData Architectuur
 29-09-2018 / v1.0 Ingmar Eefink
 16-02-2023 / MvD business
 objecten toegevoegd

- Een blik hoogover van alle objecten en de relaties daartussen.
- Biedt aanknopingspunten voor het SBM.

Bijlage 3

Voorbeeld databrongedreven aanpak voor OBW

- OBW = Ontsluiten Basisregistratie Waarde Onroerende Zaak

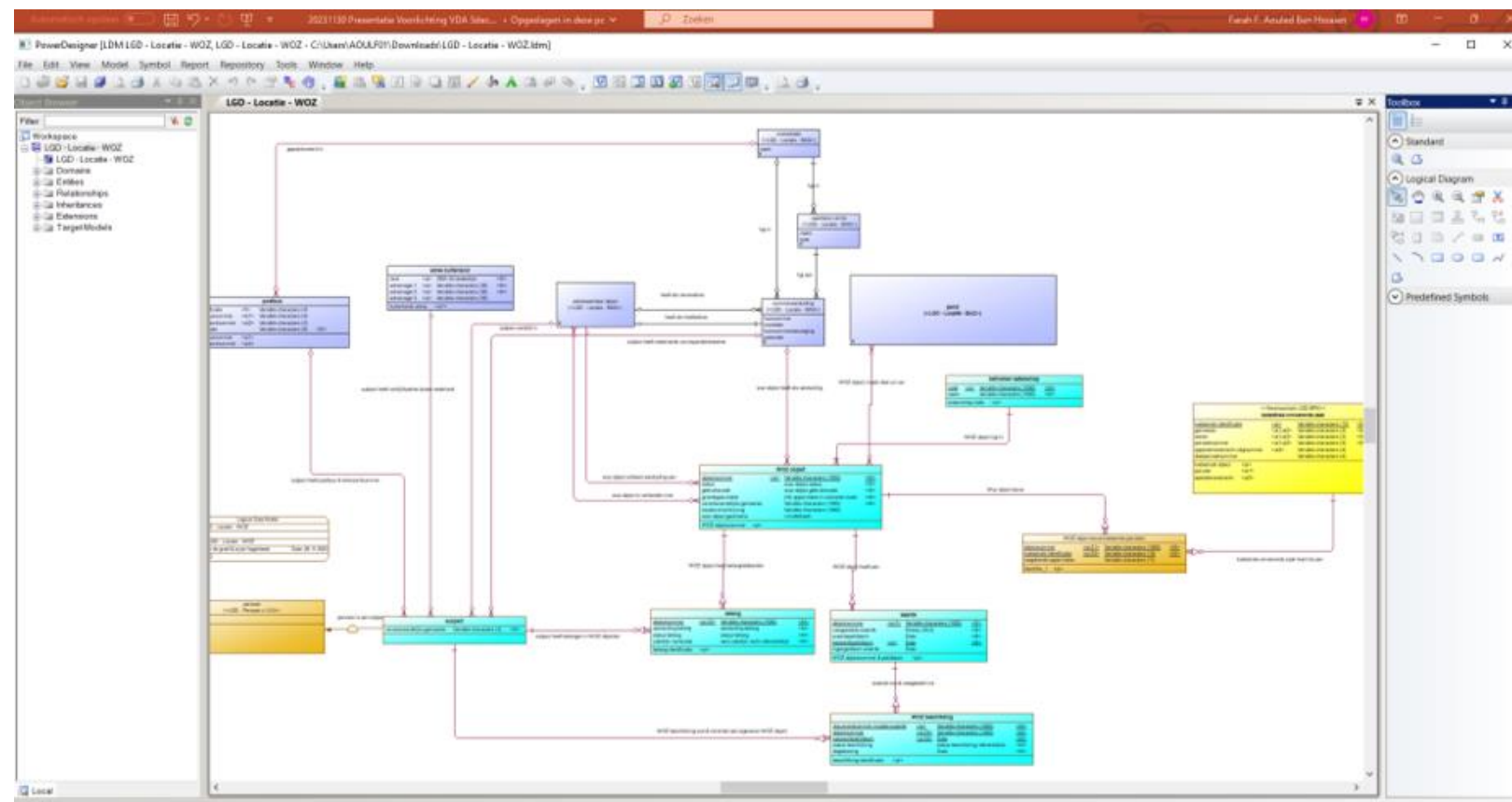

- Documentatie: Wet- en regelgeving, beleid, catalogi.
- Opgesteld vanuit zowel wet- en regelgeving als de analyse van de bron.

Voorkeurssterm	Bovengliggend begrip	Definitie	Toelichting	Alternatieve term(en)	Kennisbron(nen)
terugmelding		Een melding van een afnemer die gerede twijfel heeft over de juistheid van een [authentiek gegeven] dat hij verstrekt heeft gekregen uit de landelijke voorziening WOZ, en dit meldt aan de [Dienst], onder opgave van redenen.			art. 37f, lid 1 WOZ
Dienst		De Dienst voor het kadaster en openbare registers als genoemd in de Organisatiewet Kadaster.			art. 2 WOZ jo. art. 2 OWK
authentiek gegeven		Het waardegegeven dat in de basisregistratie WOZ is opgenomen dat bij wettelijk voorschrift als authentiek is aangemerkt.			art. 2 jo. art. 37a, lid 1 WOZ
subject	PER.persoon	Een [PER.persoon] of een [PER.vestiging] waar mogelijk een koppeling bestaat met een [WOZ-object].	Het begrip is ruimer dan de belanghebbende voor de beschikking, namelijk alle personen nog niet gekoppeld aan een wo-object.		p. 26 Gegevenswoordenboek STUF WOZ 03 04
status beschikking		De fase van de levenscyclus van een [waarde], zoals tot uitdrukking komt in de juridische status van de [WOZ-beschikking].			p. 116 Catalogus WOZ-gegevens voor afnemers versie 1.7.doc
onroerende zaak		Een onroerende zaak is de grond, de niet gewonnen delstoffen, de met de grond verenigde beplantingen, alsmede de gebouwen en werken die duurzaam met de grond zijn verenigd, hetzij rechtstreeks, hetzij door vereniging met andere gebouwen of werken.	Dit begrip is tijdelijk hier opgenomen maar behoort toe aan een ander kennisgebied waar het Burgerlijk Wetboek centraal staat.		art. 3:3 lid 1 BW
onbebouwd eigendom		Een [BW.onroerende zaak] die niet bestemd is om duurzaam ter plaatse te blijven, waarbij duurzaam is op te vatten in de zin van ten minste enkele jaren, zonder zelfstandige gebruikswaarde, en het bouwteel is in het geheel van de desbetreffende [onroerende zaak]			commentaar artikel 16 WOZ, NDR

Voorbeeld databrongedreven aanpak voor OBW

- Gebaseerd op het Semantisch begrippen model qua kennis en naamgeving.

Bijlage 4

Tabel met rollen voor inrichting van kennisgebied

Kennisgebied	Rol	Naam
<invullen kennisgebied>	Voorzitter	<Naam>
	Kennis-expert	<Naam>
	Kennis-modelleur	<Naam>
	Voortbrengingsjurist	
	...	
	Contactpersoon	<Naam>

Bijlage 5

Voorbeeld Kennisgebied Locatie in de modellenbibliotheek

Hieronder is een voorbeeld weergegeven van Kennisgebied “Locatie” die onder de verantwoordelijkheid van Keten Gegevens valt. Voor dit kennisgebied is een SBM opgesteld die door de modelautoriteit is goedgekeurd en is gepubliceerd in de modellenbibliotheek

Modellenbibliotheek

Pagina's

Blog

Scroll Documents

Kalenders

SNELTOETSEN VOOR RUIMTEN

VG Servicedesk

PAGINA-NAVIGATIESTRUCTUUR

- Kennisbank gegevensgebruik
- Kennisbank kennismodellen
- Kennisgebiedenregister
 - Affiliatie (Wijzigingen op het kennisgebiedenregister)
 - Bronnen - wet- en regelgeving
 - Domeinen
 - Domein Auto
 - Domein Bedrijfsvoering
 - Domein FIOD
 - Domein Gegevens**
 - Domein Generiek kantoor en toezicht
 - Domein Inkomensheffing
 - Domein Inning en betalingsverkeer
 - Domein Interactie
 - Domein IV
 - Domein Loonheffingen
 - Domein Omzetbelasting
 - Domein Overige Middelen
 - Domein Schenk- en erfbelasting
 - Domein Vennootschap- en dividendbelasting
 - Kennisgebieden
 - Toetsingslogboek

Het domein Gegevens bestaat uit de volgende kennisgebieden:

- ☒ Kennisgebied Akten
- ☒ Kennisgebied Basisregistratie inkomsten
- ☒ Kennisgebied Formeel recht
- ☒ Kennisgebied Gegevensbescherming
- ☒ Kennisgebied Gegevenslogistiek
- ☒ Kennisgebied Internationale uitwisseling
- ☒ Kennisgebied Locatie
- ☒ Kennisgebied Onroerende zaken
- ☒ Kennisgebied Persoon
- ☒ Kennisgebied Proces- en productiebesturing
- ☒ Kennisgebied Referentiegegevens
- ☒ Kennisgebied VDA
- ☒ Kennisgebied Zaakgericht werken

De eigenaar van een model is te vinden door het domein op te zoeken in het architectuur document: Concernarchitectuur Toelichting Domeinindeling.pdf. Hierbinn

Leuk vinden Wees de eerste die dit leuk vindt

Kennisgebied Locatie

Gemaakt door Dennis D. van Weeren, laatste wijziging door Marco M.S.J. Brattinga op 29 nov. 2023

zie *Invalinstructie kennisgebiedenregister voor het wijzigen van deze pagina.*

Naam	Locatie
Code	LOC
Afbakeningstype	Wet- en regelgeving
Domein	Domein Gegevens
Toelichting	Het kennisgebied Locatie betreft alle kennis die puur gaat over de locaties zelf, dwz: de identificatie van locaties zelf en de geografische identificaties van locaties (zoals een adres of postcode).
Status	Goedgekeurd
Datastewards	Conny Jonkers en Arno Pasman
Kennishouders	
Eindverantwoordelijk organisatieonderdeel	CAP / Cluster Gegevens / Afdeling Klantgegevens
Aanvullende informatie	Aanvullende informatie Locatie

modelautoriteit

Wet- en regelgeving

Modellenbibliotheek

Kennisgebiedenregister Kennisbanken Toetsingslogboek Dashboard

Zoeken

Modellenbibliotheek / Kennisgebiedenregister / Kennisgebied

Locatie	
type	http://modellenbibliotheek.belastingdienst.nl/def/kgr#Kennisgebied
comment	Het kennisgebied Locatie betreft alle kennis die puur gaat over de locaties zelf, dwz: de identificatie van locaties zelf en de geografische identificaties van locaties (zoals een adres of postcode)
label	Locatie
afbakeningstype	http://modellenbibliotheek.belastingdienst.nl/def/kgr#WetEnRegelgeving
belegdBij	Afdeling klantgegevens
code	LOC
datasteward	Conny Jonkers, Arno Pasman
domein	Gegevens
grondslag	Wet basisregistratie adressen en gebouwen, Artikel 232 t/m artikel 236a, Besluit standdaardschrijfwijze persoonsgegevens
status	http://modellenbibliotheek.belastingdienst.nl/def/kgr#Goedgekeurd

Voorbeelduitwerking Semantisch Begrippen Model voor kennisgebied Belastingen op milieugrondslag

Modellenbibliotheek

[Kennisgebiedenregister](#)

[Kennisbanken](#)

[Toetsingslogboek](#)

[Dashboard](#)

Zoeken

Modellenbibliotheek / [Kennisbanken](#) / Semantisch Model

+ aangiftetijdstip (1)

+ aangiftetijdvak (1)

+ belastingplichtige (1)

burgerluchtvaart

burgermedegebruik

contactpersoon vliegbelasting

emailadres

functie

lid van het cockpitpersoneel

+ luchthaven (1)

luchtvaartmaatschappij

+ luchtvaartuig (3)

luchtverkeer

+ natuurlijk persoon (2)

+ persoon (1)

register voor burgerluchtvaartuigen

tarief vliegbelasting

telefoonnummer

totaalbedrag passagiers

vertrekkende passagier

vliegbelasting

▲

tarief vliegbelasting	
Voorkeursterm	tarief vliegbelasting
Kennisgebied	Belastingen op milieugrondslag
Kennisbron(nen)	art. 77 Wbm
In model met versie	Belastingen op milieugrondslag Vliegbelasting 1.0.0
Definitie	Het wettelijk vastgesteld bedrag per [vertrekkende passagier] dat wordt toegepast om te komen tot het totaal te betalen belastingbedrag.
prefLabel	tarief vliegbelasting
Gerelateerd	vertrekkende passagier
Toelichting	(vanaf 1 januari 2023:) €26,43 per passagier

Bijlage 8

Sleutel-gebaseerde gegevens dienst

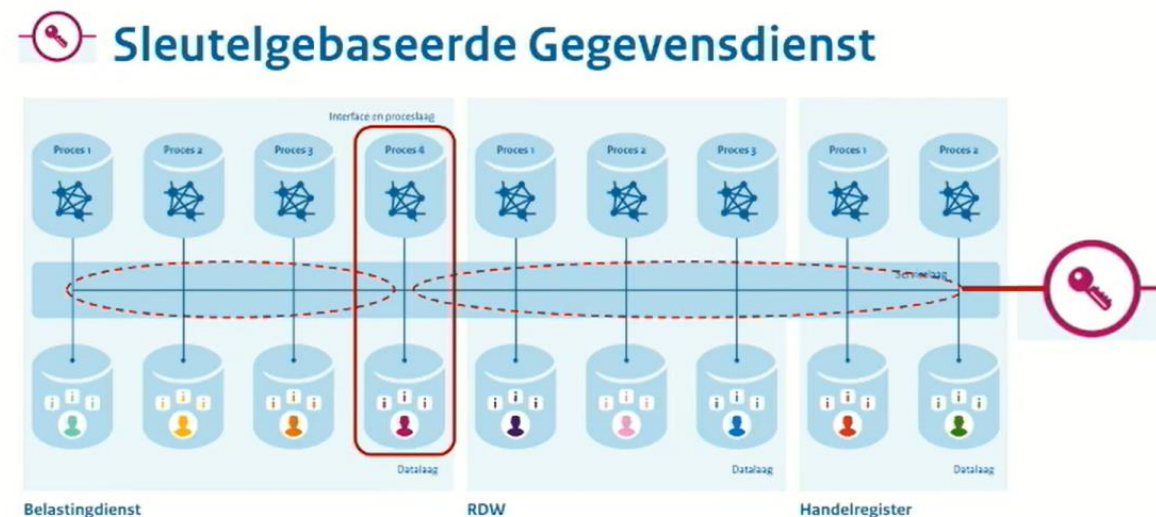
Een sleutel-gebaseerde gegevensdienst is bedoeld om gegevens te raadplegen van een subject aan de hand van een unieke identificatie (bijvoorbeeld de identificatie van een persoon, bedrijf of een zaak). Het zijn gegevens van hoge kwaliteit: het toont de actuele stand, van een bepaald moment in tijd, van de gegevens van de Belastingdienst.

De sleutel-gebaseerde gegevensdienst kent twee varianten. Een eenvoudige sleutel-gebaseerde gegevensdienst werkt op één of meerdere bronnen van één domein, en een samengestelde sleutel-gebaseerde gegevensdienst op een aantal bronnen van meerdere domeinen. De samengestelde sleutel-gebaseerde gegevens raadpleegt niet zelf de bronnen, maar maakt hiervoor gebruik van eenvoudige sleutel-gebaseerde gegevensdiensten.

De domeinen zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van de eenvoudige sleutel-gebaseerde gegevensdiensten. Het domein Gegevens is verantwoordelijk voor de inrichting van de samengestelde sleutel-gebaseerde gegevensdiensten.

Wat betekent dit concreet?

- Gegevens over één subject, object, persoon, bedrijf of zaak
- Toont de actuele stand van de gegevens
- Diegenen die beheert levert de dienst rechtstreeks uit de bron
- Er zijn eenvoudig en samengestelde sleutelgebaseerde diensten
- Zonder VDA geen sleutel gebaseerde dienst

Meer informatie:

- [RA-Gegevenshuishouding-Kern-Definitief.pdf](#)
- Webinar: https://btube.belastingdienst.nl/media/0_li5ocwnt

Meer informatie:

- [RA-Gegevenshuishouding-Kern-Definitief](#)
- Webinar: https://btube.belastingdienst.nl/media/0_li5ocwnt

Bijlage 9

Set-gebaseerde gegevensdienst

De set-gebaseerde gegevensdienst (SED) zorgt ervoor dat met één techniek op modelmatige wijze gegevensleveringen worden gerealiseerd. Daarmee geven we invulling aan de centrale gegevenslaag. Het doel van een set-gebaseerde gegevensdienst is om gegevens ter beschikking te stellen over een groep van *subjecten* of *objecten* aan partijen binnen en buiten de Belastingdienst.

Alle bestaande gegevensstromen worden overgezet naar de nieuwe dienst. Daarmee vervangt deze dienst alle bestaande praktijken.

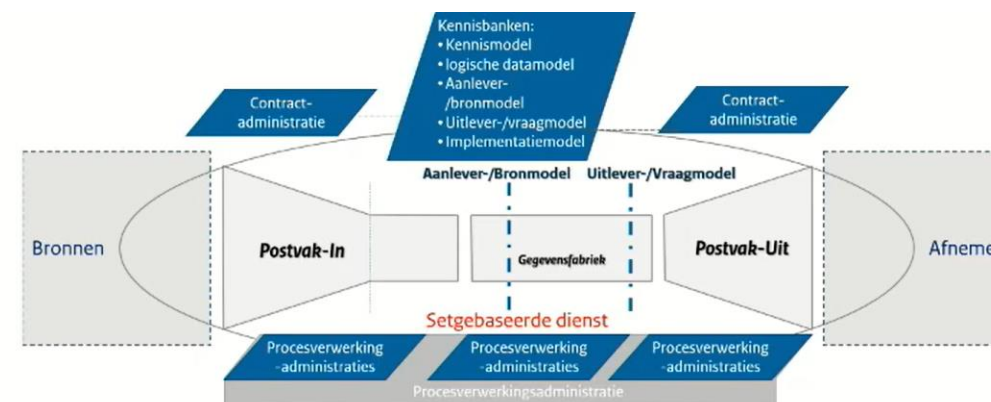
Wat betekent dit concreet?

- Gegevens over een groep van subjecten
- Voert opwerking uit (aggregatie, afleding, filterin), maar geen domeinspecifieke bedrijfsregels
- Doorleveren is niet toegestaan
- Aanlevertaars zowel binnen als buiten de BD (derden, basisregistraties en bronadministraties BD)
- Uitleveren aan zowel binnen als buiten de BD
- Opwerken buiten de setgebaseerde dienst afhankelijk van duurzaamheidslabel
- Zonder VDA wordt deze dienst weer opgeblazen

Bronkant bestaat uit aanleveren, inwinnen en beschikbaar krijgen. Gebruikerskant bestaat uit uitleveren, verstrekken en beschikbaar stellen. Een uitlevermodel is noodzakelijk per vraag per informatieproduct.

De set-gebaseerde gegevensdienst bestaat uit drie logische onderdelen:

1. Een postbus-in functionaliteit waar een contractadministratie wordt gevoerd t.a.v. aanleveringsafspraken, verplichtingen en procesprofielen. Hier vinden allerlei technische validaties plaats en worden de resultaten van deze validaties, conform architectuurprincipes, gerapporteerd aan de leverancier en ontvanger;
2. Een zogenaamd gegevenstransferium, welke op basis van het logische gegevensmodel inhoudelijke validaties doet (en rapporteert), domeinoverstijgende gegevensintegratie en logica uitvoert, gegevens persisteert en verschillende uitlevermodellen kan voortbrengen;
3. Een postbus-uit functionaliteit waar een contractadministratie wordt gevoerd t.a.v. terbeschikkingstellingsafspraken, verplichtingen en vereiste procesprofielen en structuurtransformaties. Het gaat hier om het ter beschikkingstellen van sets van gegevens, in de vorm van uitlevermodellen, aan interne en externe partijen.

Bijlage 10

Voortbrenging van wet naar IT

